

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**INFORMACJA O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ KRAJU
LISTOPAD 2010**

Warszawa, 22 grudnia 2010 r.

Spis treści

	strona
Wstęp	3
Rynek pracy	5
Wynagrodzenia i świadczenia społeczne	10
Ceny	13
Rolnictwo	21
Przemysł	26
Budownictwo	30
Budownictwo mieszkaniowe	32
Rynek wewnętrzny	33
Transport	35
Bilans płatniczy	37
Handel zagraniczny	39
Pieniądz	47
Budżet państwa	49
* * *	
Produkt krajowy brutto	51
Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju	59
Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne	61

Wstęp

Po wysokim wzroście PKB w trzecim kwartale br., przebieg procesów realnych w podstawowych obszarach produkcji i usług w październiku i w listopadzie br. wskazuje na kontynuację pozytywnych tendencji. Utrzymał się znaczny wzrost w przemyśle i budownictwie. Zwiększał się popyt na usługi transportowe i w łączności. Nadal stabilnie rosła sprzedaż detaliczna. W warunkach stopniowego wzrostu zatrudnienia, przy umiarkowanej dynamice cen konsumpcyjnych i niewielkiej – płac realnych w sektorze przedsiębiorstw, w kolejnych okresach br. obserwowano umacnianie wpływu popytu krajowego (zarówno ze strony gospodarstw domowych, jak i przedsiębiorstw) na tempo wzrostu gospodarczego.

Produkcja sprzedana przemysłu w listopadzie br. była wyższa niż przed rokiem o 10,1% (po wyeliminowaniu sezonowości o 7,3%), na co wpłynął znaczący wzrost w przetwórstwie przemysłowym oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji. Wśród głównych grupowań przemysłowych najwyższą dynamikę notowano w produkcji dóbr zaopatrzeniowych (wzrost o 16,2%). W wyniku wysokiego tempa wzrostu robót budowlanych specjalistycznych oraz budowy obiektów inżynierii lądowej i wodnej, szybciej niż w poprzednich miesiącach rosła produkcja w budownictwie. W listopadzie br. sprzedaż produkcji budowlano-montażowej była o 14,2% wyższa niż przed rokiem (po wyrównaniu sezonowym – o 10,9%). W skali roku obserwowano przyspieszenie wzrostu cen producentów w przemyśle – do 4,6%, natomiast w budownictwie ceny kształtowały się na poziomie sprzed roku.

Według grudniowych badań, wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w większości sekcji pogorszył się, co w znacznym stopniu było związane z czynnikami sezonowymi. Jednak w niektórych sekcjach, zwłaszcza w budownictwie, osłabienie było głębsze niż wynikałoby to ze zmian o charakterze sezonowym. Nadal pozytywne, lecz nieco ostrożniejsze niż przed miesiącem są oceny w przetwórstwie przemysłowym. Bardziej pesymistycznie natomiast postrzegają koniunkturę podmioty budowlane. W sekcjach tych, zarówno oceny bieżące, jak i prognozy w zakresie portfela zamówień oraz produkcji są negatywne. Ujemny, wobec dodatniego w listopadzie br., jest wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w handlu detalicznym. Wpływają na to niekorzystne opinie przedsiębiorców dotyczące m.in. bieżącej i przyszłej sprzedaży, zobowiązań finansowych, a także prognozy popytu na towary.

Poprawiające się w kolejnych okresach tempo wzrostu gospodarczego wpływało stopniowo na łagodzenie trudnej sytuacji na rynku pracy. Według wyników badania popytu na pracę w okresie styczeń–wrzesień br. liczba nowo utworzonych miejsc pracy była znacznie wyższa, a zlikwidowanych – niższa niż w analogicznym okresie ub. roku. W listopadzie br. kontynuowany był wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Nadal jednak zwiększało się bezrobocie – stopa bezrobocia rejestrowanego (11,7%) była nieco wyższa niż przed miesiącem i przed rokiem.

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych rosły w ujęciu rocznym nieco wolniej niż przed miesiącem, na co znaczny wpływ miało osłabienie tempa wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych.

Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto w skali roku w listopadzie br. była nieco wolniejsza niż przed miesiącem, ale wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku. Utrzymało się, obserwowane od dłuższego czasu, wyższe tempo wzrostu siły nabywczej emerytur i rent w obu systemach niż przeciętnych płac w sektorze przedsiębiorstw.

Na rynku rolnym w listopadzie br. utrzymywał się wysoki wzrost cen zbóż i mleka w skupie. Przeciętne ceny żywca wieprzowego po raz kolejny obniżyły się w skali roku, ale nieco mniej niż w październiku. Nadal pogarszała się opłacalność tuczu trzody chlewnej. Według wynikowego szacunku, zbiory głównych ziemiopłodów rolnych i ogrodniczych w 2010 r. były niższe niż przed rokiem. Ocenia się, że zbiory zbóż, rzepaku i rzepiku oraz owoców jagodowych były wyższe od średnich z lat 2001–2005.

Obroty towarowe z zagranicą w okresie styczeń–październik br. zwiększyły się w ujęciu rocznym, a dynamika importu była wyższa niż eksportu. Odnotowano wzrost obrotów ze wszystkimi grupami krajów, w tym szczególnie wysoki z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Pomimo poprawy dodatniego salda wymiany z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE), nadal pogłębiało się ujemne saldo obrotów ogółem w ujęciu rocznym. W okresie trzech kwartałów br. wskaźnik terms of trade kształtował się na niekorzystnym poziomie 98,9 wobec 103,7 w analogicznym okresie ub. roku.

Po jedenastu miesiącach br. realizacja budżetu państwa była wyższa po stronie dochodów niż wydatków, a deficyt w wysokości 42,5 mld zł stanowił 81,4% kwoty założonej w ustawie budżetowej.

Rynek pracy

W listopadzie br. utrzymał się obserwowany od maja br. wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. Nadal zwiększało się bezrobocie, przy czym liczba bezrobotnych rosła w skali roku wolniej niż w poprzednich miesiącach. Wyższy niż przed rokiem był odpływ z bezrobocia z powodu podjęcia pracy, pozytywne tendencje obserwowano w zakresie bezrobocia osób młodych.

Wyniki badania popytu na pracę za okres trzech kwartałów br. wskazują na poprawę sytuacji w tym obszarze – znacznie wyższej niż przed rokiem liczbie nowo utworzonych miejsc pracy towarzyszyło obniżenie liczby miejsc zlikwidowanych.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw¹ w listopadzie br. ukształtowało się na poziomie 5381,2 tys. osób, tj. o 2,2% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec spadku o 2,2% przed rokiem). Wpłynął na to wzrost przeciętnego zatrudnienia w większości sekcji, m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 14,5%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 5,7%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,0%) oraz dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 4,3%).

Przeciętne zatrudnienie kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	2010		2009		2010	
	XI			I–XI		
	w tys.	analogiczny okres roku poprzedniego=100			w tys.	
Sektor przedsiębiorstw	5381,2	102,2	97,8	98,8	100,6	5356,2
w tym:						
Przemysł	2445,8	101,5	93,9	94,6	99,2	2437,5
górnictwo i wydobywanie	167,8	93,7	99,0	100,6	98,2	176,8
przetwórstwo przemysłowe	2017,3	101,8	92,8	93,4	99,0	2007,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	155,8	105,4	98,9	99,5	100,4	149,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	104,9	104,3	102,7	103,8	103,9	104,1
Budownictwo	444,9	102,6	104,6	105,3	100,9	437,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	1091,4	100,9	100,2	102,8	100,0	1091,0
Transport i gospodarka magazynowa	461,6	101,3	99,1	100,7	100,0	462,9
Zakwaterowanie i gastronomia	106,1	105,7	104,0	106,2	105,6	107,9
Informacja i komunikacja	155,4	98,6	98,6	101,2	100,1	158,9
Obsługa rynku nieruchomości	91,0	103,1	98,5	98,3	103,3	91,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	147,5	105,0	104,6	109,0	103,2	145,5
Administrowanie i działalność wspierająca	312,7	114,5	104,5	100,4	113,0	298,7

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

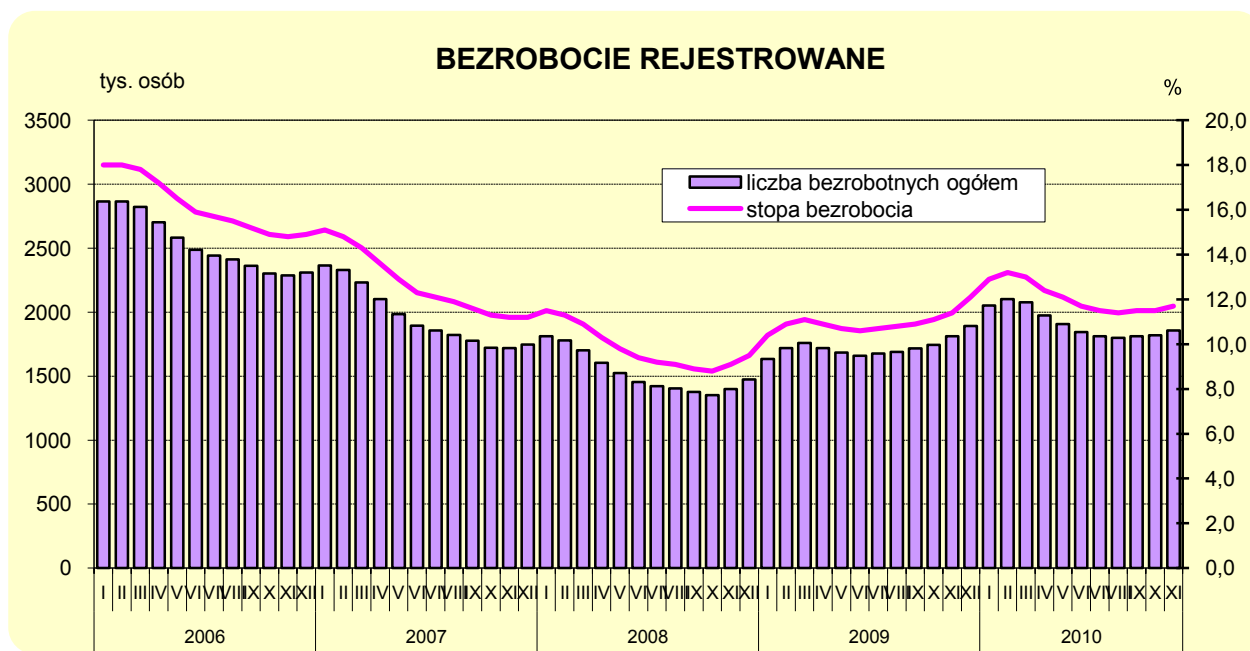
W porównaniu z listopadem ub. roku, w większości działów o największym udziale w zatrudnieniu obserwowano wzrost przeciętnego zatrudnienia, największy – w przedsiębiorstwach

¹ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

zajmujących się produkcją pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 6,7%), wyrobów z metali (o 5,6%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 5,1%), produkcją wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 3,7%) oraz robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 3,6%). Na poziomie sprzed roku utrzymało się zatrudnienie w produkcji mebli. Nadal niższe niż w listopadzie ub. roku było zatrudnienie m.in. w produkcji odzieży (o 12,0%), maszyn i urządzeń (o 5,6%) oraz handlu hurtowym (o 1,7%).

W okresie styczeń–listopad br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5356,2 tys. osób i było o 0,6% wyższe niż przed rokiem (wobec spadku o 1,2% w analogicznym okresie ub. roku).

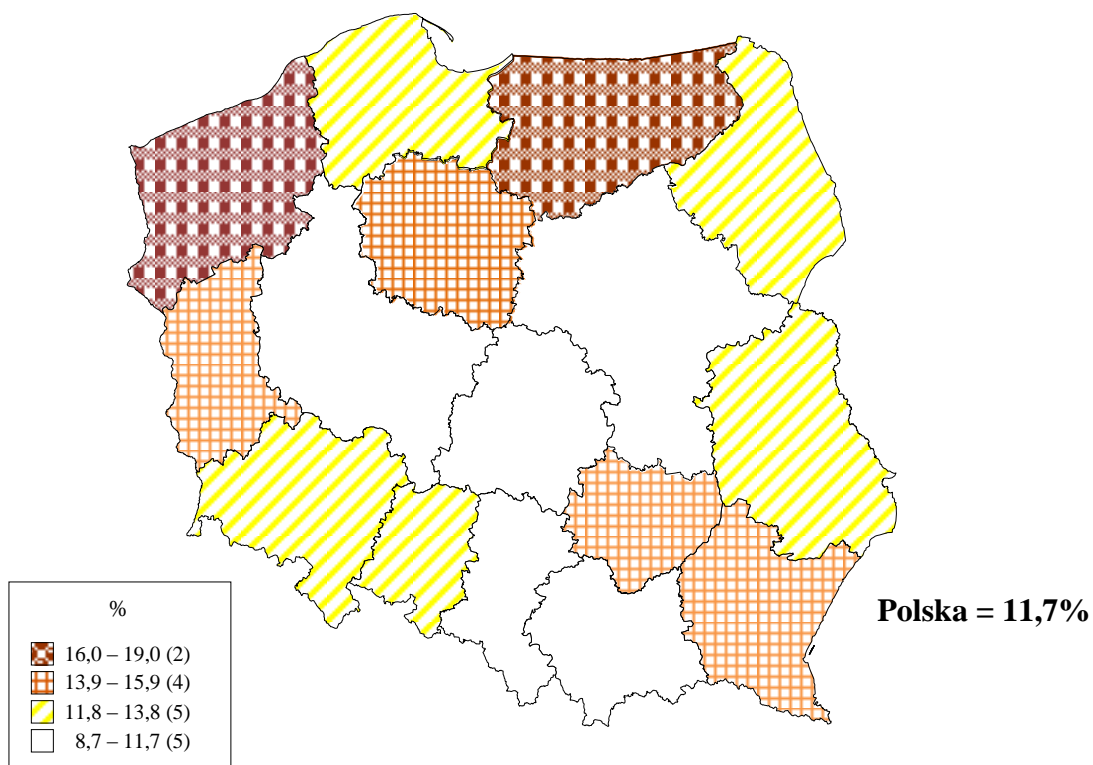
W końcu listopada br. liczba **bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy wyniosła 1858,3 tys. i była większa o 2,2% (tj. o 39,7 tys.) niż przed miesiącem i o 2,6% (tj. o 47,2 tys.) – niż przed rokiem. **Stopa bezrobocia** rejestrowanego wyniosła 11,7%, tj. o 0,2 pkt proc. więcej niż przed miesiącem i była nadal wyższa niż przed rokiem (o 0,3 pkt proc.).

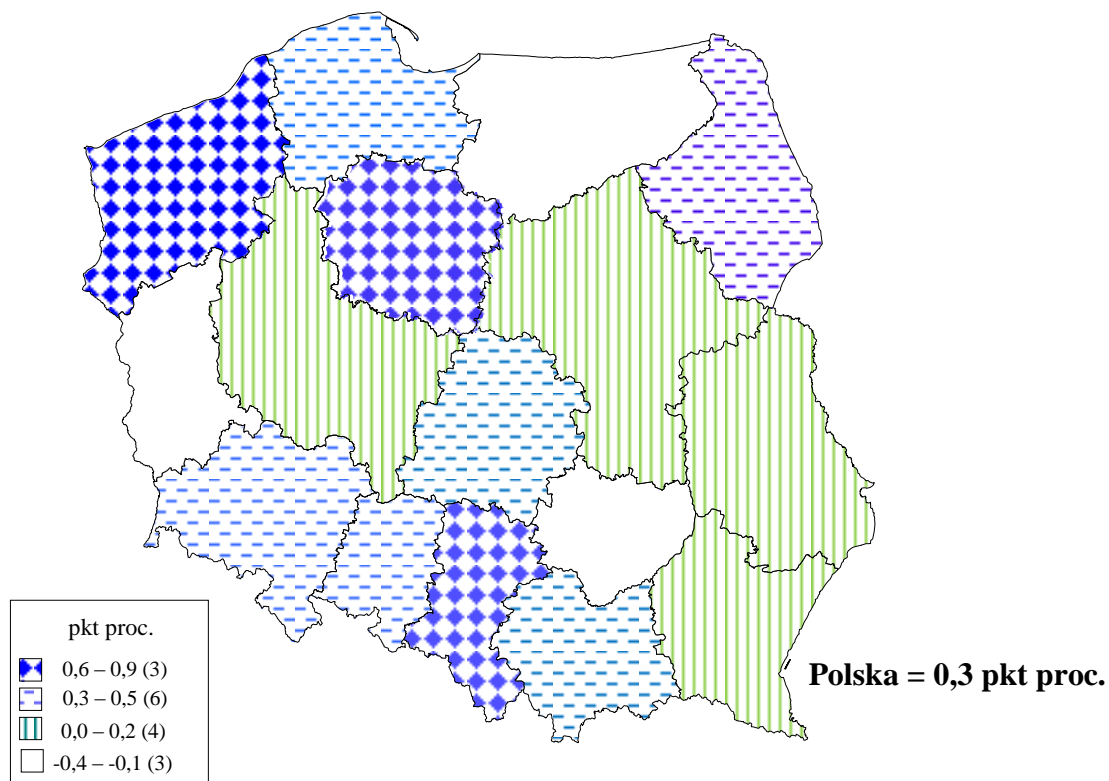
Stopa bezrobocia w województwach kształtowała się w granicach od 8,7% w wielkopolskim do 19,0% w warmińsko-mazurskim. W skali miesiąca wzrost stopy bezrobocia odnotowano w większości województw, z wyjątkiem śląskiego, w którym pozostała na poziomie z października br. W największym stopniu wskaźnik ten zwiększył się w województwach zachodniopomorskim (o 0,5 pkt proc.) oraz kujawsko-pomorskim (o 0,4 pkt proc.). W stosunku do sytuacji sprzed roku stopa bezrobocia zwiększyła się w większości województw, najbardziej – w zachodniopomorskim (o 0,9 pkt proc.). W województwach wielkopolskim i podkarpackim pozostała na niezmiennym poziomie. Spadek stopy bezrobocia odnotowano natomiast w województwach warmińsko-mazurskim (o 0,4 pkt proc.), lubuskim (o 0,3 pkt proc.) oraz świętokrzyskim (o 0,1 pkt proc.).

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Stan w końcu listopada 2010 r.

ZMIANY STOPY BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

Listopad 2010 r. do listopada 2009 r.

W końcu listopada br. w **strukturze bezrobotnych** w porównaniu z sytuacją sprzed roku zwiększył się udział osób bez prawa do zasiłku (o 3,8 pkt proc. do 83,6%). Odsetek osób wcześniej pracujących wyniósł 79,1% (o 0,5 pkt proc. więcej niż przed rokiem), w tym osoby zwolnione z przyczyn dotyczących zakładów pracy stanowiły 4,1% (wobec 4,6% w analogicznym miesiącu ub. roku). Zmniejszył się nieco udział absolwentów (o 0,2 pkt proc. do 6,1%).

Udział długotrwale bezrobotnych², którzy stanowili najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych ogółem, zwiększył się w skali roku (o 5,5 pkt proc. do 46,2%). Wzrósł również udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,9 pkt proc. do 21,4%), osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (o 0,5 pkt proc. do 8,1%) oraz niepełnosprawnych (o 0,2 pkt proc. do 5,2%). Obniżył się natomiast odsetek osób, które nie posiadały kwalifikacji zawodowych oraz osób bezrobotnych do 25 roku życia (po 0,8 pkt proc. do odpowiednio 26,5% i 21,9%). Na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem pozostał udział absolwentów szkół wyższych poniżej 27 roku życia (1,7%). Liczba bezrobotnych w większości wymienionych kategorii zwiększyła się, najbardziej – liczba długotrwale bezrobotnych (o 16,5%). Zmniejszyła się natomiast nieznacznie liczba bezrobotnych do 25 roku życia (o 1,0%), absolwentów szkół wyższych poniżej 27 roku życia (o 0,9%) oraz bezrobotnych, którzy nie posiadali kwalifikacji zawodowych (o 0,4%).

W listopadzie br. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 263,1 tys. osób i była mniejsza o 7,1% niż przed miesiącem i o 3,9% – niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zwiększył się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku (o 2,0 pkt proc. do 82,6%). Obniżył się natomiast odsetek osób dotychczas niepracujących (o 0,8 pkt proc. do 21,7%), osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (o 0,6 pkt proc. do 2,2%) oraz absolwentów (o 0,3 pkt proc. do 9,3%).

Z ewidencji bezrobotnych w listopadzie br. **skreślono** 223,0 tys. osób, tj. o 19,5% mniej niż w październiku br., ale o 7,7% więcej niż w listopadzie ub. roku. Główną przyczynę wyrejestrowania nadal stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 92,4 tys. osób (wobec 83,5 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się o 1,2 pkt proc. w ujęciu rocznym (do 41,5%). Pracę niesubsydiowaną (w tym sezonową) podjęło 72,4 tys. osób, a subsydiowaną (m.in. prace interwencyjne i roboty publiczne) – 20,1 tys. osób (przed rokiem odpowiednio 66,3 tys. i 17,2 tys.). Spośród osób wykreślonych z ewidencji, wzrósł odsetek osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem stażu lub szkolenia u pracodawców i osób, które nabyły prawa emerytalne i rentowe (o 0,3 pkt proc. do odpowiednio 14,7% i 0,8%). Zmniejszył się natomiast udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy

² Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy.

(o 2,4 pkt proc. do 29,8%). Na poziomie podobnym do notowanego przed rokiem pozostał odsetek osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (4,2%).

W listopadzie br. do urzędów pracy zgłoszono 61,3 tys. **ofert zatrudnienia**³, tj. o 31,0% mniej niż przed miesiącem i o 11,8% więcej niż przed rokiem. Oferty z sektora publicznego stanowiły 18,4% ogółu ofert (wobec 25,4% w październiku br. i 23,6% przed rokiem). Ich liczba zmniejszyła się zarówno w ujęciu miesięcznym (o 49,9%), jak i rocznym (o 12,4%). W sektorze prywatnym natomiast liczba ofert była niższa (o 24,6%) niż w październiku br, a w porównaniu z listopadem ub. roku zwiększyła się (o 19,3%). W końcu listopada br. oferty zatrudnienia niewykorzystane dłużej niż jeden miesiąc stanowiły 27,5% ogółu ofert (wobec 24,4% przed miesiącem i 26,5% przed rokiem).

W końcu listopada br. zadeklarowano więcej niż przed miesiącem i przed rokiem zwolnień grupowych – 445 zakładów **zadeklarowało zwolnienie** 46,9 tys. pracowników, w tym 30,6 tys. osób z sektora publicznego (w końcu października br. odpowiednio 478 zakładów, 43,4 tys. pracowników, w tym 25,5 tys. z sektora publicznego, natomiast w końcu listopada ub. roku – 460 zakładów, 35,7 tys. pracowników, w tym 14,8 tys. z sektora publicznego).

Według wyników kwartalnego badania **popytu na pracę**, w końcu III kwartału br. 25,6 tys. podmiotów (tj. 4,3% badanych firm) wykazało 67,8 tys. wolnych miejsc pracy, tj. więcej niż przed rokiem, kiedy 23,1 tys. podmiotów (tj. 4,9% badanych firm) dysponowało 64,0 tys. **wolnych miejsc pracy**. Wzrost odnotowano we wszystkich klasach wielkości jednostek: w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 49 osób – o 8,2%, jednostkach o liczbie pracujących 10–49 osób – o 1,4% oraz podmiotach o liczbie pracujących poniżej 10 osób – o 5,2%. W porównaniu z sytuacją sprzed roku najbardziej zwiększył się udział wolnych miejsc pracy w przetwórstwie przemysłowym (o 5,3 pkt proc. do 24,7%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,4 pkt proc. do 7,6%), najbardziej zmniejszył się natomiast – w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (o 3,6 pkt proc. do 6,1%).

W porównaniu z końcem III kwartału ub. roku w strukturze wolnych miejsc pracy według zawodów zwiększył się odsetek wolnych miejsc pracy przeznaczonych m.in. dla techników i innego średniego personelu (o 1,9 pkt proc. do 13,0%), pracowników przy pracach prostych (o 1,0 pkt proc. do 10,5%), operatorów i monterów maszyn i urządzeń (o 0,9 pkt proc. do 11,5%) oraz robotników przemysłowych i rzemieślników (o 0,9 pkt proc. do 23,6%). Zmniejszył się natomiast udział wolnych miejsc pracy m.in. dla specjalistów (o 2,6 pkt proc. do 20,3%).

W okresie styczeń–wrzesień br. **utworzono** 493,7 tys. **nowych miejsc pracy**, tj. o 21,6% więcej niż przed rokiem. Wzrost odnotowano we wszystkich klasach wielkości jednostek: w podmiotach dużych – o 25,2%, średnich – o 13,1% oraz małych – o 24,6%. W ogólnej liczbie nowych miejsc pracy zwiększył się udział stanowisk utworzonych m.in. w budownictwie (o 1,2 pkt proc. do 16,4%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 0,8 pkt proc. do 5,6%) oraz

³ Dotyczy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

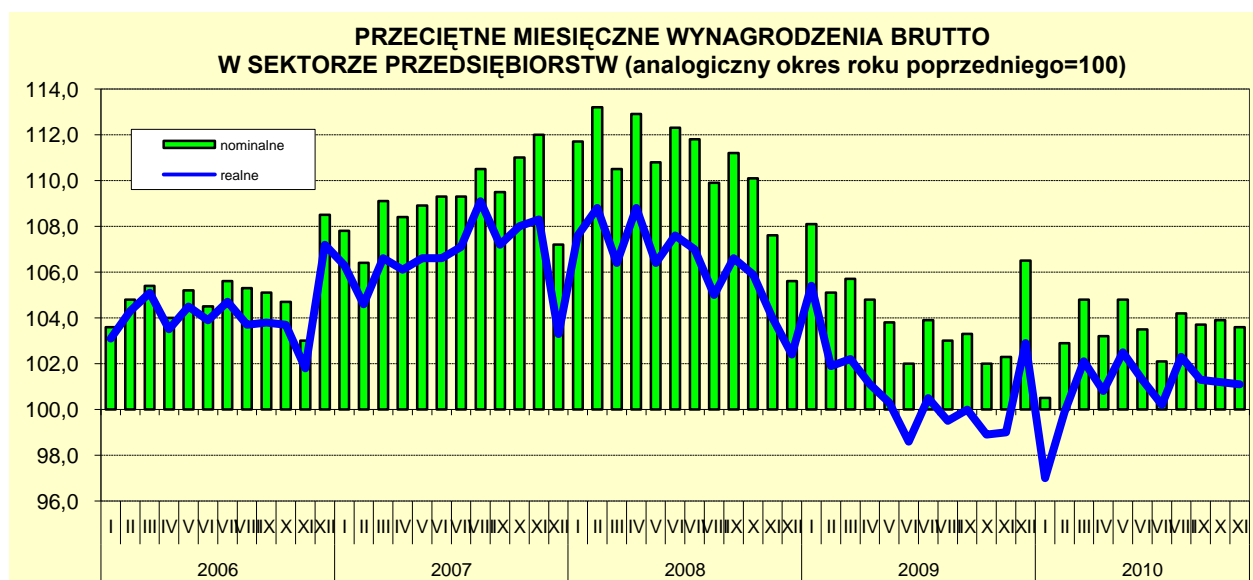
przetwórstwie przemysłowym (o 0,6 pkt proc. do 21,1%), a zmniejszył się – m.in. w edukacji (o 1,4 pkt proc. do 3,3%).

Spośród nowo utworzonych miejsc pracy, w końcu III kwartału br. wolnych było jeszcze 16,1 tys. miejsc – najwięcej w przetwórstwie przemysłowym (22,7%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (17,9%) oraz budownictwie (16,1%).

W okresie trzech kwartałów br. **zlikwidowano** 337,2 tys. miejsc pracy, tj. o 8,8% mniej niż przed rokiem. Spadek obserwowano w podmiotach dużych – o 34,6% oraz średnich – o 3,3%, a wzrost w małych – o 26,1%. W strukturze zlikwidowanych miejsc pracy najbardziej obniżył się udział miejsc zlikwidowanych w przetwórstwie przemysłowym (o 10,4 pkt proc. do 24,4%), zwiększył się natomiast – w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,4 pkt proc. do 21,8%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,7 pkt proc. do 7,3%) oraz budownictwie (o 1,5 pkt proc. do 15,9%).

Wynagrodzenia i świadczenia społeczne

W listopadzie br. wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych i realnych brutto w sektorze przedsiębiorstw w skali roku był nieco wolniejszy od notowanego w poprzednich miesiącach. Dynamika przeciętnych nominalnych, jak i realnych emerytur i rent nadal była wyższa niż wynagrodzeń. Wzrost świadczeń realnych w skali roku był zbliżony do notowanego w październiku i wrześniu br.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw⁴
w listopadzie br. wyniosło 3525,67 zł i przekroczyło poziom sprzed roku o 3,6%

⁴ W jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

(w październiku br. i w listopadzie ub. roku odnotowano wzrost o odpowiednio 3,9% i 2,3%). Przeciętne płace najbardziej wzrosły w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 16,3%), co było związane z wypłatami premii świątecznych. Wyższe niż przed rokiem były również wynagrodzenia w obsłudze rynku nieruchomości (o 6,3%) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (o 6,0%). Niewielki spadek odnotowano jedynie w sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 0,5%). W działach o znaczącym udziale w zatrudnieniu najwyższa dynamika płac obserwowana była w: produkcji maszyn i urządzeń (o 8,3%), produkcji odzieży (o 7,0%), produkcji wyrobów z metali (o 5,8%). Spadek zanotowano w wydobywaniu węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 4,6%), na co wpłynęły przesunięcia w wypłatach premii w ostatnich miesiącach ubiegłego i bieżącego roku. Niższe były także przeciętne płace w robotach budowlanych specjalistycznych (o 0,2%).

W okresie styczeń–listopad br. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw** wyniosło 3393,70 zł i było o 2,7% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 4,5% przed rokiem). Najwyższa dynamika płac notowana była w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (wzrost o 7,6%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,2%), przetwórstwie przemysłowym (o 5,1%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 4,9%). W sekcji działalność profesjonalna, naukowa i techniczna wystąpił spadek o 2,6%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2010		2009		2010	
	XI			I–XI		
	w zł	analogiczny okres poprzedniego roku=100			w zł	
Sektor przedsiębiorstw.....	3525,67	103,6	102,3	104,5	102,7	3393,70
w tym:						
Przemysł.....	3668,44	105,4	102,5	104,4	104,9	3437,04
górnictwo i wydobywanie.....	7041,59	101,2	85,3	102,0	101,4	5479,88
przetwórstwo przemysłowe	3223,38	105,6	105,2	103,6	105,1	3132,08
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.....	5876,52	116,3	104,9	107,5	107,6	5163,14
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	3552,75	104,8	107,0	105,9	105,2	3377,97
Budownictwo	3641,40	102,7	100,7	102,9	101,5	3495,78
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	3108,34	102,3	103,2	103,9	101,7	3094,80
Transport i gospodarka magazynowa	3399,66	105,6	98,7	105,6	98,9	3272,37
Zakwaterowanie i gastronomia.....	2365,59	102,1	100,7	102,0	102,7	2365,68
Informacja i komunikacja.....	6146,84	103,5	103,6	103,8	103,8	6166,89
Obsługa rynku nieruchomości	3603,15	106,3	103,7	103,7	104,3	3503,88
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ^a	5314,42	99,5	104,4	107,3	97,4	5260,02
Administrowanie i działalność wspierająca	2196,76	106,0	106,0	107,3	104,9	2146,49

^a Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

Kwota wynagrodzeń w sektorze przedsiębiorstw w okresie styczeń–listopad br. była wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku o 3,4%.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w **sektorze publicznym** w okresie styczeń-listopad br. ukształtowało się na poziomie 4012,60 zł (tj. o 2,4% wyższym niż przed rokiem). W listopadzie br. przeciętna płaca wyniosła 4426,01 zł i wzrosła o 4,2% w skali roku. W **sektorze prywatnym**, w okresie jedenastu miesięcy br., przeciętne wynagrodzenie wyniosło 3281,17 zł i zwiększyło się o 3,1% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku. W listopadzie br. przeciętne wynagrodzenie brutto było o 3,8% wyższe niż przed rokiem i ukształtowało się na poziomie 3364,04 zł.

W listopadzie br. **siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** była wyższa niż przed rokiem o 1,1% (wobec wzrostu o 1,2% w październiku br. i spadku o 1,0% w listopadzie ub. roku). W okresie jedenastu miesięcy płaca realna w skali roku była wyższa niż przed rokiem o 0,2% (w analogicznym okresie ub. roku notowano wzrost o 1,2%).

Liczba emerytów i rencistów oraz przeciętne miesięczne świadczenia brutto kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Liczba emerytów i rencistów		Przeciętne miesięczne świadczenie brutto			
	XI 2010				I–XI 2010	
	w tys.	XI 2009=100	w zł	XI 2009=100	w zł	I–XI 2009=100
Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych.....	7837,6	99,2	1666,48	106,3	1640,69	106,5
emerytury	5249,8	99,7	1778,28	106,3	1752,74	106,3
renty z tytułu niezdolności do pracy	1244,0	96,1	1315,69	106,4	1298,14	107,0
renty rodzinne.....	1343,8	100,1	1554,46	105,9	1525,67	106,0
Emerytury i renty rolników indywidualnych	1355,4	96,4	955,63	104,5	954,44	104,8

Przeciętna miesięczna nominalna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w listopadzie br. była o 6,3% większa niż przed rokiem i wyniosła 1666,48 zł. W okresie styczeń–listopad br. ukształtowała się ona na poziomie 1640,69 zł, tj. wzrosła o 6,5%. Przeciętna miesięczna realna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zwiększyła się w skali roku zarówno w listopadzie br. (o 2,9%), jak i w okresie jedenastu miesięcy br. (o 3,6%).

Przeciętna miesięczna nominalna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w listopadzie br. ukształtowała się na poziomie 955,63 zł i wzrosła w ujęciu rocznym o 4,5%. W okresie styczeń–listopad br. wyniosła 954,44 zł, tj. zwiększyła się o 4,8%. Przeciętna miesięczna

realna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w listopadzie br. wzrosła w skali roku o 1,2%, natomiast w okresie jedenastu miesięcy br. o 1,9%.

Kwota brutto **zasilków dla bezrobotnych** (bez składki na ubezpieczenie społeczne) wyniosła w okresie styczeń–listopad br. 2,4 mld zł, tj. o 17,1% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. W listopadzie br. wypłacono bezrobotnym 186,3 mln zł, tj. o 1,4% mniej niż w październiku br. oraz o 6,5% mniej niż przed rokiem.

W listopadzie br. wartość wypłat z tytułu **zasilków i świadczeń przedemerytalnych** (132,7 mln zł) obniżyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem (o 0,4%), natomiast w ujęciu rocznym nieznacznie wzrosła (o 0,1%). W okresie styczeń–listopad br. wypłacono ogółem świadczenia na kwotę 1464,8 mln zł, tj. o 5,2% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku.

W listopadzie br. zrealizowano 3,1 tys. **wypłat z Funduszu Emerytur Pomostowych** na łączną kwotę 6,8 mln zł, tj. o 1,2% więcej niż w październiku br. W okresie styczeń–listopad br. średnia liczba osób pobierających świadczenia z tego źródła wyniosła 2,5 tys. osób, a suma wypłaconych świadczeń stanowiła 64,7 mln zł.

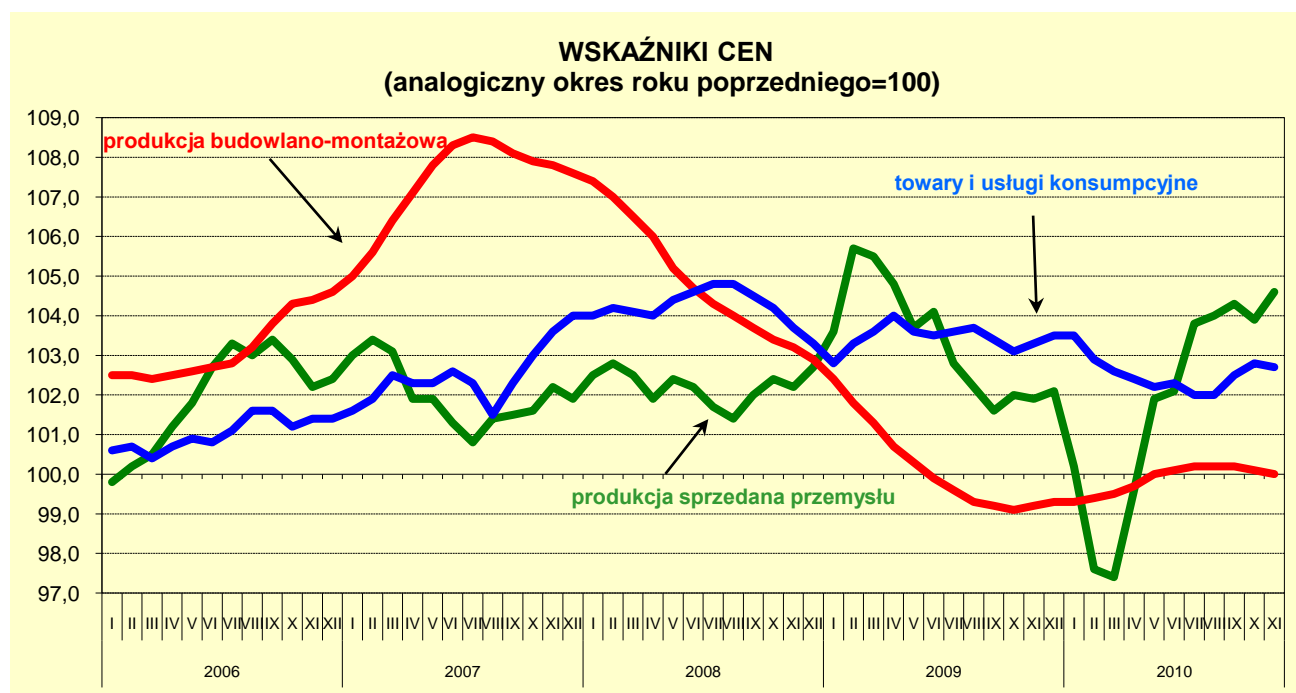
Ceny

W listopadzie br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych rosły w skali roku nieznacznie wolniej niż w poprzednim miesiącu, głównie w wyniku osłabienia dynamiki cen żywności i napojów bezalkoholowych. Szybciej niż w poprzednich miesiącach rosły ceny produkcji sprzedanej przemysłu, w tym najbardziej w sekcjach górnictwo i wydobywanie oraz przetwórstwo przemysłowe. Ceny produkcji budowlano-montażowej kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed rokiem.

Według wstępnych danych, **ceny produkcji sprzedanej przemysłu** w listopadzie br. były wyższe niż przed miesiącem o 0,3%. Wzrosły ceny w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 1,8%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 0,2%). W przetwórstwie przemysłowym podniesiono ceny produkcji m.in. koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 2,1%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 1,3%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 0,7%), mebli (o 0,5%), napojów i wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (po 0,2%) oraz wyrobów z metali (o 0,1%). Niższe były natomiast ceny m.in. produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 0,1%), artykułów spożywczych (o 0,2%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 0,5%), maszyn i urządzeń (o 0,6%), metali (o 0,9%) oraz urządzeń elektrycznych (o 1,1%). Wzrost cen obserwowano również w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,1% wobec spadku o 0,3% przed

miesiącem). Na poziomie zbliżonym do notowanego w październiku br. kształtowały się ceny w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

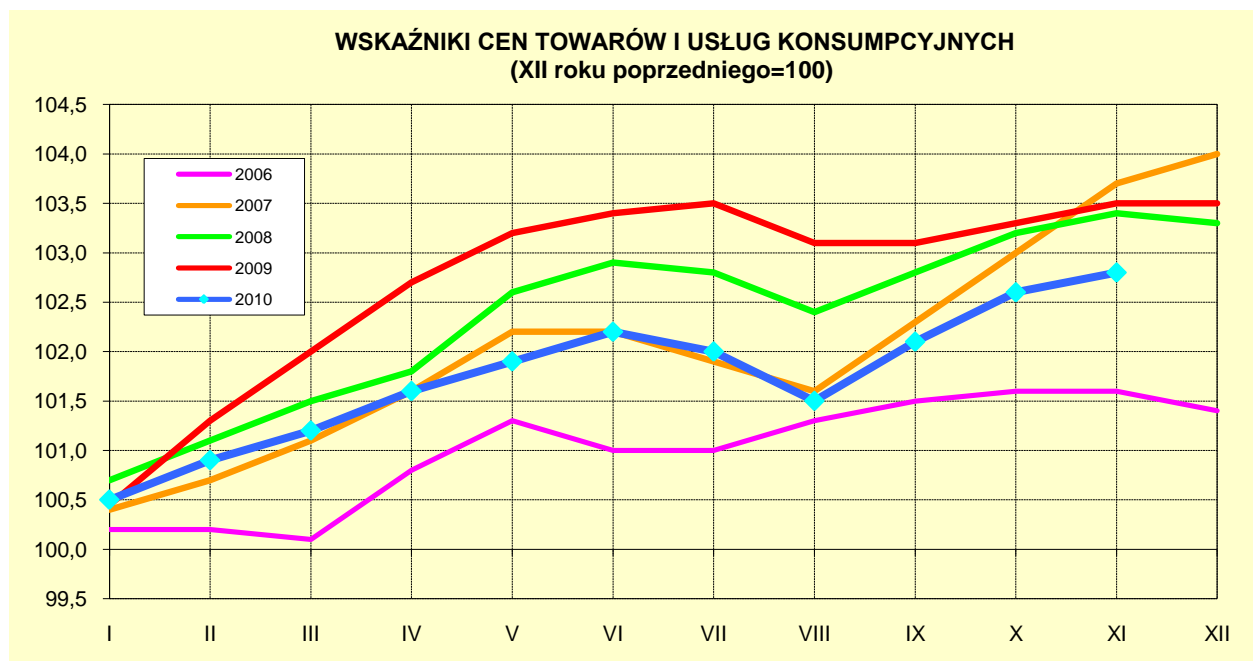
W ujęciu rocznym ceny produkcji sprzedanej przemysłu były w listopadzie br. wyższe o 4,6% (wobec wzrostu o 3,9% w październiku br. oraz o 1,9% w listopadzie ub. roku). Najbardziej podniesiono ceny w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 19,3% wobec 17,3% przed miesiącem). Znacznie wzrosły również ceny w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 5,7% wobec 5,5% w październiku br.) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (podobnie jak przed miesiącem o 5,1%), w tym ceny w wytwarzaniu paliw gazowych; dystrybucji i handlu paliwami gazowymi w systemie sieciowym (o 9,2%), wytwarzaniu, przesyłaniu, dystrybucji i handlu energią elektryczną (o 4,4%) oraz wytwarzaniu i zaopatrywaniu w parę wodną, gorącą wodą i powietrze do układów klimatyzacyjnych (o 3,5%). Ceny w przetwórstwie przemysłowym były wyższe niż przed rokiem o 3,4% (wobec wzrostu o 2,7% w październiku br.), na co wpłynął znaczny wzrost cen m.in. produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej (o 28,7%), metali (o 17,8%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 8,0%) oraz mniejszy – artykułów spożywczych (o 2,8%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 2,1%), napojów (o 0,5%) oraz wyrobów z metali (o 0,1%). Spadły natomiast ceny produkcji m.in. mebli (o 1,0%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 2,4%), maszyn i urządzeń (o 3,3%), komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 3,9%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 4,3%) oraz urządzeń elektrycznych (o 5,5%).

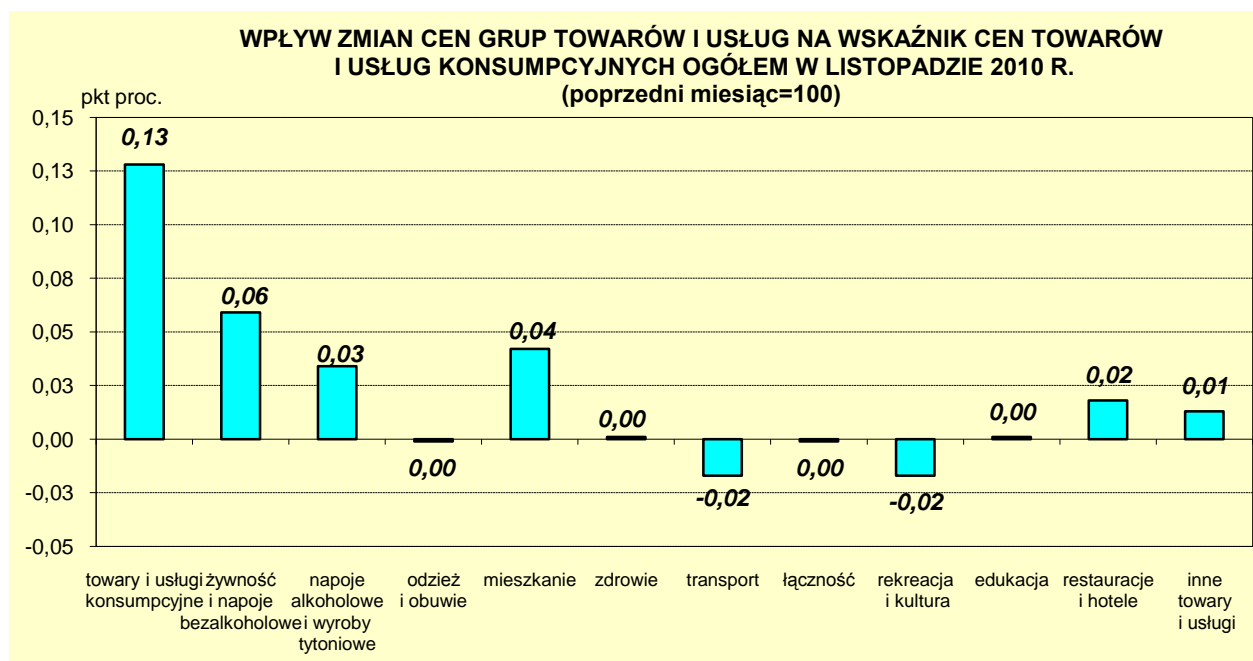
Szacuje się, że **ceny produkcji budowlano-montażowej** w listopadzie br. kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem oraz przed rokiem.

Dynamika cen w przemyśle i budownictwie kształtowała się następująco:

Okresy	Ceny produkcji sprzedanej przemysłu					Ceny produkcji budowlano- montażowej
	ogółem	górnictwo i wydobywanie	przetwórstwo przemysłowe	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	
2009	Grudzień roku poprzedniego=100					
XI	102,3	120,7	99,7	110,8	107,2	99,3
2010						
XI	104,8	117,0	103,9	105,1	105,2	99,9
2009	Miesiąc poprzedni=100					
XI	99,6	100,1	99,6	100,1	99,9	100,1
XII	99,8	102,0	99,6	100,0	100,5	100,0
2010						
I	100,4	102,8	100,1	100,8	101,5	99,8
II	99,9	98,9	99,7	101,5	100,3	99,9
III	99,8	101,3	99,7	100,1	100,4	100,0
IV	101,4	103,9	101,3	100,0	101,7	100,1
V	102,0	100,8	102,3	100,3	100,4	100,1
VI	101,0	101,0	101,0	101,1	99,7	100,1
VII	100,1	101,5	100,1	100,1	99,7	99,9
VIII	99,8	101,5	99,6	100,1	100,3	100,0
IX	100,1	102,5	100,0	100,0	101,3	100,0
X	100,0	99,8	99,9	101,1	99,7	100,0
XI	100,3	101,8	100,2	100,0	100,1	100,0
2009	Analogiczny okres roku poprzedniego=100					
XI	101,9	119,7	99,3	110,9	107,4	99,2
XII	102,1	123,1	99,3	110,8	107,7	99,3
I-XI	103,5	112,1	101,0	116,4	103,9	100,3
2010						
I	100,2	119,6	98,7	101,7	107,1	99,3
II	97,6	114,4	95,9	101,1	106,2	99,4
III	97,4	113,2	95,6	101,6	106,3	99,5
IV	99,6	115,5	98,1	101,3	107,2	99,7
V	101,9	117,3	100,7	101,5	106,9	100,0
VI	102,1	116,0	100,7	104,3	106,3	100,1
VII	103,8	119,9	102,5	104,2	105,6	100,2
VIII	104,0	117,7	102,9	104,2	105,0	100,2
IX	104,3	119,7	103,2	104,1	105,7	100,2
X	103,9	117,3	102,7	105,1	105,5	100,1
XI	104,6	119,3	103,4	105,1	105,7	100,0
I-XI	101,8	117,3	100,4	103,1	106,1	99,9

W listopadzie br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** były o 0,1% wyższe niż w październiku br. Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem, które zwiększyły wskaźnik cen ogółem odpowiednio o 0,06 pkt proc. i 0,04 pkt proc.

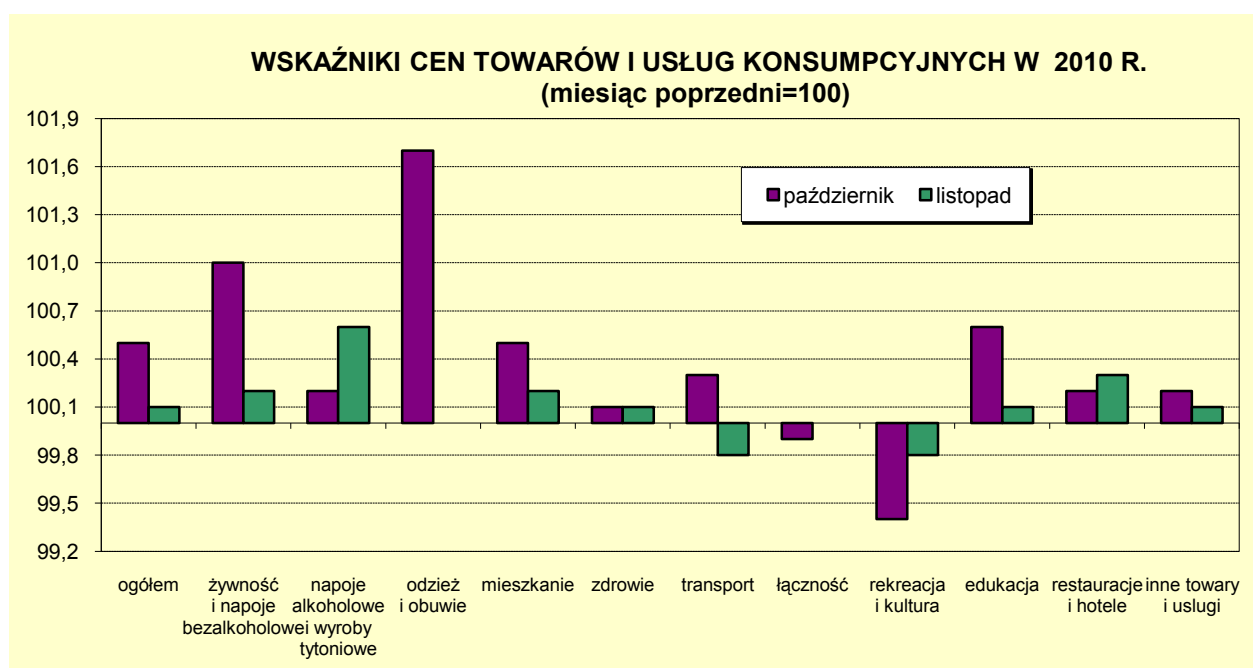
Ceny żywności i napojów bezalkoholowych w listopadzie br. **w ujęciu miesięcznym** wzrosły o 0,2%, w tym znacznie droższe były warzywa (wzrost o 4,2%) oraz mąka (wzrost o 2,5%). Więcej niż w październiku br. konsumenci płacili za pieczywo oraz oleje i pozostałe tłuszcze (po 0,4%). W takim samym stopniu wzrosły również ceny artykułów w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie

o 0,4%, w tym serów – o 0,5%, mleka – 0,4% oraz jaj – o 0,3%). Niższe niż w październiku br. były natomiast m.in. ceny owoców (o 2,1%), cukru (o 1,4%) oraz mięsa (przeciętnie o 0,8%, w tym m.in. drobiu – o 2,6%, mięsa wieprzowego - o 1,1%, wędlin - o 0,3%, przy niewielkim wzroście cen mięsa wołowego – o 0,3%). Ceny napojów bezalkoholowych były wyższe niż przed miesiącem (o 0,2%), w tym kawy - o 0,4%.

Ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych wzrosły w ujęciu miesięcznym o 0,6%, w tym wyroby tytoniowe – o 1,6%.

Odnotowano nieznaczny wzrost cen obuwia (o 0,1%), natomiast ceny odzieży kształtowały się na poziomie zbliżonym do obserwowanego w październiku br.

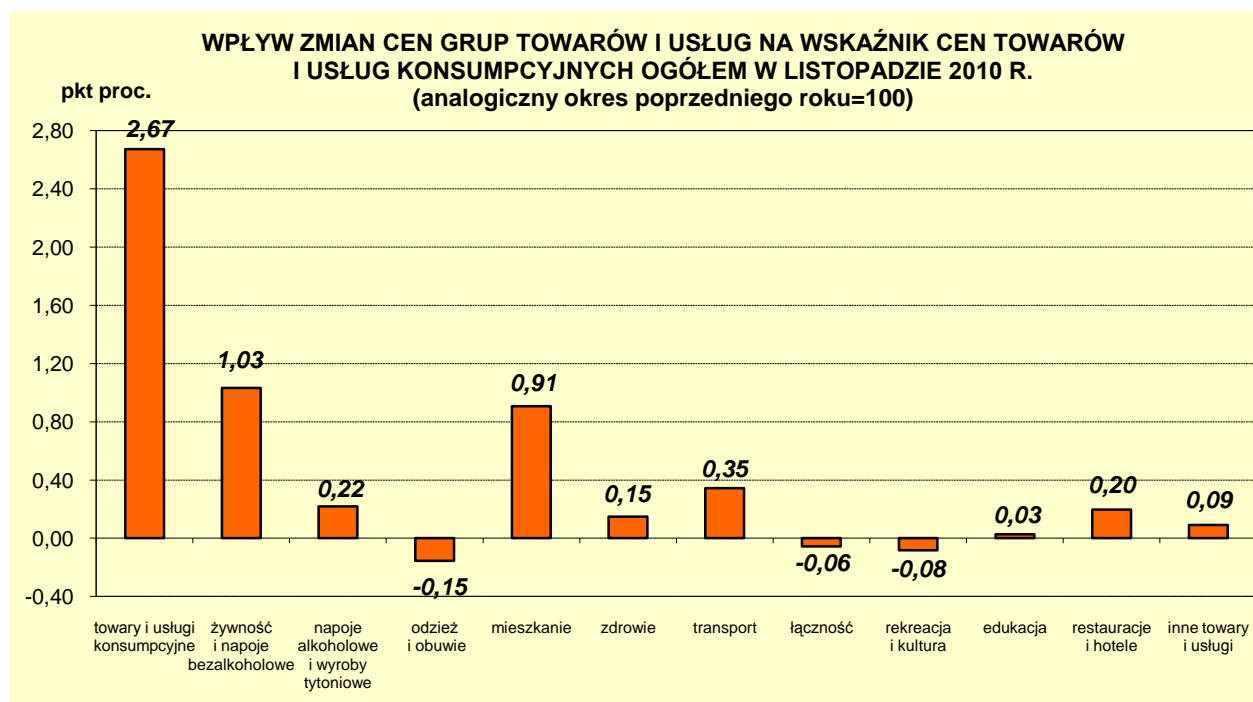
W listopadzie br. ceny towarów i usług związanych z mieszkaniem wzrosły o 0,2%. Ceny za usługi kanalizacyjne, zaopatrywanie w wodę oraz wywóz nieczystości (śmieci) kształtowały się na poziomie zbliżonym do notowanego przed miesiącem. Więcej należało natomiast zapłacić za nośniki energii (wzrost o 0,3%), w tym za opał (o 1,0%), centralne ogrzewanie (o 0,3%) oraz gaz (o 0,1%).

Ceny w zakresie transportu spadły o 0,2% w porównaniu z październikiem br. Mniej niż przed miesiącem konsumenci płacili za usługi transportowe (o 1,4%) oraz samochody osobowe (o 0,7%). Droższe były natomiast paliwa do prywatnych środków transportu (o 0,3%), w tym benzyny silnikowe – o 0,4% oraz olej napędowy – o 0,2%, przy zbliżonym do notowanego w październiku br. poziomie cen gazu ciekłego.

W listopadzie br. odnotowano spadek cen związanych z rekreacją i kulturą (o 0,2%). Mniej niż w poprzednim miesiącu należało zapłacić za usługi w zakresie turystyki zorganizowanej

(o 1,4%), a także za książki oraz sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (po 0,4%). Droższe były natomiast gazety i czasopisma (o 0,4%) oraz bilety do kin, teatrów i na koncerty (o 0,1%).

Spośród innych towarów i usług w listopadzie br. wyższe były ceny m.in. ubezpieczeń (o 0,7%) oraz usług w salonach fryzjerskich, kosmetycznych i zakładach pielęgnacyjnych (o 0,3%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych **w skali roku** w listopadzie br. wyniósł 2,7% (wobec 2,8% w październiku br. oraz 2,5% we wrześniu br.). Największy wpływ na poziom tego wskaźnika miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług w zakresie mieszkania, które podwyższyły wskaźnik cen konsumpcyjnych ogółem odpowiednio o 1,03 pkt proc. i o 0,91 pkt proc. Spadki cen odzieży i obuwia, towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury oraz łączności wpłynęły na obniżenie tego wskaźnika odpowiednio o 0,15 pkt proc., o 0,08 pkt proc. oraz 0,06 pkt proc.

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w ujęciu rocznym w listopadzie br. wyniósł 4,3% (wobec 4,8% w październiku br. oraz 4,3% we wrześniu br.). Ceny żywności wzrosły o 4,7%, w tym znacznie podrożały warzywa (o 22,9%) i owoce (o 16,7%). Więcej płacono za mąkę (o 11,9%), pieczywo (o 9,5%), oleje i pozostałe tłuszcze (o 3,7%) oraz cukier (o 3,6%). Droższe niż przed rokiem były również artykuły w grupie „mleko, sery i jaja” (przeciętnie o 2,8%, w tym sery – o 5,6%, mleko – 1,3%, przy spadku cen jaj – o 0,2%), ryby (o 2,2%) oraz makarony (o 1,6%). Mniej niż w listopadzie ub. roku należało natomiast zapłacić m.in. za ryż (o 6,2%) oraz mięso – przeciętnie o 1,9% (w tym mięso wieprzowe – o 4,7%, wędliny – o 1,5%, drób – o 0,5%, przy wzroście cen mięsa wołowego – o 0,5%). Wyższe były ceny napojów bezalkoholowych – o 0,7%.

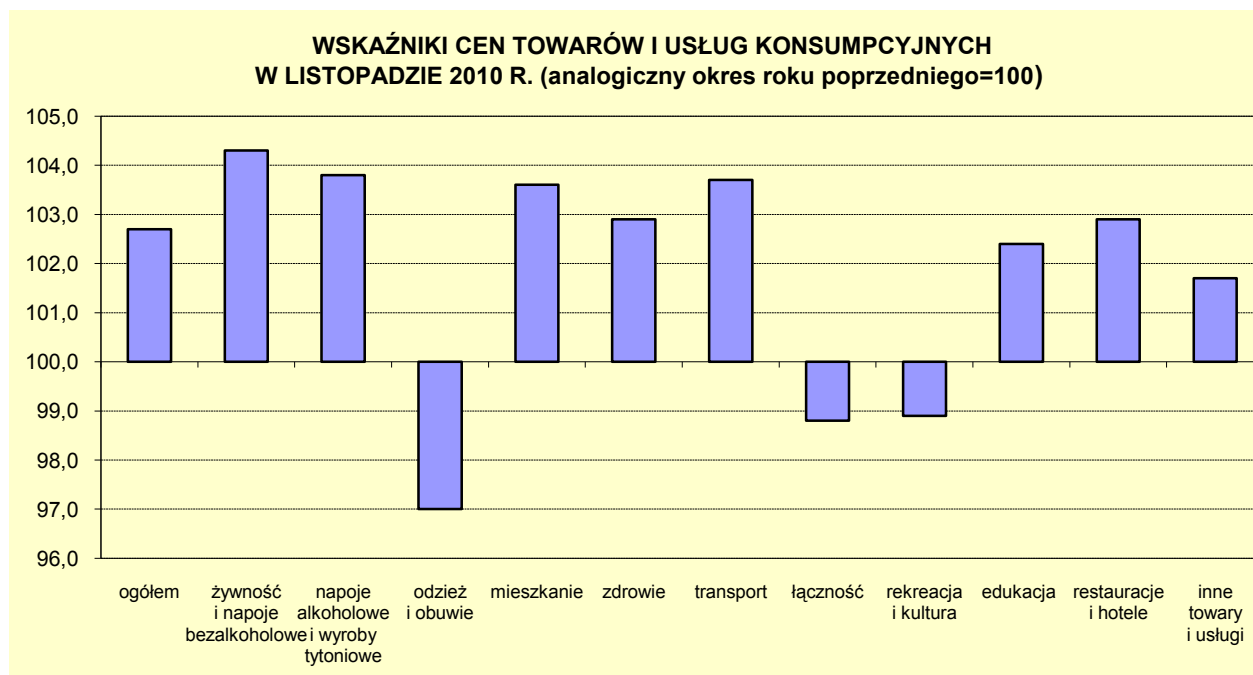
Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych kształtowała się następująco:

Okresy	Ogółem	żywność i napoje bezalko- holowe	napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	odzież i obuwie	mieszkanie	zdrowie	transport	łącznie	rekreacja i kultura	edukacja	restauracje i hotele
Grudzień roku poprzedniego=100											
2009											
XI	103,5	102,9	108,0	94,4	104,9	103,1	107,6	99,4	102,5	102,7	104,0
2010											
XI	102,8	103,9	103,7	97,6	103,5	102,8	104,2	99,7	100,6	102,4	102,8
Miesiąc poprzedni=100											
2009											
XI	100,3	100,7	100,1	100,0	100,1	100,1	100,9	99,6	99,9	100,1	100,2
XII	100,0	100,5	100,0	99,4	100,1	100,2	99,6	99,0	98,7	100,0	100,1
2010											
I	100,6	100,9	100,1	97,7	100,9	100,5	101,1	100,6	101,3	100,2	100,3
II	100,2	100,3	100,6	98,4	100,8	100,3	100,5	99,6	99,4	100,0	100,3
III	100,3	100,3	101,3	100,6	100,1	100,2	100,9	99,8	99,6	100,1	100,3
IV	100,4	100,7	100,4	100,5	100,1	100,3	101,3	100,0	100,0	100,0	100,2
V	100,3	100,7	100,3	99,8	100,1	100,3	101,0	100,0	100,1	100,1	100,2
VI	100,3	100,5	100,1	99,7	100,3	100,3	100,1	100,0	100,9	100,1	100,3
VII	99,8	98,9	100,1	98,7	100,1	100,1	100,2	100,0	100,5	100,0	100,3
VIII	99,6	98,6	100,1	98,0	100,1	100,3	99,3	100,0	100,0	100,0	100,2
IX	100,6	101,8	100,0	102,6	100,2	100,2	99,8	100,0	99,5	101,0	100,3
X	100,5	101,0	100,2	101,7	100,5	100,1	100,3	99,9	99,4	100,6	100,2
XI	100,1	100,2	100,6	100,0	100,2	100,1	99,8	100,0	99,8	100,1	100,3
Analogiczny okres roku poprzedniego=100											
2009											
XI	103,3	103,4	108,3	93,8	105,0	103,3	103,0	99,3	102,8	102,8	104,4
XII	103,5	103,4	108,0	93,9	104,9	103,2	107,2	98,4	101,2	102,8	104,1
I-XI	103,5	104,1	109,5	92,5	107,4	103,1	96,8	99,7	102,2	103,5	105,1
2010											
I	103,5	103,0	107,5	95,0	103,9	103,1	111,3	99,1	101,8	102,7	104,0
II	102,9	102,8	107,4	95,1	103,1	102,9	108,2	98,8	100,9	102,6	103,9
III	102,6	101,4	107,7	95,4	103,1	102,9	108,4	98,5	100,0	102,5	103,8
IV	102,4	100,7	107,2	96,0	103,0	102,9	108,4	98,5	99,7	102,4	103,5
V	102,2	100,6	107,0	95,9	102,9	103,0	108,1	98,5	99,4	102,5	103,2
VI	102,3	102,2	106,2	96,0	103,2	103,0	104,8	98,5	99,2	103,0	103,1
VII	102,0	102,4	103,6	96,5	103,2	102,9	103,0	98,4	99,1	103,1	102,9
VIII	102,0	102,3	103,6	96,2	103,1	103,0	103,2	98,5	99,0	103,0	102,9
IX	102,5	104,3	103,3	97,0	103,2	102,9	103,8	98,5	99,0	102,8	102,9
X	102,8	104,8	103,3	97,0	103,5	103,0	104,9	98,4	99,0	102,4	102,9
XI	102,7	104,3	103,8	97,0	103,6	102,9	103,7	98,8	98,9	102,4	102,9
I-XI	102,5	102,6	105,4	96,1	103,3	103,0	106,1	98,6	99,6	102,7	103,3

Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili za napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,8%), w tym znacznie podrożały wyroby tytoniowe (o 9,5%).

Utrzymał się spadek w skali roku cen odzieży (o 3,6%) i obuwia (o 1,7%).

Ceny w zakresie mieszkania w listopadzie br. w ujęciu rocznym były wyższe o 3,6%. Usługi kanalizacyjne podrożały o 6,3%, zaopatrywanie w wodę – o 5,2%, a wywóz nieczystości (śmieci) – o 4,7%. Ceny nośników energii wzrosły o 5,2%. Znacznie podrożał gaz (o 6,0%), energia elektryczna (o 5,3%), ciepła woda (o 5,2%), centralne ogrzewanie (o 4,7%) oraz opał (o 4,5%). Ceny towarów i usług związanych z wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego były wyższe niż w listopadzie ub. roku o 0,7%.

Artykuły i usługi związane ze zdrowiem podrożały w skali roku o 2,9%. Podniesiono ceny m.in. usług stomatologicznych (o 4,7%), lekarskich (o 3,4%) oraz artykułów farmaceutycznych (o 2,6%).

W listopadzie br. odnotowano wzrost cen towarów i usług w zakresie transportu (o 3,7%), głównie w wyniku znacznego wzrostu cen paliw do prywatnych środków transportu – o 7,2% (w tym oleju napędowego – o 13,6%, gazu ciekłego – o 9,7% oraz benzyny silnikowej – o 5,3%). Podrożały również usługi transportowe (o 3,5%). Obniżyły się natomiast ceny samochodów osobowych (o 2,0%). Ceny towarów i usług w zakresie łączności spadły o 1,2%.

Ceny związane z rekreacją i kulturą w listopadzie br. były o 1,1% niższe niż przed rokiem. Znacznie mniej płacono za sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 8,9%). Wzrosły natomiast ceny usług za turystykę zorganizowaną (o 3,4%), biletów do kin, teatrów i na koncerty (o 3,2%), książek (o 3,1%) oraz gazet i czasopism (o 1,7%).

Spośród innych towarów i usług podrożały m.in. ceny usług w salonach fryzjerskich, kosmetycznych i zakładach pielęgnacyjnych (o 4,0%), ubezpieczenia (o 2,2%) oraz wyroby kosmetyczne i perfumeryjne (o 1,6%).

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczony metodą średniej ruchomej w okresie grudzień 2009 r. – listopad 2010 r. w stosunku do poprzednich dwunastu miesięcy wyniósł 2,6% (wobec 2,7% w okresie listopad 2009 r. – październik 2010 r.). Ceny konsumpcyjne według **zharmonizowanego wskaźnika cen konsumpcyjnych (HICP)**⁵ wzrosły w tym okresie o 2,7%.

Rolnictwo

Średnia temperatura powietrza w listopadzie br. wyniosła 5,5 °C i była wyższa od średniej z wielolecia o 2,5 °C. Średnia suma opadów w tym miesiącu wyniosła ok. 85 mm i była wyższa o ok. 110% od normy z lat 1971–2000.

Przebieg pogody w listopadzie br. był na ogół korzystny dla rolnictwa. Utrzymująca się w pierwszej i drugiej dekadzie miesiąca wysoka, jak na tę porę roku, temperatura powietrza oraz dobre uwilgotnienie gleby podtrzymywały wegetację i stwarzały dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych zbóż. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych w listopadzie krzewiły się. Występujące w trzeciej dekadzie listopada znaczne ochłodzenie oraz opady deszczu ze śniegiem i śniegu przyczyniły się do zwolnienia procesów życiowych roślin. W całej Polsce pod koniec miesiąca nastąpiło zahamowanie wegetacji upraw. Rośliny w końcowej fazie rozwoju były dostatecznie wyrośnięte i rozkrzewione, a ich stan oceniano jako średni, lecz gorszy od ubiegłorocznego. W połowie listopada w całym kraju dobiegał końca zbiór buraków cukrowych, poplonów ścierniskowych oraz kukurydzy uprawianej na ziarno. Kończono także wykonywanie orok przedzimowych i innych jesiennych prac polowych. Sprzyjające warunki termiczne i wilgotnościowe w wielu rejonach kraju wpłynęły na przedłużenie sezonu pastwiskowego do połowy listopada.

---

⁵ Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych (HICP) obliczany jest według ujednoliconej metodologii Unii Europejskiej. Podstawę do opracowania HICP dla Polski stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług konsumpcyjnych oraz system wag oparty na strukturze spożycia indywidualnego w sektorze gospodarstw domowych (w 2010 r. – struktura spożycia z 2008 r. w cenach grudnia 2009 r.). Grupowanie towarów i usług konsumpcyjnych oparto na Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu opracowanej na potrzeby HICP (COICOP/HICP).

Według wynikowego szacunku przeprowadzonego w listopadzie br., tegoroczne zbiory i plony głównych ziemiopłodów kształtują się następująco:

Wyszczególnienie	Zbiory			Plony		
	w mln ton	2009=100	2001–2005 ^a = =100	z 1 ha w dt	2009=100	2001–2005 ^a = =100
Zboża ogółem.....	27,3	91,5	102,0	32,2	92,5	100,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	25,5	91,0	102,9	31,4	92,1	101,6
pszenica	9,5	96,9	105,2	39,4	94,5	103,7
żyto	3,3	88,1	83,6	23,4	88,0	95,9
jęczmień.....	3,5	88,7	105,9	31,6	91,9	99,7
owies.....	1,3	94,3	99,2	24,8	92,2	100,4
pszenżyto	4,1	78,5	126,9	32,6	91,3	101,2
mieszanki zbożowe	3,8	97,2	95,6	27,1	93,4	98,5
Rzepak i rzepik.....	2,1	83,2	176,3	27,0	87,7	109,8
Ziemniaki	8,8	90,3	60,0	179,0	93,7	99,4
Buraki cukrowe	9,8	90,5	80,3	491,0	90,4	119,5
Warzywa gruntowe	4,3	88,4	91,3	x	x	x
Owoce z drzew	2,2	71,3	80,0	x	x	x
Owoce jagodowe.....	0,5	96,9	111,5	x	x	x

^a Przeciętne roczne.

Zbiory głównych ziemiopłodów w 2010 r. były niższe niż przed rokiem. Zbiory zbóż ogółem (tj. zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, kukurydzy na ziarno, gryki, prosa i innych zbożowych), przy niższym plonowaniu (o 7,5%) i niższej od ubiegłorocznej powierzchni zasiewów (o 1,2%), wynoszącej niespełna 8,5 mln ha, były niższe o 8,5% od uzyskanych w 2009 r. Zbiory rzepaku i rzepiku, przy mniejszej powierzchni uprawy (o 5,0%) i niższym plonowaniu (o 12,3%) były niższe o 16,8%. Zbiory buraków cukrowych, przy zbliżonej do ubiegłorocznej powierzchni ich uprawy, były niższe o 9,5%, a zbiory ziemniaków, na skutek dalszego ograniczenia powierzchni ich uprawy (o 3,4%) oraz niższego plonowania (o 6,3%), obniżyły się o 9,7%. Zbiory warzyw gruntowych, w wyniku trudnych warunków wegetacji, były niższe o 11,6%. W 2010 r. zmniejszyła się także, w stosunku do ub. roku, produkcja owoców z drzew (o 28,7%) i owoców jagodowych (o 3,1%).

Na rynku rolnym w listopadzie br. utrzymała się tendencja wzrostowa cen zbóż. Odnotowano także wzrost w skali miesiąca cen ziemniaków, żywca wołowego i mleka. Obniżyły się natomiast przeciętne ceny żywca wieprzowego, drobiu rzeźnego oraz prosiąt do dalszego chowu. Ceny zbóż kształtowały się na poziomie znacznie wyższym niż przed rokiem. Wzrosły również ceny bydła, drobiu i mleka oraz targowiskowe ceny ziemniaków. Ceny żywca wieprzowego i prosiąt obniżyły się w porównaniu z listopadem ub. roku.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I–XI 2010		XI 2010		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego=100	X 2010=100
Ziarno zbóż^b	3741,3	112,8	479,8	97,3	76,0
w tym:					
pszenica.....	2597,2	120,9	358,6	109,2	77,5
żyto.....	327,6	82,2	33,1	47,9	59,3

^a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Podstawowych z mieszankami zbożowymi bez ziarna siewnego.

Skup **zbóż podstawowych** (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), w okresie styczeń–listopad br. wynosił 3741,3 tys. t i był większy o 12,8% niż w analogicznym okresie ub. roku. Dostawy pszenicy przekroczyły znacznie (o 20,9%) poziom ubiegłoroczny, natomiast żyta były wyraźnie mniejsze (o 17,8%). Przy systematycznym spadku dostaw ziarna, w listopadzie br. skup zbóż był mniejszy o 24,0% niż przed miesiącem i o 2,7% niż przed rokiem.

Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I–XI 2010		XI 2010		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego= =100	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego= =100	X 2010=100
Żywiec rzeźny^b	2459,7	111,3	211,2	121,7	102,6
w tym:					
wołowy (z cielęcym).....	214,7	101,6	16,3	153,8	105,3
wieprzowy.....	1172,6	113,0	97,3	130,2	102,4
drobiowy	1065,5	111,7	97,1	110,5	102,4
Mleko ^c	8020,2	97,8	652,2	100,6	90,9

^a W okresie lipiec–październik bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w przeliczeniu na mięso łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej. ^c W milionach litrów.

W okresie styczeń–listopad br. **skup żywca rzeźnego ogółem** (w wadze poubojowej ciepłej) ukształtował się na poziomie o 11,3% większym niż w analogicznym okresie ub. roku, co było przede wszystkim rezultatem znacznego wzrostu skupu żywca wieprzowego (o 13,0%) i drobiowego (o 11,7%). W listopadzie br., przy zwiększonych dostawach wszystkich

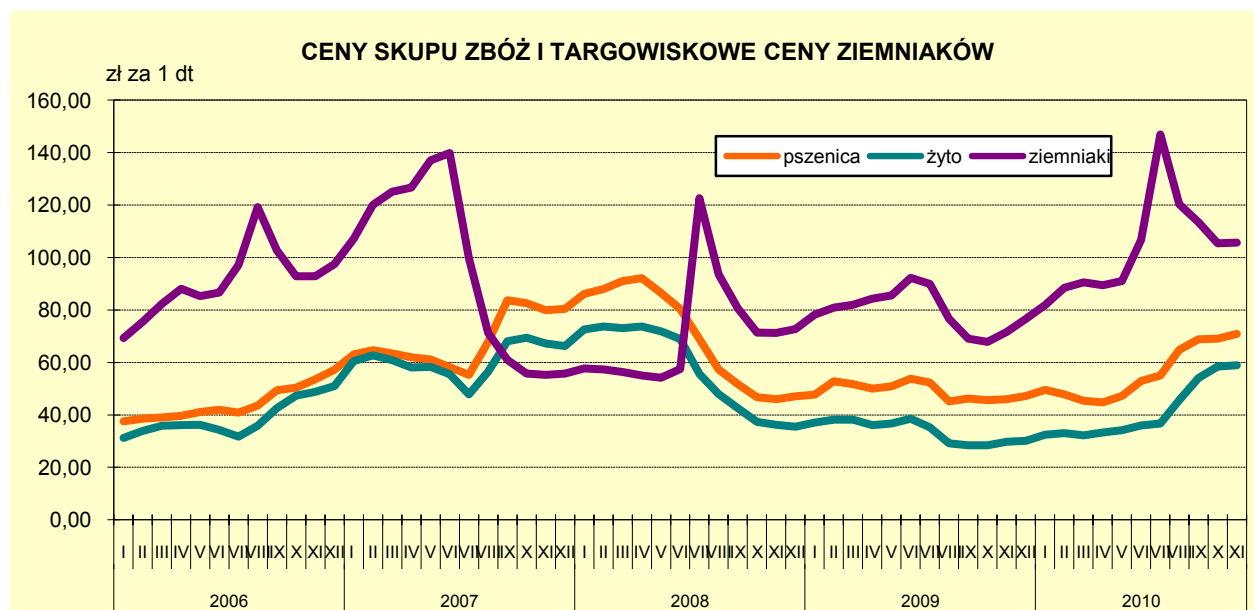
podstawowych gatunków żywca (w skali miesiąca i roku), skup żywca rzeźnego był większy niż przed miesiącem o 2,6% i o 21,7% niż przed rokiem.

Ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	W skupie					Na targowiskach				
	XI 2010			I–XI 2010		XI 2010			I–XI 2010	
	zł	XI 2009= =100	X 2010= =100	zł	I–XI 2009= =100	zł	XI 2009= =100	X 2010= =100	zł	I–XI 2009= =100
Pszenica ^a za 1 dt.....	70,89	154,0	102,6	58,34	119,8	79,40	149,5	101,0	63,34	109,9
Żyto ^a za 1 dt.....	58,93	198,2	100,8	40,04	120,1	61,64	155,4	100,5	47,16	102,5
Ziemniaki ^b za 1 dt.....	24,65	97,9	102,6	35,88	113,9	105,64	147,5	100,2	103,62	129,8
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej										
w tym:										
bydło (bez cieląt) ^c	4,92	109,5	108,3	4,57	100,2	4,74	103,3	104,2	4,79	100,8
trzoda chlewna.....	3,81	91,7	98,5	3,89	83,2	3,96	93,8	103,1	3,81	83,7
drób.....	3,37	103,5	95,6	3,46	93,9	.	.	.	.	.
Prosię na chów za 1 szt.....	.	.	.	.	.	101,70	63,5	94,6	132,26	76,1
Mleko za 1 hl.....	115,12	115,9	103,0	104,60	118,7	x	x	x	x	x

^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach – jadalne. ^c Na targowiskach średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

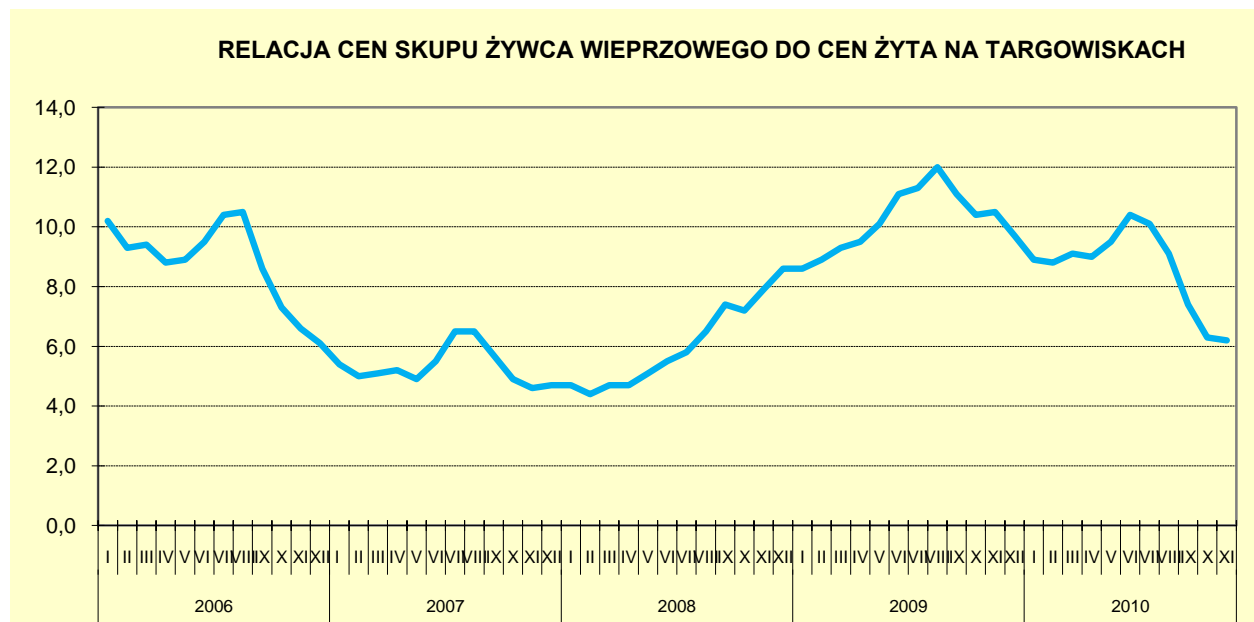
W listopadzie br. utrzymała się, zapoczątkowana w maju br., wzrostowa tendencja cen ziarna. Ceny skupu **pszenicy i żyta** były wyższe niż przed miesiącem odpowiednio o 2,6% i o 0,8%, a w obrocie targowiskowym zwiększyły się stosownie o 1,1% oraz o 0,5%. Ceny skupu pszenicy przekraczały poziom sprzed roku o 54,0%, a żyta o 98,2%, natomiast na targowiskach wzrosły odpowiednio o 49,5% oraz o 55,4%.

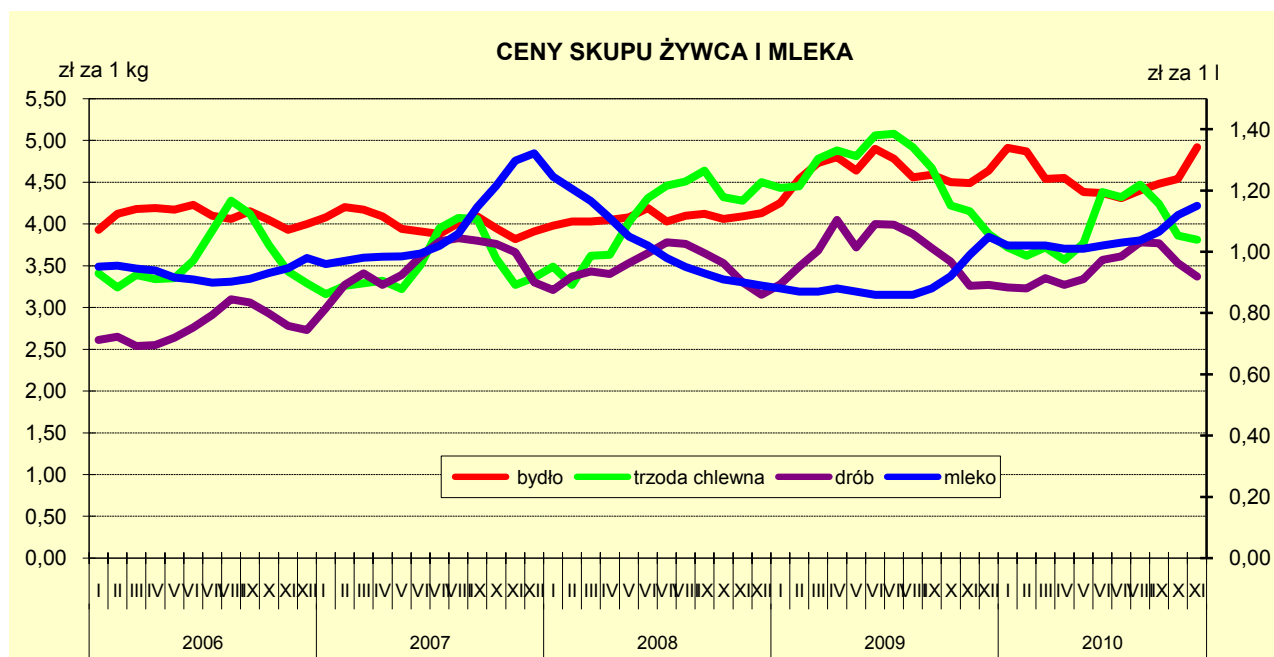
Przy gorszych w stosunku do ub. roku zbiorach, skup **ziemniaków** w okresie od lipca do listopada br. był mniejszy o 7,3% niż przed rokiem. W listopadzie br. na obu rynkach zahamowany został (utrzymujący się od zbiorów) spadek cen ziemniaków. Średnia cena ziemniaków w skupie wzrosła w stosunku do poprzedniego miesiąca o 2,6% i była niższa o 2,1% niż przed rokiem, a na targowiskach, przy nieznacznym miesięcznym wzroście (o 0,2%) była nadal wyraźnie wyższa (o 47,5%) niż przed rokiem.

W okresie styczeń–listopad br., przy znacząco wyższej niż przed rokiem podaży **żywca wieprzowego** (o 13,0%), przeciętna cena żywca na obu rynkach była w tym czasie niższa (o 16,8% w skupie oraz o 16,3% na targowiskach). W listopadzie br. utrzymał się, obserwowany od września br. spadek cen skupu żywca i wynosił 1,5% w skali miesiąca, natomiast na targowiskach zanotowano wzrost o 3,1%. Na obu rynkach przeciętna cena żywca kształtowała się poniżej poziomu ubiegłorocznego: w skupie o 8,3%, na targowiskach o 6,2%. Spadek cen żywca wieprzowego, przy jednoczesnym wzroście cen zbóż, spowodował dalsze pogłębienie niekorzystnych relacji cen skupu trzody do cen żyta na targowiskach. W listopadzie br. relacja ta wyniosła 6,2 wobec 6,3 przed miesiącem i 10,5 przed rokiem. W omawianym miesiącu utrzymał się, notowany od maja br., spadek cen prosiąt do dalszego chowu. Za 1 prosię na targowiskach płacono 101,70 zł, tj. mniej o 5,4% niż przed miesiącem i o 36,5% niż przed rokiem.

Przy wysokim poziomie skupu **żywca drobiowego**, w listopadzie br. utrzymał się, obserwowany od dwóch miesięcy spadek jego cen. Przeciętna cena 1 kg drobiu rzeźnego była niższa o 4,4% niż przed miesiącem, ale wyższa o 3,5% niż przed rokiem.

W listopadzie br. średnie **ceny skupu żywca wołowego** (4,92 zł/kg) i **młodego bydła rzeźnego** (5,29 zł/kg) były wyższe niż przed rokiem odpowiednio o 9,5% i o 7,3%. W obrocie targowiskowym przeciętne ceny żywca wołowego (4,74 zł/dt) i młodego bydła rzeźnego (5,12 zł/dt) kształtowały się również na wyższym niż przed rokiem poziomie (odpowiednio o 3,3% i o 1,4%).

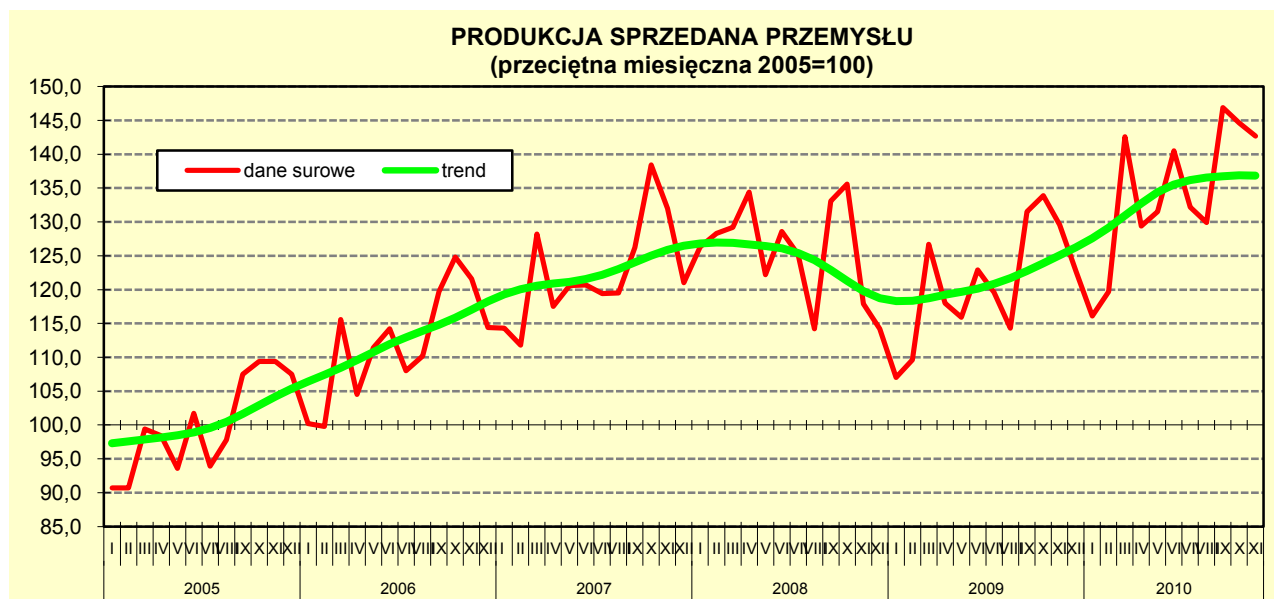
W okresie styczeń–listopad br., przy skupie **mleka** mniejszym o 2,2%, odnotowano wzrost jego cen o 18,7% w porównaniu do analogicznego okresu ub. roku. Od maja br. utrzymuje się wzrostowa tendencja cen mleka. W listopadzie br., przy sezonowym spadku skupu surowca, zanotowano wzrost przeciętnej ceny mleka w skali miesiąca i w skali roku odpowiednio o 3,0% i o 15,9%.

Przemysł

W listopadzie br. utrzymało się wysokie tempo wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu. Zwiększeniu produkcji towarzyszył wzrost zatrudnienia oraz wynagrodzeń w skali roku w przemyśle.

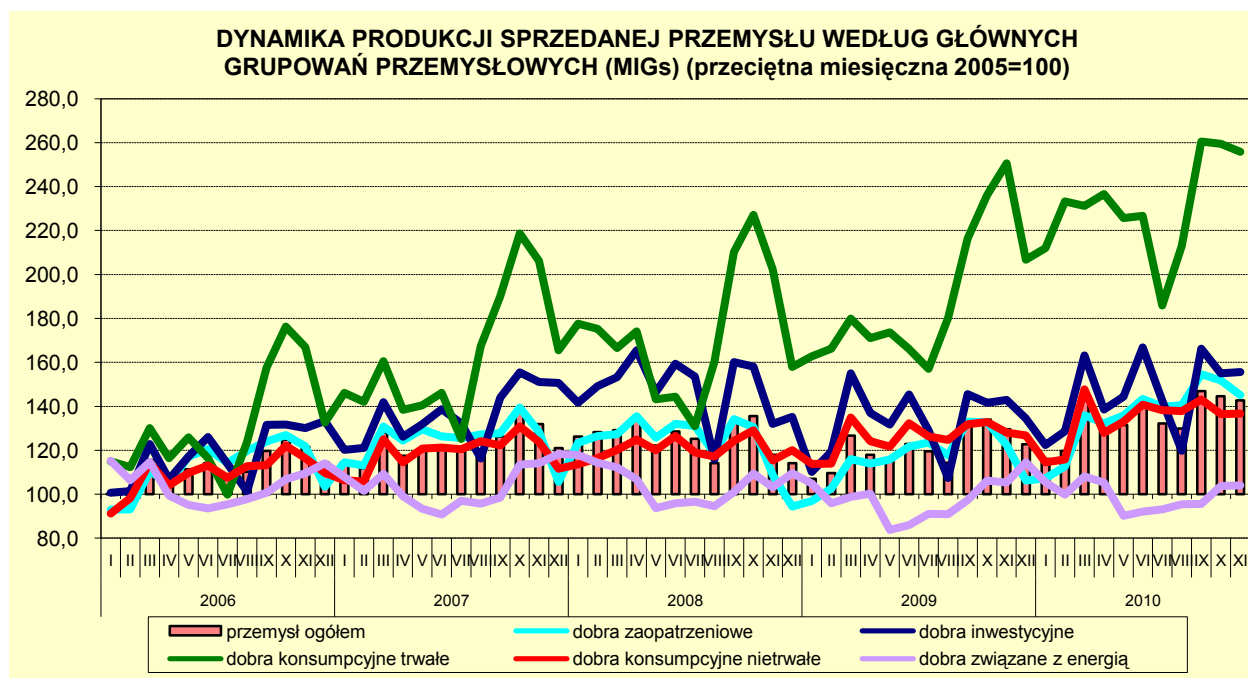
Produkcja sprzedana przemysłu⁶ w listopadzie br. była wyższa niż przed rokiem o 10,1% (w październiku br. wzrost o 8,0%), natomiast w porównaniu z poprzednim miesiącem obniżyła się o 1,3%. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja przemysłowa wzrosła w skali roku o 7,3%, a w odniesieniu do października br. – o 0,6%.

⁶ W cenach stałych, w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wyższa niż w listopadzie ub. roku była produkcja w przetwórstwie przemysłowym (o 11,9%) oraz w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 7,4%). Spadek produkcji wystąpił w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – o 3,3% oraz w górnictwie i wydobywaniu – o 2,2%.

Wśród **głównych grupowań przemysłowych**⁷ w okresie styczeń–listopad br. najwyższy wzrost odnotowano w produkcji dóbr zaopatrzeniowych – o 16,2%. Sprzedaż dóbr konsumpcyjnych trwałych była wyższa niż przed rokiem o 13,7%, inwestycyjnych – o 8,5%, konsumpcyjnych nietrwałych – o 3,4%, a dóbr związanych z energią – o 2,0%.

⁷ Grupowania przedsiębiorstw na wytwarzające głównie dobra inwestycyjne, konsumpcyjne nietrwałe i trwałe, zaopatrzeniowe oraz związane z energią (ang. MIGs – Main Industrial Groupings) dokonano zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 656/2007 z dnia 14 czerwca 2007 r. zmieniającym Rozporządzenie (WE) nr 586/2001 w sprawie wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1165/98 dotyczącego krótkookresowej statystyki w zakresie definicji Głównych Grupowań Przemysłowych.

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, była w okresie styczeń–listopad br. o 10,6% większa niż w analogicznym okresie ub. roku, przy mniejszym o 0,8% przeciętnym zatrudnieniu i wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 4,9%.

Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	2009		2010		2009	
	XI	I–XI	XI	I–XI		
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Przemysł	109,9	96,0	110,1	109,7	100,0	100,0
górnictwo i wydobywanie	96,8	86,5	97,8	102,2	5,3	4,9
przetwórstwo przemysłowe	111,4	96,5	111,9	110,9	83,2	83,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	102,5	94,3	96,7	100,3	9,3	10,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....	109,5	100,9	107,4	106,0	2,2	2,1
Z przemysłu ogółem – działy:						
wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego	99,7	82,7	88,3	97,4	2,8	2,9
produkcja artykułów spożywczych	108,5	105,6	111,7	106,3	15,4	16,0
produkcja napojów.....	113,5	107,5	97,0	92,9	1,9	2,3
produkcja odzieży	98,7	88,0	102,5	100,2	0,7	0,8
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	112,2	97,6	110,2	109,8	2,4	2,4
produkcja papieru i wyrobów z papieru	118,2	103,3	112,7	118,3	2,5	2,3
produkcja koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	103,8	93,5	104,4	105,3	6,9	5,6
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	138,4	96,1	109,9	111,6	4,4	4,3
produkcja wyrobów farmaceutycznych	118,7	109,8	96,0	106,3	1,2	1,2
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych.....	115,0	96,9	122,0	115,4	5,3	5,1
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	107,4	93,1	124,8	117,1	4,1	4,1
produkcja metali	116,8	73,1	110,6	111,5	3,6	3,2
produkcja wyrobów z metali	102,3	93,9	123,9	112,7	5,6	5,7
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	118,2	111,8	127,0	149,1	4,1	3,3
produkcja urządzeń elektrycznych	113,9	106,5	116,9	114,4	4,0	4,0
produkcja maszyn i urządzeń	98,3	91,9	107,5	97,1	3,5	4,1
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep.....	120,3	86,0	103,7	115,8	9,7	9,8
produkcja pozostałego sprzętu transportowego ..	109,7	102,0	84,1	83,4	1,0	1,4
produkcja mebli	109,3	96,9	97,8	94,3	2,5	3,0

W listopadzie br. wzrost produkcji sprzedanej w ujęciu rocznym notowano w 25 (spośród 34) działach przemysłu, m.in. w produkcji:

- komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych – o 27,0% (m.in. elektronicznych elementów i obwodów drukowanych – o 94,7%),

- wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 24,8% (m.in. wyrobów ściernych i pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej nie sklasyfikowana – o 71,2%),
- wyrobów z metali – o 23,9% (m.in. wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą – o 156,9%, metalowych elementów konstrukcyjnych – o 24,8%),
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych – o 22,0% (m.in. wyrobów z tworzyw sztucznych – o 22,7%),
- urządzeń elektrycznych – o 16,9% (m.in. sprzętu gospodarstwa domowego – o 17,1%),
- papieru i wyrobów z papieru – o 12,7% (m.in. masy włóknistej, papieru i tektury – o 20,2%),
- metali – o 10,6% (m.in. metali szlachetnych i innych metali nieżelaznych – o 12,1%).

Produkcja artykułów spożywczych (stanowiąca ponad 15% produkcji sprzedanej przemysłu) w listopadzie br. wzrosła bardziej niż w poprzednich miesiącach i była o 11,7% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 4,3% w październiku br.). Wzrost obserwowano m.in. w produkcji gotowych pasz i karmy dla zwierząt – o 28,3%, przetwarzaniu i konserwowaniu mięsa oraz produkcji wyrobów z mięsa – o 16,3%, produkcji wyrobów piekarskich i mącznych – o 10,3% oraz wyrobów mleczarskich – o 7,5%. Niższe niż w listopadzie ub. roku było wytwarzanie produktów przemiału zbóż, skrobi i wyrobów skrobiowych (o 11,4%) oraz produkcja olejów i tłuszczów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego (o 5,2%).

W listopadzie br. niższa niż przed rokiem była produkcja sprzedana m.in. pozostałego sprzętu transportowego (o 15,9%), wyrobów tytoniowych (o 14,4%), wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (o 11,7%), produkcja wyrobów farmaceutycznych (o 4,0%), napojów (o 3,0%) oraz mebli (o 2,2%).

Z obserwowanych w listopadzie br. 238 **wyrobów i grup wyrobów przemysłowych** produkcja 161 była wyższa niż przed rokiem, w tym m.in. gazu ziemnego, siarki, produktów uboju bydła i cieląt oraz trzody chlewnej, mięsa drobiowego, wędlin, margaryny oraz mieszanek do smarowania pieczywa, mleka, serów podpuszczkowych dojrzewających, serów niedojrzewających i twarogu, cukru, wódki czystej, win owocowych, piwa, obuwia, tarcicy iglastej, płyt pilśniowych, olejów napędowych i opałowych, nawozów azotowych i fosforowych, opon, cementu, stali surowej, wyrobów walcowanych na gorąco, rur stalowych, miedzi rafinowanej, akumulatorów kwasowo-ołowiowych, maszyn pralniczych automatycznych, kuchni gazowych z piekarnikiem, ciągników rolniczych, pojazdów do transportu publicznego oraz samochodów ciężarowych i ciągników drogowych do ciągnięcia naczep. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja 75 wyrobów i grup wyrobów, w tym m.in. węgla kamiennego, węgla brunatnego, masła, papierosów z tytoniu, tarcicy liściastej, koksu, komputerów, odbiorników telewizyjnych, odkurzaczy, samochodów osobowych, wagonów kolejowych towarowych oraz rowerów.

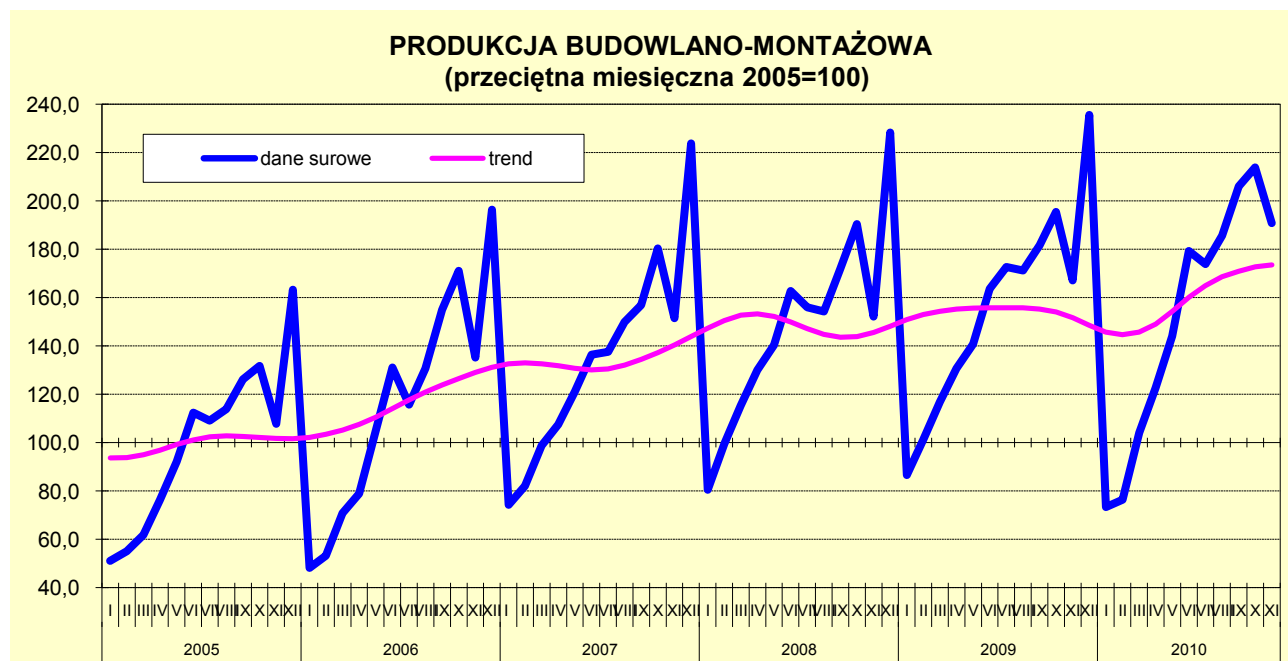
Ogólny klimat koniunktury w grudniu br. w przetwórstwie przemysłowym oceniany jest pozytywnie, choć nieco mniej optymistycznie niż przed miesiącem. Od września br. dodatni poziom wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury obniża się. Pozytywnie oceniają koniunkturę

tylko przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 250 i więcej osób. Zarówno oceny bieżące, jak i prognozy w zakresie portfela zamówień oraz produkcji są pesymistyczne dla ogółu przedsiębiorstw. Wzrastają trudności w terminowym regulowaniu bieżących zobowiązań finansowych, przewidywania w tym zakresie są także pesymistyczne, nieznacznie gorsze niż przed miesiącem. Zdaniem przedsiębiorców nadal można spodziewać się redukcji zatrudnienia w skali zbliżonej do planowanej w listopadzie br. Ceny wyrobów przemysłowych mogą dalej rosnąć, w stopniu większym niż prognozowano przed miesiącem.

Stan zapasów wyrobów gotowych wg opinii przedsiębiorców zmniejsza się do poziomu nieznacznie przekraczającego zapotrzebowanie. Spadek nadmiernych zapasów sygnalizują producenci m.in. wyrobów tekstylnych oraz wyrobów farmaceutycznych. Wzrost nadmiernego poziomu zapasów zgłaszają natomiast m.in. producenci pozostałego sprzętu transportowego oraz papieru i wyrobów z papieru.

Budownictwo

Produkcja budowlano-montażowa⁸ zrealizowana w listopadzie br. na terenie kraju była o 14,2% wyższa niż przed rokiem (wobec wzrostu o 9,4% w październiku br. i o 9,9% w listopadzie ub. roku). Wzrost sprzedaży wystąpił we wszystkich działach, największy w jednostkach zajmujących się robotami budowlanymi specjalistycznymi – o 30,3%. Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym produkcja budowlano-montażowa była wyższa niż przed rokiem o 10,9%, a w porównaniu z październikiem br. – o 2,4%.

⁸ W cenach stałych, w jednostkach budowlanych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W okresie styczeń–listopad br. produkcja budowlano-montażowa ukształtowała się na poziomie o 2,3% wyższym niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost produkcji odnotowano we wszystkich działach, w tym największy w robotach budowlanych specjalistycznych – o 7,8%. Wyższa niż przed rokiem była sprzedaż robót o charakterze remontowym (o 10,6%), natomiast niższa – o charakterze inwestycyjnym (o 1,4%).

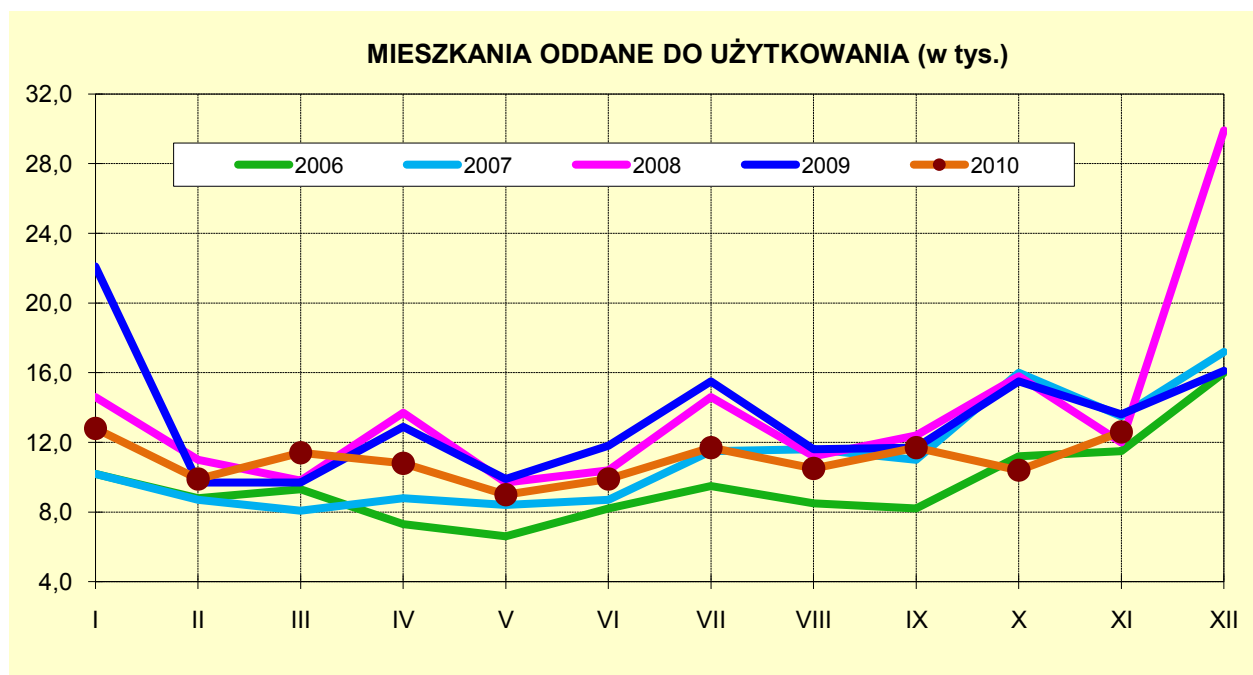
Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji budowlano-montażowej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2009		2010			I-XI
	I-XI	XI	I-XI	XI	I-XI	2009
	analogiczny okres roku poprzedniego=100				struktura w %	
Ogółem.....	104,0	109,9	102,3	114,2	100,0	100,0
z tego roboty budowlane o charakterze:						
inwestycyjnym.....	101,5	102,0	98,6	110,4	66,5	69,0
remontowym.....	110,0	129,3	110,6	121,6	33,5	31,0
Z ogółem działy:						
budowa budynków	99,1	105,4	100,4	101,8	43,8	44,8
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	117,7	123,4	101,5	120,0	34,6	34,7
roboty budowlane specjalistyczne	95,0	96,2	107,8	130,3	21,6	20,5

W grudniu br. **wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie ujemnym, dużo niższym niż w listopadzie. Znacznie bardziej pesymistycznie jest oceniany bieżący i prognozowany portfel zamówień krajowych. Pogłębiły się negatywne oceny bieżącej produkcji budowlano-montażowej oraz przewidywania w tym zakresie. Zarówno bieżąca sytuacja finansowa, jak i jej prognozy są pesymistyczne, znacznie gorsze niż w poprzednim miesiącu. Skala przewidywanego spadku cen realizacji robót budowlano-montażowych pozostaje zbliżona do poziomu notowanego przed miesiącem. Przedsiębiorcy planują większe niż zapowiadano w listopadzie br. redukcje zatrudnienia. W grudniu br. jako główne bariery w prowadzeniu działalności budowlanej przedsiębiorcy wskazują warunki atmosferyczne, konkurencję na rynku i koszty zatrudnienia. Bariera związana z warunkami atmosferycznymi wzrosła bardzo znacząco w stosunku do poprzedniego miesiąca, natomiast uciążliwość pozostałych barier nie zmieniła się istotnie w stosunku do sygnalizowanej przed miesiącem.

Budownictwo mieszkaniowe

Według wstępnych danych⁹, w listopadzie br. **oddano do użytkowania** 12,6 tys. **mieszkań**, tj. o 7,1% mniej niż przed rokiem. Gorsze efekty uzyskano w budownictwie indywidualnym (spadek o 3,6%). Niższa była także liczba mieszkań oddanych do użytku w budownictwie spółdzielczym (z 896 do 482 mieszkań), komunalnym (z 807 do 410) oraz społecznym czynszowym (z 356 do 269). Wzrost notowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż i wynajem (o 3,0%) oraz zakładowym (z 33 do 42 mieszkań).

W okresie styczeń–listopad br. oddano do użytkowania 120,7 tys. mieszkań, tj. o 16,1% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Spadek wystąpił we wszystkich formach budownictwa.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania kształtowała się następująco:

Formy budownictwa	I–XI 2009			I–XI 2010		
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I–XI 2008=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I–XI 2009=100
Ogółem	143922	100,0	106,4	120710	100,0	83,9
indywidualne	63498	44,1	96,6	62499	51,8	98,4
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	66491	46,2	118,3	47536	39,4	71,5
spółdzielcze	6738	4,7	87,0	4698	3,9	69,7
społeczne czynszowe.....	3026	2,1	110,0	2822	2,3	93,3
komunalne	3571	2,5	144,8	2894	2,4	81,0
zakładowe.....	598	0,4	137,2	261	0,2	43,6

⁹ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w okresie styczeń–listopad br. wyniosła 106,0 m² i była o 7,0 m² większa niż w analogicznym okresie ub. roku.

W listopadzie br. obserwowano wzrost liczby mieszkań w ujęciu rocznym, na których budowę **wydano pozwolenia** – o 16,6% do 13,5 tys. (wobec spadku o 12,2% w listopadzie ub. roku). Zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań **rozpoczętych** – o 1,6% do 10,1 tys. (przed rokiem wzrost o 16,8%).

W okresie styczeń–listopad br. wydano pozwolenia na budowę 161,1 tys. mieszkań, tj. o 1,9% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku. Liczba mieszkań rozpoczętych wyniosła 150,0 tys. i była o 11,5% większa niż przed rokiem.

Liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia i których budowę rozpoczęto kształtowała się następująco:

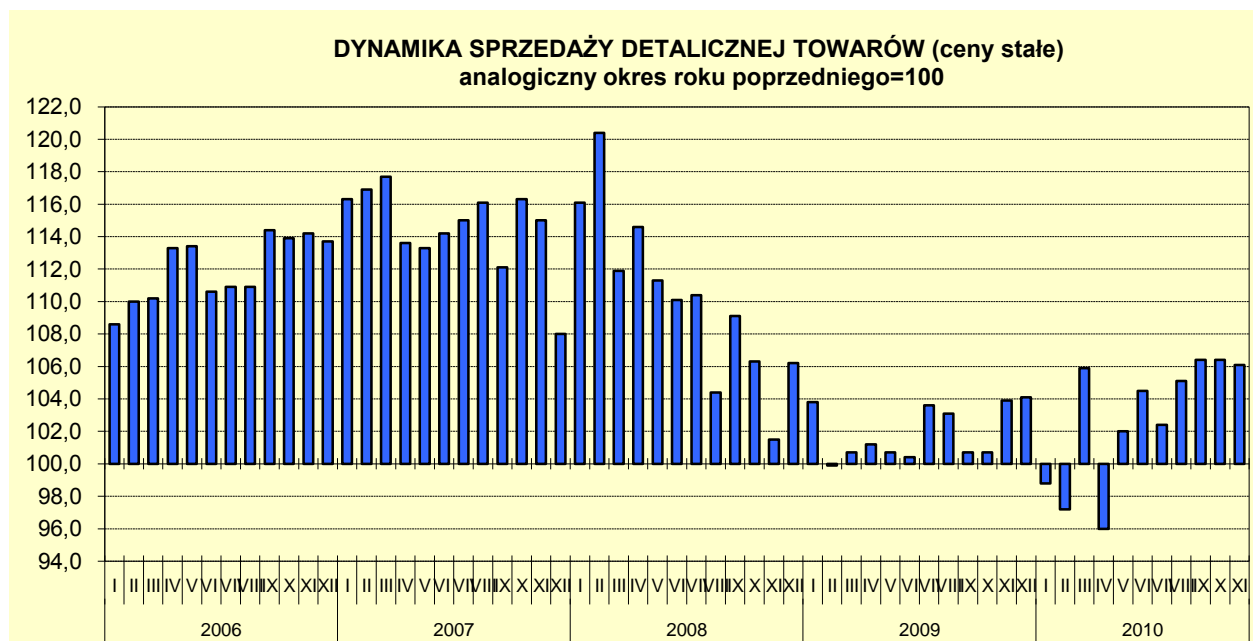
Formy budownictwa mieszkaniowego	Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	I-XI 2010					
	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I-XI 2009=100	w liczbach bezwzględnych	struktura w %	I-XI 2009=100
Ogółem	161061	100,0	98,1	150021	100,0	111,5
indywidualne	92159	57,2	97,0	84163	56,1	97,4
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	61891	38,4	106,9	57935	38,6	144,8
spółdzielcze	3423	2,1	96,9	4070	2,7	103,6
społeczne czynszowe	824	0,5	19,8	2011	1,3	113,6
komunalne	2652	1,7	88,2	1764	1,2	76,8
zakładowe	112	0,1	19,2	78	0,1	61,4

W listopadzie br. utrzymał się, obserwowany od kwietnia br., wzrost w skali roku liczby mieszkań **w budowie** i wyniósł 3,2% (tj. do 699,6 tys. mieszkań).

Rynek wewnętrzny

W listopadzie br. utrzymało się wysokie tempo wzrostu **sprzedaży detalicznej**¹⁰ w skali roku – sprzedaż zwiększyła się o 6,1% (wobec 3,9% przed rokiem). Spośród grup o znaczącym udziale w sprzedaży detalicznej ogółem, bardzo wysoki wzrost notowano w przedsiębiorstwach zajmujących się handlem pojazdami samochodowymi, motocyklami, częściami (23,6%) oraz – słabszy – paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi (5,9%). Pogłębił się natomiast spadek sprzedaży żywności, napojów i wyrobów tytoniowych w skali roku – do 3,9%.

¹⁰ W cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W okresie styczeń–listopad br. sprzedaż detaliczna była o 2,2% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 2,4%).

Dynamika sprzedaży detalicznej kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	2009		2010	
	XI	I–XI	XI	I–XI
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
Ogółem^a	103,9	102,4	106,1	102,2
w tym:				
pojazdy samochodowe, motocykle, części	105,4	94,4	123,6	104,8
paliwa stałe, ciekłe i gazowe	98,5	92,4	105,9	104,8
żywność, napoje i wyroby tytoniowe	107,1	105,7	96,1	97,3
pozostała sprzedaż detaliczna				
w niewyspecjalizowanych sklepach	111,7	119,6	115,1	113,3
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	115,6	114,7	115,7	114,0
włókno, odzież, obuwie	107,5	122,3	123,9	116,8
meble, rtv, agd	93,1	99,2	127,0	123,4
prasa, książki, pozostała sprzedaż				
w wyspecjalizowanych sklepach	100,9	101,5	81,9	82,1
pozostałe	104,5	102,4	100,8	93,9

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wolumenu sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa¹¹ w listopadzie br. była wyższa niż przed rokiem o 18,4%, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych większa o 13,0%.

W grudniu br. **ogólny klimat koniunktury** w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych po raz pierwszy od lutego br. oceniany jest negatywnie. Wpływają na to pesymistyczne i gorsze niż przed miesiącem nastroje przedsiębiorstw mikro oraz małych.

Wśród branż, najbardziej negatywnie oceniają koniunkturę firmy sprzedające „włókno, odzież, obuwie”. Pogarszają się pesymistyczne oceny oraz prognozy sytuacji finansowej. Negatywne są również wskazania dotyczące bieżącej i przyszłej sprzedaży, w tym zwłaszcza prognozy jednostek z branży „włókno, odzież, obuwie” oraz „pojazdy samochodowe”. Niekorzystne, wobec pozytywnych przed miesiącem, są przewidywania ogółu jednostek w zakresie popytu na towary oraz związane z sytuacją gospodarczą. W przedsiębiorstwach planuje się ograniczenie zatrudnienia w skali większej od przewidywań sprzed miesiąca.

Spośród barier utrudniających działalność ankietowanych firm, najbardziej zmniejszyło się (w porównaniu z sytuacją sprzed roku) znaczenie konkurencji na rynku oraz kosztów zatrudnienia, ale bariery te pozostają nadal najbardziej dotkliwe. Znaczenie pozostałych barier nie uległo istotnym zmianom.

Transport

W listopadzie br. **sprzedaż usług**¹² w jednostkach transportu ogółem¹³ była o 9,2% większa niż przed rokiem. Spośród grup o znaczącym udziale w transporcie ogółem, istotny wzrost odnotowano w magazynowaniu i działalności usługowej wspomagającej transport (o 17,9%) oraz transporcie samochodowym (o 13,5%). Spadek wystąpił natomiast w transporcie kolejowym (o 7,4%) oraz rurociągowym (o 5,1%). W okresie jedenastu miesięcy br. sprzedaż usług w jednostkach transportu ogółem była o 6,6% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem spadek o 3,1%).

Przewozy ładunków ogółem w listopadzie br. wyniosły 36,3 mln ton, tj. o 7,3% więcej niż przed rokiem. Wzrost przewozów obserwowano we wszystkich rodzajach transportu, z wyjątkiem wodnego śródlądowego i morskiego. Od początku roku przewieziono 370,4 mln ton ładunków (o 8,9% więcej niż w okresie styczeń–listopad ub. roku).

¹¹ W cenach bieżących, w przedsiębiorstwach handlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

¹² Obejmująca wpływy za przewozy ładunków, bagażu, poczty, przeladunki, spedycję, składowanie i magazynowanie ładunków oraz inne usługi związane z obsługą transportu.

¹³ W jednostkach transportu o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Transportem kolejowym przewieziono w listopadzie br. 19,5 mln ton ładunków, tj. o 5,5% więcej niż przed rokiem. Wzrosły przewozy w większości grup ładunków. W okresie styczeń-listopad br. w porównaniu z sytuacją sprzed roku odnotowano wzrost przewozów o 10,2% (do 195,2 mln ton).

Transportem samochodowym zarobkowym w listopadzie br. przewieziono 11,4 mln ton ładunków, tj. o 19,8% więcej niż przed rokiem, a w okresie styczeń-listopad br. – 116,9 mln ton (o 12,9% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku). Potencjał przewozowy transportu samochodowego zarobkowego zwiększył się od początku roku o 3,3%.

Transportem rurociągowym przetłoczono w listopadzie br. 4,4 mln ton ropy i produktów naftowych (o 5,0% więcej niż w listopadzie ub. roku), a w okresie styczeń-listopad br. – 46,5 mln ton (o 1,5% więcej niż przed rokiem).

Przewozy ładunków **żegluga śródlądową** w listopadzie br. wyniosły 0,5 mln ton (spadek o 42,0% w skali roku), a w okresie jedenastu miesięcy br. – 4,8 mln ton (o 8,3% mniej niż w analogicznym okresie ub. roku).

W listopadzie br. przewozy ładunków **transportem morskim** wyniosły 0,6 mln ton (spadek w ujęciu rocznym o 34,9%). Od początku roku żegluga morską przewieziono 6,9 mln ton ładunków (o 17,5% mniej niż w okresie styczeń-listopad ub. roku).

W portach morskich w listopadzie br. przeładowano 5,1 mln ton ładunków, tj. o 29,6% więcej niż przed rokiem. Zwiększyły się przeładunki w kategorii kontenerów – o 67,9%, ładunków masowych ciekłych – o 45,8% (głównie z powodu wzrostu przeładunku ropy naftowej – o 55,2%), masowych suchych o 22,1% oraz ładunków tocznych – o 8,1%. Zmniejszyły się przeładunki pozostałych ładunków drobnicowych – o 20,1%. W listopadzie br. wzrost przeładunków w ujęciu rocznym zanotowano we wszystkich portach: Gdańsk (do 2,3 mln ton, tj. o 44,3%), Gdynia (do 1,1 mln ton, tj. o 13,0%), Szczecin (do 0,7 mln ton, tj. o 3,8%), Świnoujście (do 0,8 mln ton, tj. o 40,5%) oraz Police (do 0,2 mln ton, tj. o 41,7%). W okresie styczeń-listopad br. w portach przeładowano 54,6 mln ton ładunków, tj. o 32,4% więcej niż przed rokiem.

W grudniu br. wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w sekcji transport i gospodarka magazynowa jest nadal negatywny, gorszy niż w poprzednim miesiącu. Pesymistycznie postrzegana jest ogólna sytuacja gospodarcza. Dużo gorzej oceniana jest sprzedaż oraz sytuacja finansowa. Po dwóch miesiącach względnie pozytywnych ocen, przedsiębiorstwa odnotowują spadek bieżącego popytu. W perspektywie najbliższych miesięcy spodziewany jest dalszy spadek popytu, sprzedaży oraz pogorszenie sytuacji finansowej. Przewiduje się również wzrost cen usług transportowych. Skala planowanych zwolnień pracowników może pozostać na poziomie przewidywanym w listopadzie br.

Bilans płatniczy

Według wstępnych danych **saldo rachunku bieżącego bilansu płatniczego**¹⁴ było w październiku br. ujemne i wyniosło minus 1155 mln EUR, tj. pogłębiło się w stosunku do października ub. roku o 652 mln EUR, co było rezultatem m.in. pogorszenia salda dochodów. **Saldo obrotów towarowych**, w wyniku większego wzrostu importu niż eksportu (odpowiednio o 19,8% i 16,3%), pogłębiło się w stosunku do października ub. roku i wyniosło minus 702 mln EUR (wobec minus 303 mln EUR przed rokiem). **Saldo usług** wyniosło 496 mln EUR (wobec 456 mln EUR przed rokiem), a na jego wartość w największym stopniu wpłynęły dodatnie salda usług: podróży zagranicznych – 258 mln EUR i transportowych – 219 mln EUR. Przychody z tytułu eksportu usług wyniosły 2238 mln EUR (wzrost o 12,0%), a rozchody z tytułu importu usług wzrosły do 1742 mln EUR (o 13,0%). Ujemne **saldo dochodów** pogłębiło się w porównaniu z październikiem ub. roku o 69 mln EUR i wyniosło minus 1215 mln EUR. Było to w większości rezultatem wzrostu rozchodów (o 6,1%) do 1666 mln EUR, o czym w głównej mierze zdecydowały uzyskane przez zagranicznych inwestorów bezpośrednich dochody z tytułu ich zaangażowania kapitałowego w polskich podmiotach w wysokości 1034 mln EUR. **Saldo transferów bieżących** w październiku br. było dodatnie i wyniosło 266 mln EUR (wobec dodatniego salda w wysokości 490 mln EUR w październiku ub. roku). Przychody ukształtowały się na poziomie 679 mln EUR (spadek o 5,7%), a rozchody – 413 mln EUR (wzrost o 79,6%).

Rachunek kapitałowy bilansu płatniczego zamknął się dodatnim saldem w wysokości 1392 mln EUR (wobec dodatniego salda – 651 mln EUR w październiku ub. roku).

Saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego w październiku br. wyniosło 1646 mln EUR (wobec 4587 mln EUR w październiku ub. roku). **Saldo inwestycji zagranicznych w Polsce** ukształtowało się na poziomie 2374 mln EUR, w tym bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Polsce osiągnęły wartość 1697 mln EUR. Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą wyniosły minus 458 mln EUR. Na wielkość **salda rachunku finansowego** wpływały również inwestycje portfelowe: aktywa wyniosły 95 mln EUR, a pasywa – 833 mln EUR oraz pozostałe inwestycje: aktywa w wysokości minus 387 mln EUR, a pasywa – minus 156 mln EUR. Saldo pochodnych instrumentów finansowych ukształtowało się na poziomie 22 mln EUR.

Wartość **aktywów rezerwowych** w październiku br. wzrosła o 540 mln EUR, a stan oficjalnych aktywów rezerwowych na koniec października br. wyniósł 72083 mln EUR.

---

¹⁴ Opracowano na podstawie materiałów NBP.

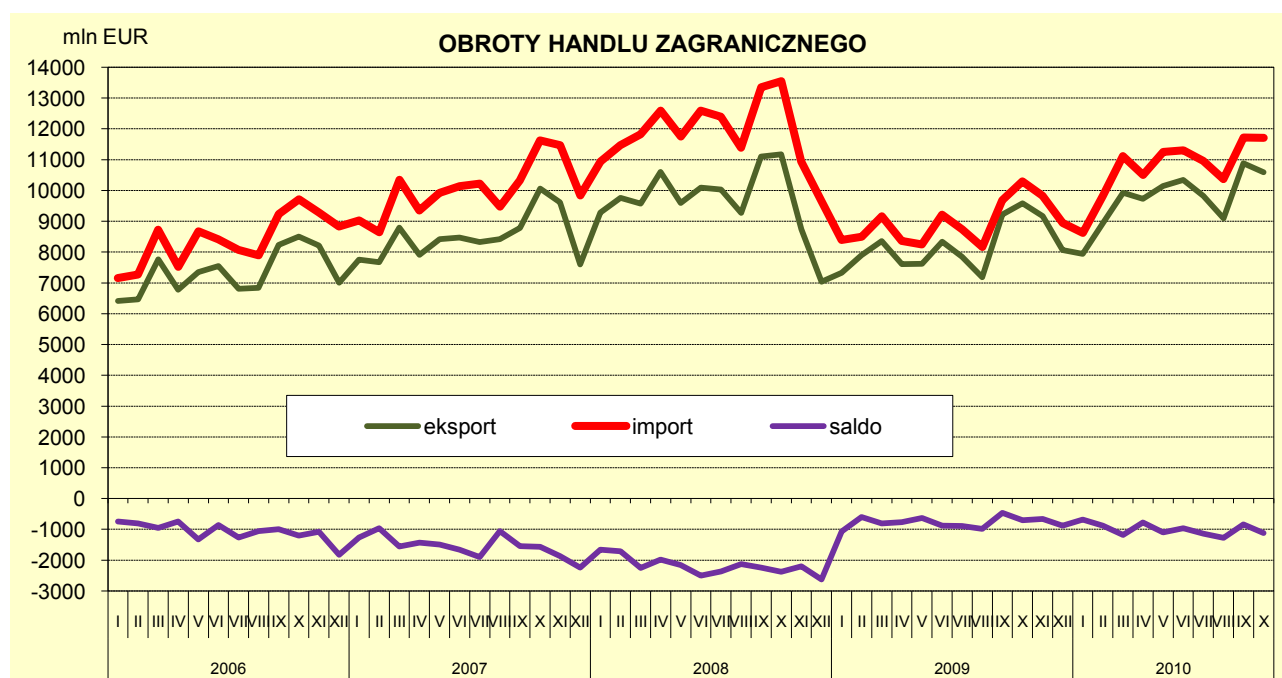
Bilans płatniczy kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	X 2009	X 2010	XI 2009–X 2010 ^a
	w mln EUR		
A. RACHUNEK BIEŻĄCY	-503	-1 155	-10 523
Saldo obrotów towarowych.....	-303	-702	-4 712
Eksport	9 664	11 236	118 809
Import.....	9 967	11 938	123 521
Saldo usług.....	456	496	2 984
Przychody.....	1 998	2 238	23 281
Rozchody.....	1 542	1 742	20 297
Saldo dochodów	-1 146	-1 215	-13 040
Przychody.....	425	451	5 545
Rozchody.....	1 571	1 666	18 585
Saldo transferów bieżących.....	490	266	4 245
Przychody.....	720	679	9 839
Rozchody.....	230	413	5 594
B. RACHUNEK KAPITAŁOWY	651	1 392	6 139
Przychody.....	670	1 406	6 377
Rozchody.....	19	14	238
C. RACHUNEK FINANSOWY	4 587	1 646	31 210
Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą.....	-142	-458	-2 481
Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce.....	1 342	1 697	7 746
Inwestycje portfelowe – aktywa.....	124	95	-828
Udziałowe papiery wartościowe.....	106	-1	-815
Dłużne papiery wartościowe	18	96	-13
Inwestycje portfelowe – pasywa	2 454	833	19 425
Udziałowe papiery wartościowe.....	734	713	3 292
Dłużne papiery wartościowe	1 720	120	16 133
Pozostałe inwestycje – aktywa	-399	-387	825
NBP	-70	-12	-147
Sektor rządowy.....	-5	-1	-201
Monetarne Instytucje Finansowe.....	-197	-176	2 075
Pozostałe sektory	-127	-198	-902
Pozostałe inwestycje – pasywa	1 272	-156	6 691
NBP	1 469	-831	422
Sektor rządowy.....	-27	90	1 040
Monetarne Instytucje Finansowe.....	-695	667	3 437
Pozostałe sektory	525	-82	1 792
Pochodne instrumenty finansowe	-64	22	-168
D. SALDO BŁĘDÓW I OPUSZCZEŃ	-1 649	-1 343	-13 534
Razem A-D	3 086	540	13 292
E. OFICJALNE AKTYWA REZERWOWE	-3 086	-540	-13 292

^a Dane skumulowane są prezentowane krocząco w ujęciu 12 miesięcy.

Handel zagraniczny

W okresie styczeń–październik br. obroty towarowe z zagranicą zwiększyły się w ujęciu rocznym, a dynamika importu była wyższa niż eksportu. Nadal szybsze było tempo wzrostu wymiany wyrażonej w euro i dolarach USA niż w złotych. Odnotowano wzrost obrotów ze wszystkimi grupami krajów, w tym szczególnie wysoki z krajami Europy Środkowo-Wschodniej (z Rosją, zarówno po stronie eksportu jak i importu). Mimo poprawy dodatniego salda wymiany z krajami rozwiniętymi (w tym z krajami UE), ujemne saldo obrotów ogółem pogłębiło się. W imporcie ogółem obniżył się udział towarów konsumpcyjnych i dóbr inwestycyjnych, a wzrost – towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie.

Eksport liczony w złotych w cenach bieżących był wyższy niż w okresie styczeń–październik ub. roku o 10,8% i wyniósł 390069,3 mln zł, natomiast import wzrósł o 11,4% do 429944,1 mln zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem w wysokości 39874,8 mln zł (przed rokiem minus 33766,8 mln zł). Obroty liczone w euro zwiększyły się po stronie eksportu o 20,3% do 97423,5 mln EUR, a po stronie importu – o 21,0% do 107378,4 mln EUR. Ujemne saldo wyniosło 9954,9 mln EUR (w okresie styczeń–październik ub. roku minus 7774,7 mln EUR). Eksport w dolarach USA wyniósł 128581,2 mln USD i był wyższy o 15,9%, a import – 141720,4 mln USD, tj. o 16,6% więcej niż przed rokiem. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 13139,2 mln USD (w ub. roku minus 10644,6 mln USD).

Eksport w cenach stałych w okresie styczeń–wrzesień br. był wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku o 13,3%, a import – o 12,3%. W obrotach z krajami UE wolumen eksportu zwiększył się o 12,6%, z krajami Europy Środkowo-Wschodniej o 19,6%, a z krajami rozwijającymi się – o 13,8%. Wolumen towarów sprowadzanych z krajów UE wzrósł o 11,3%, z krajów Europy Środkowo-Wschodniej o 11,0%, a z krajów rozwijających się o 17,8%.

Ceny transakcyjne (liczone w złotych) towarów eksportowanych i importowanych ogółem w okresie styczeń–wrzesień br. były niższe niż przed rokiem. **Wskaźnik terms of trade** ogółem kształtował się na niekorzystnym poziomie 98,9 wobec 103,7 w okresie styczeń–wrzesień ub. roku, na co wpływały przede wszystkim relacje cen w wymianie z krajami Europy Środkowo-Wschodniej.

W efekcie większego spadku cen towarów importowanych (o 4,2%) niż eksportowanych (o 2,0%) wskaźnik terms of trade w obrotach towarowych z krajami UE wyniósł 102,3 wobec 102,5 w okresie styczeń–wrzesień ub. roku.

W wymianie handlowej z krajami Europy Środkowo-Wschodniej wskaźnik terms of trade kształtował się na niekorzystnym poziomie 82,0 wobec 140,1 przed rokiem, co spowodowane było wysokim wzrostem cen towarów importowanych (o 21,4%), przy spadku cen towarów eksportowanych (o 0,4%). Na pogorszenie uwarunkowań cenowych decydujący wpływ miał znaczny wzrost cen importowanych paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych (głównie sprowadzanych z Rosji) – o 31,7%.

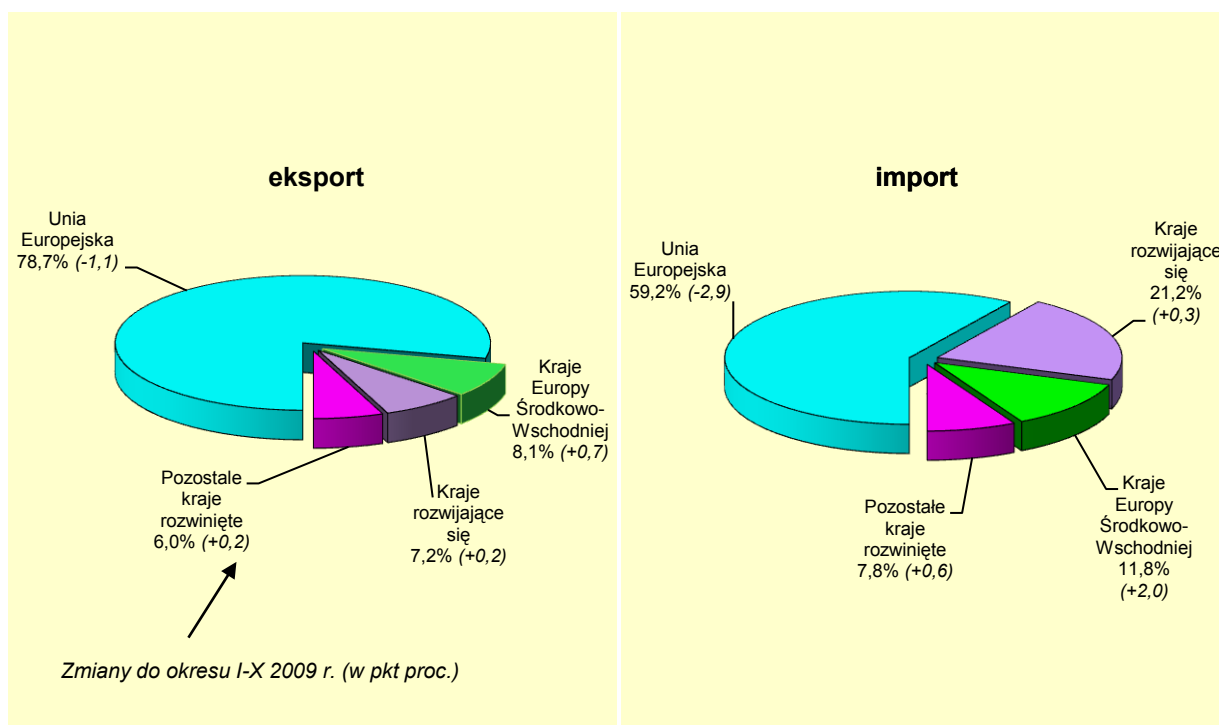
W obrotach z krajami rozwijającymi się, w wyniku wzrostu cen towarów eksportowanych (o 0,9%), przy spadku cen towarów importowanych (o 3,1%), odnotowano poprawę wskaźnika terms of trade z 90,1 przed rokiem do 104,1.

Obroty handlu zagranicznego kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2010						I-X 2009	I-X 2010
	w mln zł	w mln EUR	w mln USD	I-X 2009=100				
				zł	EUR	USD	struktura w %	
EKSPORT	390069,3	97423,5	128581,2	110,8	120,3	115,9	100,0	100,0
Kraje rozwinięte.....	330331,1	82530,3	109068,6	109,6	119,0	115,0	85,6	84,7
w tym Unia Europejska....	306901,2	76682,9	101389,8	109,3	118,6	114,6	79,8	78,7
w tym strefa euro.....	215462,4	53841,4	71209,0	108,4	117,8	113,9	56,4	55,2
Kraje rozwijające się.....	28151,8	7016,1	9203,4	114,7	124,8	119,1	7,0	7,2
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	31586,4	7877,1	10309,2	120,0	130,5	124,3	7,4	8,1
IMPORT	429944,1	107378,4	141720,4	111,4	121,0	116,6	100,0	100,0
Kraje rozwinięte.....	287989,8	71948,2	95013,1	107,6	117,0	112,9	69,3	67,0
w tym Unia Europejska....	254388,1	63562,9	83965,6	106,2	115,3	111,4	62,1	59,2
w tym strefa euro.....	198993,1	49720,5	65683,7	105,4	114,5	110,6	48,9	46,3
Kraje rozwijające się.....	91146,3	22744,1	29955,4	113,1	122,8	117,8	20,9	21,2
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	50808,0	12686,1	16751,9	134,4	145,4	139,9	9,8	11,8
SALDO	-39874,8	-9954,9	-13139,2	x	x	x	x	x
Kraje rozwinięte.....	42341,3	10582,1	14055,5	x	x	x	x	x
w tym Unia Europejska....	52513,1	13120,0	17424,2	x	x	x	x	x
w tym strefa euro.....	16469,3	4120,9	5525,3	x	x	x	x	x
Kraje rozwijające się.....	-62994,5	-15728,0	-20752,0	x	x	x	x	x
Kraje Europy Śr.-Wsch.....	-19221,6	-4809,0	-6442,7	x	x	x	x	x

STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW HANDLU ZAGRANICZNEGO w okresie styczeń–październik 2010 r.

W strukturze geograficznej, w porównaniu z okresem styczeń–październik ub. roku, w obrotach ogółem obniżył się udział krajów rozwiniętych (w tym krajów UE), przy jednoczesnym wzroście udziału krajów Europy Środkowo-Wschodniej i krajów rozwijających się.

Eksport do krajów **Unii Europejskiej** zwiększył się w porównaniu z okresem dziesięciu miesięcy ub. roku o 9,3% do 306901,2 mln zł, a import – o 6,2% do 254388,1 mln zł. Dodatkowo saldo ukształtowało się na poziomie 52513,1 mln zł wobec 41266,4 mln zł przed rokiem. Obroty wyrażone w euro wzrosły o 18,6% w eksporcie (do 76682,9 mln EUR), a w imporcie – o 15,3% (do 63562,9 mln EUR). Dodatkowo saldo osiągnęło poziom 13120,0 mln EUR wobec 9539,4 mln EUR w okresie styczeń–październik ub. roku. Eksport i import w dolarach USA były wyższe odpowiednio o 14,6% i o 11,4%, a dodatkowo saldo wyniosło 17424,2 mln USD wobec 13071,4 mln USD przed rokiem. Eksport do krajów UE stanowił 78,7% wartości eksportu ogółem, a import z tych krajów – 59,2% wartości importu ogółem wobec odpowiednio 79,8% i 62,1% w okresie styczeń–październik ub. roku.

Wartość obrotów z **Niemcami** wyniosła po stronie eksportu 101799,7 mln zł, tj. o 9,2% więcej niż w okresie styczeń–październik ub. roku, a po stronie importu – 93659,0 mln zł, tj. o 7,6% więcej. Wymiana zamknęła się dodatnim saldem w wysokości 8140,7 mln zł (przed rokiem 6200,8 mln zł). Obroty z Niemcami wyrażone w euro zwiększyły się o 18,5% w eksporcie oraz o 16,9% w imporcie, a dodatkowo saldo wyniosło 2030,5 mln EUR (przed rokiem 1437,4 mln EUR). Udział Niemiec obniżył się w eksporcie ogółem z 26,5% do 26,1%, a w imporcie ogółem z 22,5% do 21,8%.

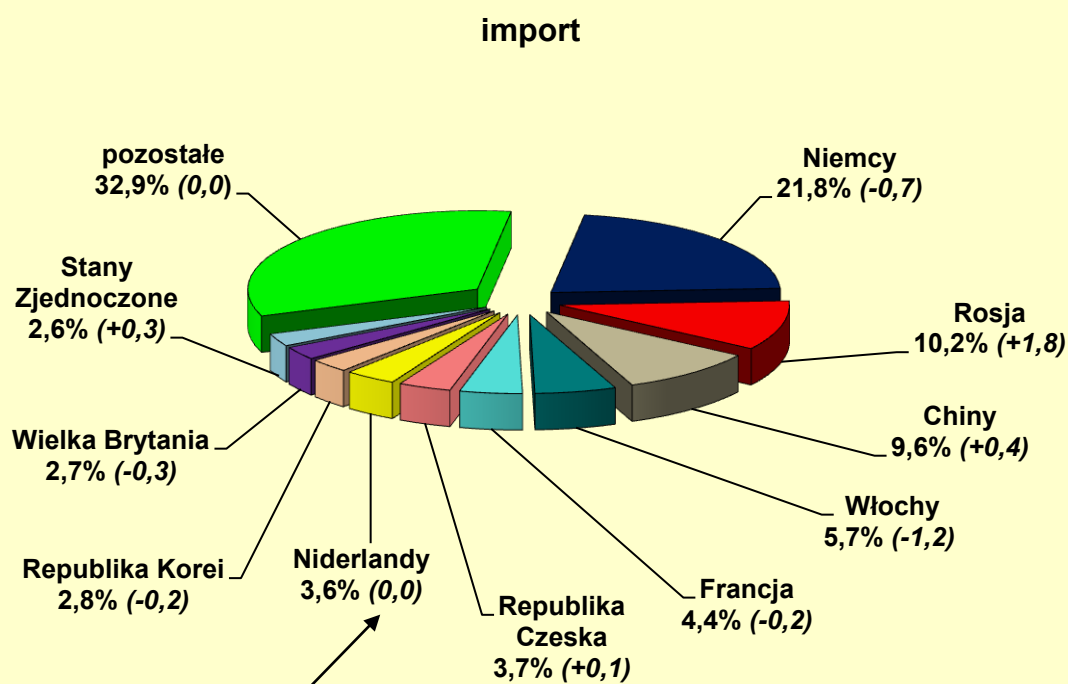
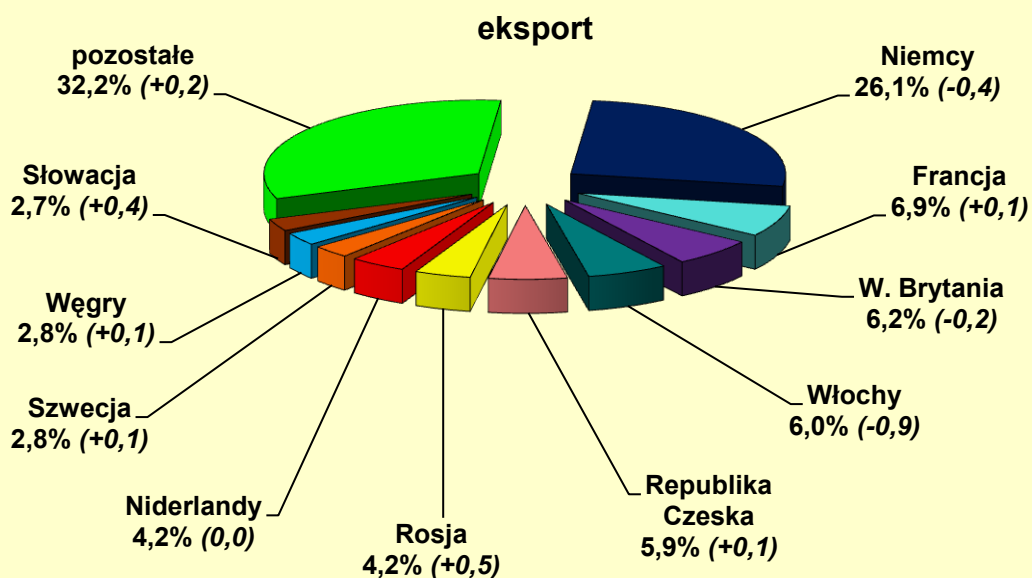
Według grup towarowych SITC w wymianie z Niemcami odnotowano m.in. znaczny wzrost eksportu miedzi oraz duży spadek eksportu samochodów osobowych. Zwiększył się import m.in. spalinowych silników tłokowych i ich części oraz papieru i tektury, natomiast obniżył się – m.in. przetworzonych olejów ropy naftowej i otrzymanych z materiałów bitumicznych oraz wyrobów z metali nieszlachetnych.

Wśród najważniejszych partnerów handlowych Polski, kolejne pozycje po Niemczech zajmowały: w eksporcie – Francja (6,9%), W. Brytania (6,2%), Włochy (6,0%), Republika Czeska (5,9%), Rosja i Niderlandy (po 4,2%), Szwecja i Węgry (po 2,8%), Słowacja (2,7%), a w imporcie – Rosja (10,2%), Chiny (9,6%), Włochy (5,7%), Francja (4,4%), Republika Czeska (3,7%), Niderlandy (3,6%), Republika Korei (2,8%), W. Brytania (2,7%) oraz Stany Zjednoczone (2,6%).

Obroty towarowe z krajami **Europy Środkowo-Wschodniej**, w porównaniu z okresem styczeń–październik ub. roku, zwiększyły się w eksporcie o 20,0% – do poziomu 31586,4 mln zł, a w imporcie o 34,4% – do 50808,0 mln zł. Wymiana zamknęła się ujemnym saldem 19221,6 mln zł wobec ujemnego salda 11480,3 mln zł przed rokiem. Obroty liczone w euro w eksporcie wyniosły 7877,1 mln EUR, a w imporcie – 12686,1 mln EUR i były wyższe odpowiednio o 30,5% i o 45,4%, natomiast ujemne saldo wyniosło 4809,0 mln EUR (wobec minus 2686,7 mln EUR po dziesięciu miesiącach ub. roku). Eksport i import w dolarach USA były wyższe odpowiednio o 24,3% i o 39,9%. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 6442,7 mln USD wobec minus 3684,6 mln USD przed rokiem. Udział eksportu do krajów Europy Środkowo-Wschodniej w eksporcie ogółem zwiększył się z 7,4% w okresie styczeń–październik ub. roku do 8,1%, a importu – wzrósł z 9,8% do 11,8% (głównie dostawy ropy naftowej z Rosji).

Rosja w rankingu naszych partnerów handlowych przesunęła się w eksporcie ogółem z siódmego miejsca przed rokiem na szóste, a w imporcie – z trzeciego miejsca na drugie. Eksport do Rosji zwiększył się, w porównaniu z okresem styczeń–październik ub. roku, o 27,7% i wyniósł 16501,0 mln zł, natomiast import wzrósł o 35,7% do poziomu 43915,9 mln zł. Ujemne saldo obrotów pogłębiło się i wyniosło 27414,9 mln zł wobec minus 19433,7 mln zł przed rokiem. Obroty z Rosją wyrażone w euro zwiększyły się o 38,9% w eksporcie i o 46,9% w imporcie, a ujemne saldo wyniosło 6852,0 mln EUR (minus 4503,7 mln EUR przed rokiem). Wartość wymiany liczonej w dolarach USA zwiększyła się w eksporcie o 32,3%, a w imporcie o 41,6%. Ujemne saldo osiągnęło poziom 9112,2 mln USD (przed rokiem minus 6166,3 mln USD). Udział Rosji w eksporcie ogółem wzrósł z 3,7% w okresie styczeń–październik ub. roku do 4,2%, a w imporcie – z 8,4% do 10,2%.

**STRUKTURA GEOGRAFICZNA OBROTÓW
HANDLU ZAGRANICZNEGO
w okresie styczeń–październik 2010 r.**

Zmiany do I-X 2009 r. (w pkt proc.)

W handlu z Rosją wg grup SITC zwiększyła się wartość eksportu m.in. części i akcesoriów samochodowych, sprzętu telekomunikacyjnego oraz leków, a obniżyła się – m.in. wyrobów z papieru i tektury. W imporcie wzrosła głównie wartość dostaw surowych olejów ropy naftowej, a także m.in. przetworzonych olejów ropy naftowej i otrzymanych z minerałów bitumicznych oraz propanu i butanu skroplonego.

W obrotach ogółem odnotowano wzrost wymiany we wszystkich sekcjach **nomenklatury SITC** (z wyjątkiem eksportu olejów, tłuszczu i wosków zwierzęcych i roślinnych), w tym największy – paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych (głównie importu ropy naftowej oraz eksportu koksu i półkoksu) oraz surowców niejadalnych z wyjątkiem paliw. W strukturze towarowej obrotów przede wszystkim wzrósł udział paliw mineralnych, smarów i materiałów pochodnych, a obniżył się – głównie maszyn, urządzeń i sprzętu transportowego.

Dynamika i struktura obrotów ogółem wg sekcji SITC kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2010		I-X 2009	I-X 2010
	w mln zł	I-X 2009=100	struktura w %	
EKSPORT	390069,3	110,8	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	35793,7	105,0	9,7	9,2
Napoje i tytoń	5384,1	103,5	1,5	1,4
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	8644,3	130,6	1,9	2,2
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	15216,1	147,7	2,9	3,9
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	746,6	99,7	0,2	0,2
Chemikalia i produkty pokrewne	33486,5	121,3	7,8	8,6
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	79044,2	115,3	19,5	20,3
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	162638,2	107,0	43,2	41,7
Różne wyroby przemysłowe	48876,7	104,2	13,3	12,5
IMPORT	429944,1	111,4	100,0	100,0
w tym:				
Żywność i zwierzęta żywe	27763,2	105,2	6,8	6,5
Napoje i tytoń	2670,5	111,8	0,6	0,6
Surowce niejadalne z wyjątkiem paliw	13065,7	125,7	2,7	3,0
Paliwa mineralne, smary i materiały pochodne	46112,5	130,0	9,2	10,7
Oleje, tłuszcze i woski zwierzęce i roślinne	1344,1	102,5	0,3	0,3
Chemikalia i produkty pokrewne	62629,0	114,8	14,1	14,6
Towary przemysłowe sklasyfikowane głównie wg surowca	77076,8	113,5	17,6	17,9
Maszyny, urządzenia i sprzęt transportowy	145844,7	106,9	35,3	33,9
Różne wyroby przemysłowe	44497,1	106,9	10,8	10,4

Eksport **produktów rolno-spożywczych**, w porównaniu z okresem styczeń–październik ub. roku, zwiększył się o 4,7% i wyniósł 43665,8 mln zł (10904,9 mln EUR), natomiast import zwiększył się o 4,8% i ukształtował się na poziomie 34790,3 mln zł (8687,5 mln EUR). Obroty zamknęły się dodatnim saldem 8875,5 mln zł (2217,4 mln EUR) wobec 8522,5 mln zł (1958,1 mln EUR) w ub. roku. Udział produktów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł 11,2%, a w imporcie ogółem – 8,1% (odpowiednio 11,8% i 8,6% przed rokiem).

Obroty towarowe produktów rolno-spożywczych (wg CN) przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2010							
	eksport				import			
	w mln zł	w mln EUR	I-X 2009=100	struktura w %	w mln zł	w mln EUR	I-X 2009=100	struktura w %
Produkty rolno-spożywcze.....	43665,8	10904,9	104,7	100,0	34790,3	8687,5	104,8	100,0
Przetwory spożywcze	20282,0	5066,6	106,3	46,4	14437,9	3605,0	104,8	41,5
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego.....	14360,4	3586,5	110,5	32,9	9401,7	2347,8	104,3	27,0
Produkty pochodzenia roślinnego.....	8025,6	2002,5	92,1	18,4	9390,6	2345,2	105,4	27,0
Oleje i tłuszcze	997,8	249,3	107,7	2,3	1560,1	389,5	104,9	4,5

W porównaniu z okresem styczeń–październik ub. roku, cechującym się wysokim poziomem eksportu **zbóż**, tegoroczny eksport obniżył się prawie o połowę i wyniósł 1460,2 tys. ton o wartości 855,2 mln zł (213,3 mln EUR). Na rynki zagraniczne skierowano m.in. 682,1 tys. ton pszenicy i mieszanki żyta z pszenicą, 308,5 tys. ton żyta, 167,4 tys. ton pszenżyta, 130,1 tys. ton jęczmienia oraz 123,6 tys. ton kukurydzy. Głównym odbiorcą naszych zbóż były Niemcy. Import zbóż w okresie dziesięciu miesięcy br. wyniósł 929,5 tys. ton (o 6,7% mniej niż przed rokiem) o wartości 708,2 mln zł (176,3 mln EUR). Sprowadzano przede wszystkim pszenicę i mieszanekę żyta z pszenicą (554,6 tys. ton), kukurydzę (163,7 tys. ton), jęczmień (96,0 tys. ton), ryż (76,6 tys. ton). Dostawy pochodziły głównie z Republiki Czeskiej, Słowacji, Węgier i Niemiec.

Eksport **towarów wysokiej techniki** wyniósł w okresie styczeń–październik br. 37660,2 mln zł (9400,7 mln EUR), tj. o 22,4% więcej niż przed rokiem, a import – 80867,0 mln zł (20188,2 mln EUR), tj. o 22,3% więcej. Obroty zamknęły się ujemnym saldem 43206,9 mln zł (minus 10787,5 mln EUR), a przed rokiem minus 35353,9 mln zł (minus 8153,2 mln EUR). Udział towarów wysokiej techniki w eksporcie ogółem wyniósł 9,7%, a w imporcie – 18,8% (przed rokiem odpowiednio 8,7% i 17,1%).

W strukturze **rozdysponowania importu wg głównych kategorii ekonomicznych**, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, obniżył się udział importu towarów przeznaczonych na cele konsumpcyjne (z 22,3% do 20,9%) oraz dóbr inwestycyjnych (z 16,6% do 15,2%), wzrósł natomiast udział importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie (z 61,1% do 63,9%). Odnotowano wzrost importu towarów przeznaczonych na zużycie pośrednie o 16,7%, towarów konsumpcyjnych o 4,2% oraz dóbr inwestycyjnych o 1,6%.

Struktura i dynamika rozdysponowania importu i eksportu wg głównych kategorii ekonomicznych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2009	I-X 2010	
	struktura w %		I-X 2009=100
IMPORT	100,0	100,0	111,4
Dobra inwestycyjne.....	16,6	15,2	101,6
dobra inwestycyjne z wyjątkiem środków transportu	83,0	81,4	99,7
środki transportu przemysłowe	17,0	18,6	111,0
Towary konsumpcyjne	22,3	20,9	104,2
w tym:			
towary nietrwałego użytku	28,0	29,9	111,4
towary półtrwałego użytku	21,1	21,4	105,5
Zużycie pośrednie	61,1	63,9	116,7
w tym:			
towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone.....	47,6	47,0	115,3
części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych.....	16,9	17,1	117,6
paliwa i smary nieprzetworzone.....	14,1	15,5	128,7
części i akcesoria środków transportu	11,1	10,6	111,4
EKSPORT	100,0	100,0	110,8
Dobra inwestycyjne.....	12,9	12,2	104,8
dobra inwestycyjne z wyjątkiem środków transportu	63,6	66,5	109,7
środki transportu przemysłowe	36,4	33,5	96,4
Towary konsumpcyjne	39,3	37,0	104,3
w tym:			
towary trwałego użytku.....	26,9	27,6	107,2
towary nietrwałego użytku	19,6	20,3	107,9
Zużycie pośrednie	47,8	50,8	117,6
w tym:			
towary zaopatrzeniowe dla przemysłu przetworzone.....	49,7	50,4	119,2
części i akcesoria środków transportu	23,3	22,3	112,7
części i akcesoria do dóbr inwestycyjnych.....	14,3	14,2	116,4

Pieniądz

W końcu listopada br. **podaż pieniądza M3**¹⁵ wyniosła 763015,0 mln zł i była o 0,9% wyższa niż w końcu października br. oraz o 9,0% większa niż przed rokiem.

Komponenty podaży pieniądza (M3) oraz aktywa systemu bankowego^a kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	XI 2009	2010			
		X	XI	zmiana w stosunku do	
				XI 2009	X 2010
	w mln zł				
Podaż pieniądza (M3).....	699860,6	756551,7	763015,0	63154,4	6463,3
pieniądz gotówkowy w obiegu	88222,7	92024,9	91462,2	3239,5	-562,7
depozyty i inne zobowiązania.....	606674,6	656162,2	662458,9	55784,3	6296,7
pozostałe składniki M3	4963,2	8364,6	9093,9	4130,7	729,3
Aktywa zagraniczne netto	68994,4	104314,6	106377,7	37383,3	2063,1
Aktywa krajowe netto.....	630866,2	652237,1	656637,4	25771,2	4400,3
Saldo pozostałych pozycji (netto).....	-167690,5	-198075,3	-222444,3	-54753,8	-24369,0

^a Stan w końcu okresu.

Zasoby pieniądza gotówkowego w obiegu (poza kasami banków) w końcu listopada br. wyniosły 91462,2 mln zł i zmniejszyły się w stosunku do końca października br. o 0,6%, a w skali roku zwiększyły się o 3,7%.

W końcu listopada br. **depozyty i inne zobowiązania**, tj. główna pozycja w strukturze podaży pieniądza (M3), wyniosły 662458,9 mln zł i były wyższe od notowanych w październiku br. o 1,0%. Wzrosły depozyty i inne zobowiązania wobec: niemonetarnych instytucji finansowych – o 5,8%, przedsiębiorstw – o 2,3% oraz gospodarstw domowych – o 0,9%. Niższy był stan depozytów i innych zobowiązań wobec: funduszy ubezpieczeń społecznych – o 35,7%, instytucji samorządowych – o 1,4% oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 1,2%.

W stosunku do końca listopada ub. roku depozyty i inne zobowiązania zwiększyły się o 9,2%, w tym wzrosły depozyty i inne zobowiązania wobec: niemonetarnych instytucji finansowych – o 19,9%, przedsiębiorstw – o 10,7%, gospodarstw domowych – o 10,1% oraz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 1,5%. Zmniejszył się stan depozytów i innych zobowiązań wobec funduszy ubezpieczeń społecznych – o 41,1% oraz instytucji samorządowych – o 5,5%.

Pozostałe składniki M3 wyniosły w listopadzie br. 9093,9 mln zł. Wartość tej pozycji zwiększyła się w stosunku do października br. o 8,7%, zaś w skali roku o 83,2%.

¹⁵ Opracowano na podstawie danych NBP.

Należności, posiadające najwyższy udział w strukturze zasobów pieniądza, w listopadzie br. wyniosły 769069,1 mln zł i wzrosły w porównaniu z końcem października br. o 2,9%, w tym zwiększył się stan należności od: funduszy ubezpieczeń społecznych – o 75,7%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 11,0%, instytucji samorządowych – o 5,4%, gospodarstw domowych – o 3,1%, instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 2,8% oraz przedsiębiorstw – o 0,7%.

W stosunku do końca listopada ub. roku należności były wyższe o 9,5%, w tym: od instytucji samorządowych – o 44,5%, od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych – o 25,3% oraz od gospodarstw domowych – o 14,4%. Obniżeniu uległ natomiast stan należności od: funduszy ubezpieczeń społecznych – o 48,2%, niemonetarnych instytucji finansowych – o 3,9% oraz przedsiębiorstw – o 0,7%.

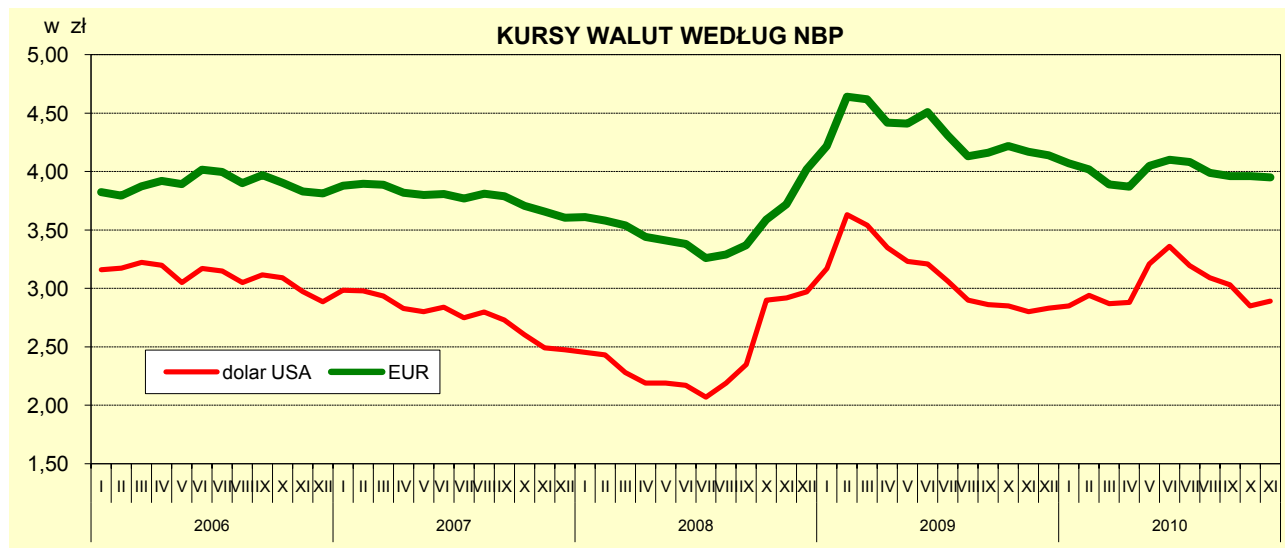
Zadłużenie netto instytucji rządowych szeregu centralnego wyniosło w końcu listopada br. 110012,6 mln zł i wzrosło o 7,0% w porównaniu z końcem października br., a w skali roku o 14,6%.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na stan zasobów pieniądza były **aktywa zagraniczne netto**, które w listopadzie br. wyniosły 106377,7 mln zł. Ich wartość od października br. zwiększyła się o 2,0%, a w skali roku o 54,2%.

Czynnikiem obniżającym stan zasobów pieniądza było ujemne **saldo pozostałych pozycji netto** w kwocie 222444,3 mln zł, które pogłębiło się w relacji do stanu na koniec października br. o 24369,0 mln zł, a w ujęciu rocznym o 54753,8 mln zł.

Obowiązujące od 25 czerwca ub. roku **podstawowe stopy procentowe** Narodowego Banku Polskiego nie uległy zmianie i wyniosły odpowiednio: stopa redyskontowa weksli – 3,75%, stopa kredytu lombardowego – 5,00%, stopa referencyjna – 3,50%, stopa depozytowa – 2,00%. Na niezmiennym poziomie utrzymała się również wprowadzona od 1 stycznia br. stopa dyskonta weksli (4,00%).

Średni miesięczny **kurs dolara amerykańskiego** w Narodowym Banku Polskim wyniósł w listopadzie br. 289,13 zł/100 USD i wzrósł w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 3,3%, a w porównaniu z październikiem br. o 1,5%.

Średni miesięczny **kurs euro** w Narodowym Banku Polskim wyniósł w listopadzie br. 395,31 zł/100 EUR i zmniejszył się w stosunku do analogicznego okresu ub. roku o 5,3%, a w porównaniu z październikiem br. o 0,1%.

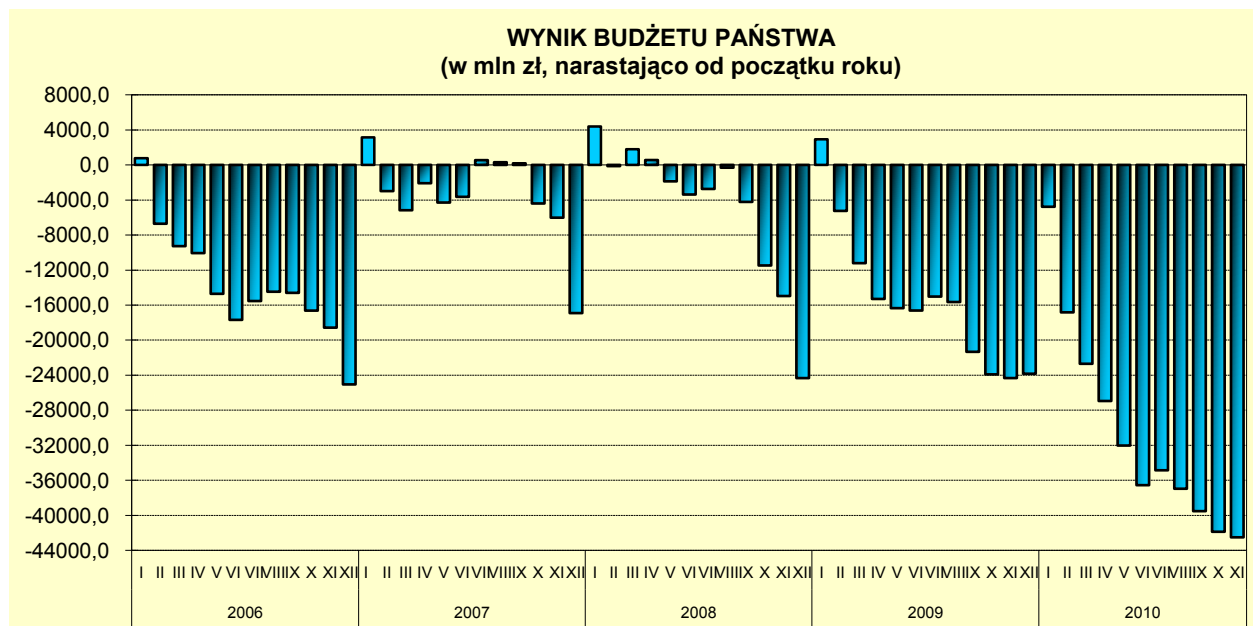
Budżet państwa

W okresie styczeń–listopad br. **dochody** budżetu państwa¹⁶ wyniosły 226944,1 mln zł (tj. 91,1% kwoty założonej w ustawie budżetowej na 2010 r.), **wydatki** – 269468,9 mln zł (odpowiednio 89,5%), a **deficyt** ukształtował się na poziomie 42524,8 mln zł (tj. 81,4%).

Dochody i wydatki budżetu państwa kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2010 r.	I–XI 2010		
		wykonanie	realizacja ustawy budżetowej	struktura
	w mln zł	w %		
Dochody ogółem	249006,6	226944,1	91,1	100,0
dochody podatkowe	223225,0	203413,9	91,1	89,6
podatki pośrednie	160840,0	153195,8	95,2	67,5
w tym podatek akcyzowy	53070,0	50829,3	95,8	22,4
podatek dochodowy od osób prawnych	26300,0	18481,8	70,3	8,1
podatek dochodowy od osób fizycznych	36085,0	31736,3	87,9	14,0
dochody niepodatkowe	22411,2	22163,9	98,9	9,8
w tym wpływy z cła	1804,0	1516,0	84,0	0,7
środki z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegające zwrotowi	3370,4	1366,3	40,5	0,6
Wspólna Polityka Rolna i Rybacka.....	238,1	41,1	17,3	0,0
fundusze strukturalne i inne	3132,3	1325,2	42,3	0,6
Wydatki ogółem	301220,8	269468,9	89,5	100,0
w tym:				
obsługa długu krajowego	27248,1	26463,7	97,1	9,8
obsługa zadłużenia zagranicznego	7620,4	7102,7	93,2	2,6
rozliczenia z budżetem ogólnym UE z tytułu środków własnych	14218,6	12717,3	89,4	4,7
dotacje dla:				
Funduszu Emerytalno-Rentowego	15335,8	13612,4	88,8	5,1
Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	37923,7	37923,7	100,0	14,1
subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego	47185,0	46216,4	97,9	17,2
Deficyt	-52214,2	-42524,8	81,4	x
Finansowanie deficytu				
źródła krajowe	45486,2	29812,2	65,5	x
źródła zagraniczne	21160,9	18708,6	88,4	x

¹⁶ Opracowano na podstawie informacji Ministerstwa Finansów: „Szacunkowe dane o wykonaniu budżetu państwa za okres styczeń–listopad 2010 r.”

W okresie styczeń–listopad br. realizacja ustawy budżetowej w zakresie dochodów była o 0,8 pkt proc. niższa niż przed rokiem. Wpływy z podatków pośrednich wyniosły 153195,8 mln zł (tj. o 6,7% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku), w tym z podatku akcyzowego – 50829,3 mln zł (o 3,7% więcej niż przed rokiem). Ich udział w łącznej kwocie dochodów wyniósł odpowiednio 67,5% i 22,4%.

Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych wyniosły 18481,8 mln zł (o 11,8% mniej niż przed rokiem), a wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych – 31736,3 mln zł (o 0,8% mniej niż przed rokiem). Ich udział w dochodach ogółem wyniósł odpowiednio 8,1% i 14,0%. Dochody budżetu państwa z tytułu napływu środków z Unii Europejskiej i z innych źródeł niepodlegających zwrotowi w okresie styczeń–listopad br. stanowiły 0,6% dochodów ogółem.

Realizacja ustawy budżetowej w zakresie wydatków po jedenastu miesiącach br. była o 2,2 pkt proc. niższa niż przed rokiem. Wpłaty subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 46216,4 mln zł (97,9% kwoty założonej w ustawie). Udział subwencji w wydatkach ogółem wyniósł 17,2%. Wydatki na obsługę długu krajowego i zagranicznego stanowiły 12,4% wydatków ogółem.

W okresie styczeń–listopad br. dotacje dla Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniosły 13612,4 mln zł, a dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – 37923,7 mln zł, tj. odpowiednio 5,1% i 14,1% wydatków ogółem.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	I-X 2010			I-X 2009
	wykonanie w mln zł	realizacja ustawy budżetowej	struktura	
			w %	
Ogółem wydatki bieżące jednostek budżetowych	41902,7	76,2	100,0	100,0
w tym:				
transport i łączność	1963,2	68,3	4,7	3,7
nauka	1027,2	79,5	2,5	2,3
oświata i wychowanie	1083,6	80,7	2,6	2,5
szkolnictwo wyższe	19,8	75,5	0,0	0,0
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	157,0	76,3	0,4	0,4
ochrona zdrowia	1756,0	73,0	4,2	4,5
pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	183,0	78,8	0,4	0,2
administracja publiczna	7359,3	78,9	17,6	16,7
urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1322,4	77,7	3,2	3,3
wymiar sprawiedliwości	7213,7	81,7	17,2	16,8
bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	7939,7	83,0	18,9	19,8
obrona narodowa	8593,9	71,0	20,5	21,1

W okresie styczeń–październik br. **wydatki bieżące jednostek budżetowych** były o 0,7% wyższe niż przed rokiem, a ich udział w ogólnej kwocie wydatków wyniósł 17,0% (wobec 16,7% w analogicznym ub. roku).

*

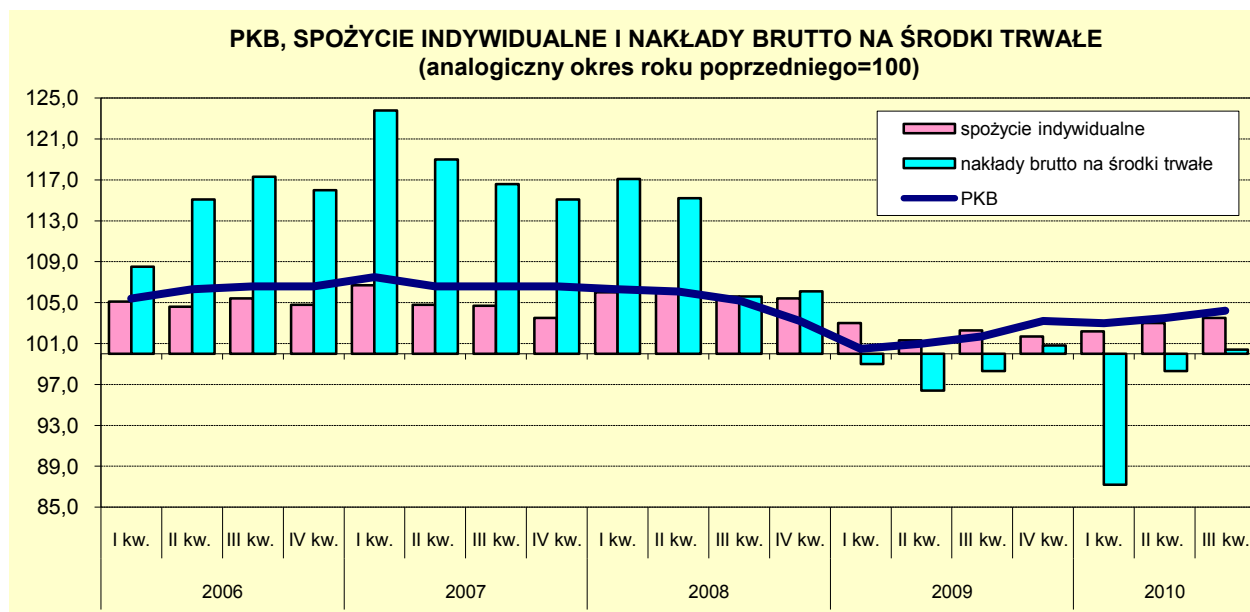
*

*

Produkt krajowy brutto

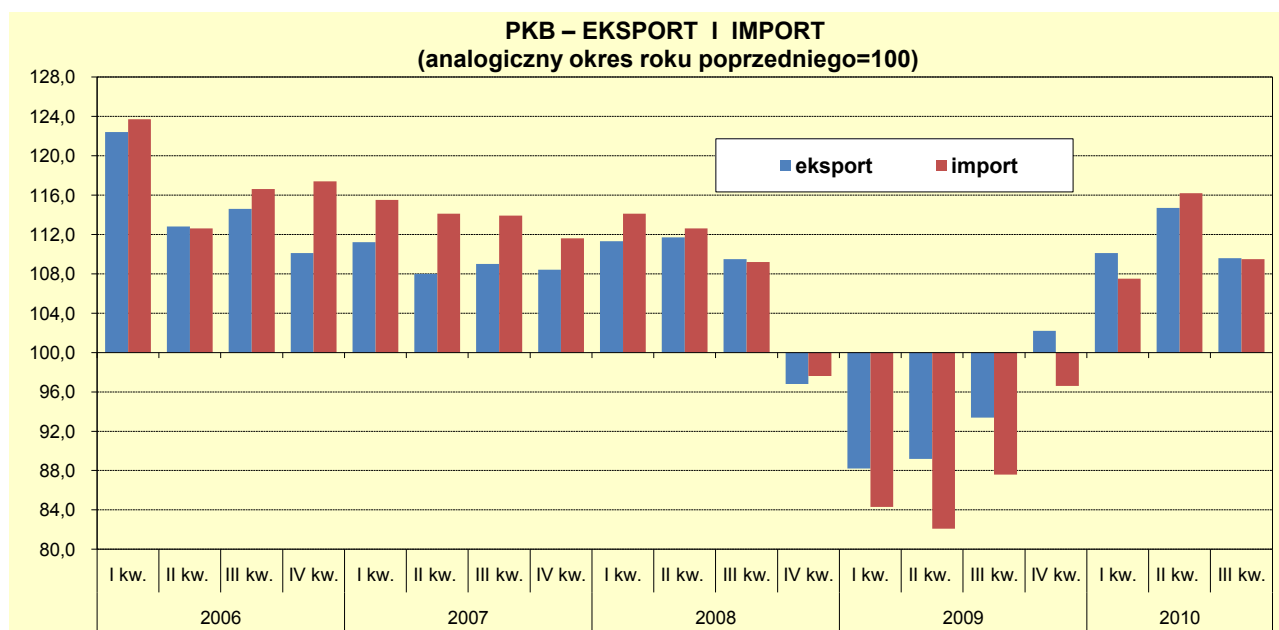
Według wstępnych danych, **produkt krajowy brutto**¹⁷ (w cenach stałych roku poprzedniego) w III kwartale br. był o 4,2% wyższy niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 1,7% przed rokiem i o 3,5% w II kwartale). Po wyeliminowaniu wpływu czynników o charakterze sezonowym, wzrost PKB w III kwartale br. w skali roku wyniósł 4,7%, natomiast w ujęciu kwartalnym – 1,3%. W okresie styczeń–wrzesień br. produkt krajowy brutto zwiększył się w porównaniu z notowanym odpowiednio przed rokiem o 3,6%.

¹⁷ Dane w układzie PKD 2004. Według PKD 2007 dane będą publikowane od września 2011 r.

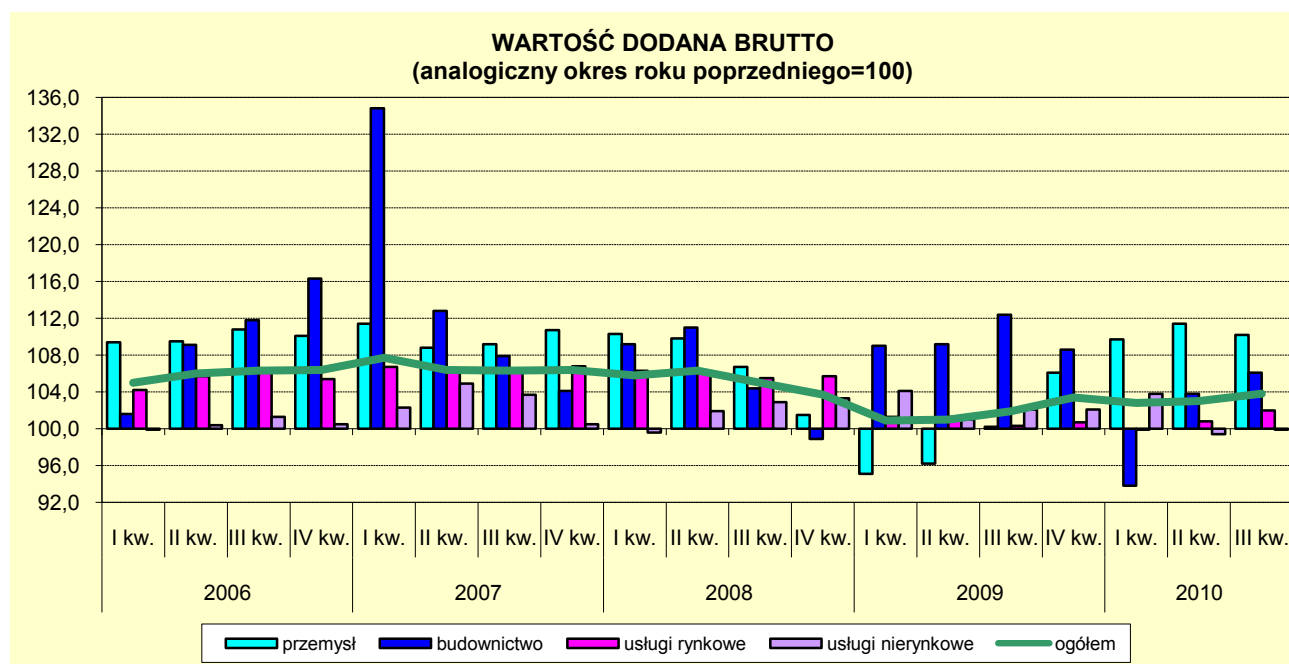

W III kwartale br. czynnikiem wpływającym na wzrost PKB był popyt krajowy (4,2 pkt proc.), w tym wpływ spożycia ogółem wyniósł 2,9 pkt proc., a akumulacji 1,3 pkt proc. (przy dodatnim oddziaływaniu zapasów – 1,2 pkt proc.). Wpływ popytu zagranicznego na wzrost PKB był neutralny wobec ujemnego obserwowanego w poprzednim kwartale.

Popyt krajowy w III kwartale br. wzrósł o 4,2% w skali roku (wobec wzrostu o 4,0% w II kwartale br.). Wyższa niż przed rokiem była akumulacja brutto (o 6,6%) oraz nakłady brutto na środki trwałe (o 0,4%). Szybciej niż w poprzednich kwartałach rosło spożycie ogółem (3,6% w ujęciu rocznym wobec 2,8% w II kwartale br.), w tym spożycie indywidualne wzrosło o 3,5% (wobec 3,0%). W III kwartale br. **stopa inwestycji** obniżyła się w skali roku i wyniosła 18,8% (wobec 19,9%).

W III kwartale br. **eksport** zwiększył się w skali roku o 9,6%, a **import** o 9,5% (wobec spadku odpowiednio o 6,6% i 12,4% w analogicznym kwartale ub. roku i po wzroście o 14,7% i 16,2% przed kwartałem).

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w III kwartale br. wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 3,8%. W trzecim kwartale z kolei najwyższą dynamikę odnotowano w przemyśle (wzrost o 10,2%). Wyższy niż przeciętnie wzrost wystąpił w budownictwie (6,1%), transporcie, gospodarce magazynowej i łączności (4,9%) oraz w handlu i naprawach (4,5%). Ogółem w sektorze usług rynkowych wartość dodana brutto zwiększyła się o 2,0%, natomiast w usługach nierynkowych była nieznacznie niższa niż przed rokiem (o 0,1%).

Produkt krajowy brutto^a niewyrównany sezonowo (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2008	2009						2010			
	I–IV	I–IV	I–III	I	II	III	IV	I	II	III	I–III
	kwartały – w mln zł										
Spożycie.....	1 021 217,8	1 068 498,7	800 707,5	270 877,4	262 844,2	266 985,9	267 791,2	283 734,6	277 839,0	284 242,7	845 816,3
w tym:											
indywidualne	773 822,1	809 446,5	611 479,0	206 414,6	199 462,5	205 601,9	197 967,5	216 825,1	210 894,8	217 919,8	645 639,7
publiczne	236 103,0	247 753,0	180 539,9	61 694,0	60 411,9	58 434,0	67 213,1	64 079,0	63 903,1	63 284,2	191 266,3
Akumulacja brutto	304 848,5	274 148,7	168 570,8	42 036,3	60 954,3	65 580,2	105 577,9	40 933,6	65 274,5	69 296,6	175 504,7
w tym nakłady brutto na środki trwałe.....	283 906,0	285 229,6	176 561,4	46 750,2	63 615,8	66 195,4	108 668,2	39 385,7	61 422,7	65 673,3	166 481,7
Eksport.....	508 887,5	530 278,4	393 292,4	128 726,5	132 114,8	132 451,1	136 986,0	132 936,2	148 229,8	149 910,9	431 076,9
Import	559 521,5	529 269,3	392 155,1	128 751,8	130 677,5	132 725,8	137 114,2	133 653,6	148 163,0	154 502,2	436 318,8
Popyt krajowy	1 326 066,3	1 342 647,4	969 278,3	312 913,7	323 798,5	332 566,1	373 369,1	324 668,2	343 113,5	353 539,3	1 021 321,0
Produkt krajowy brutto..	1 275 432,3	1 343 656,5	970 415,6	312 888,4	325 235,8	332 291,4	373 240,9	323 950,8	343 180,3	348 948,0	1 016 079,1
Wartość dodana brutto..	1 116 476,4	1 193 981,7	861 899,3	283 589,4	287 690,5	290 619,4	332 082,4	288 332,4	301 365,9	304 995,7	894 694,0
w tym:											
przemysł	271 035,6	291 681,8	206 713,1	74 762,1	65 099,7	66 851,3	84 968,7	70 841,3	71 194,9	73 040,3	215 076,5
budownictwo	81 073,9	87 545,0	58 701,4	13 880,2	20 892,5	23 928,7	28 843,6	11 937,2	20 877,8	24 458,9	57 273,9
usługi rynkowe	560 353,3	596 085,6	436 435,2	138 028,1	149 753,0	148 654,1	159 650,4	145 108,2	155 753,3	155 566,9	456 428,4
w tym:											
handel i naprawy..	201 934,8	218 008,0	162 437,4	54 659,5	52 193,8	55 584,1	55 570,6	57 740,0	54 741,4	58 642,1	171 123,5
transport, gospodarka magazynowa											
i łączność	76 806,5	88 692,7	64 088,3	18 339,4	21 147,4	24 601,5	24 604,4	19 544,9	22 950,3	26 411,4	68 906,6
usługi nierynkowe....	162 316,9	175 156,6	127 546,9	46 760,0	39 639,4	41 147,5	47 609,7	49 976,4	41 157,3	41 956,9	133 090,6

^a Szczegółowe informacje na stronie internetowej GUS w notatce pt. „Produkt krajowy brutto w III kwartale 2010 r.”

Adres internetowy: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PUBL_rn_produkt_krajowy_brutto_III_kw_2010.xls

Dynamika realna produktu krajowego brutto niewyrównanego sezonowo^a

Wyszczególnienie	2008	2009						2010			
	I–IV	I–IV	I–III	I	II	III	IV	I	II	III	I–III
	kwartały – analogiczny okres roku poprzedniego=100										
Spożycie	106,1	102,0	102,2	103,5	101,2	101,8	101,5	102,1	102,8	103,6	102,9
w tym:											
indywidualne	105,7	102,1	102,2	103,0	101,3	102,3	101,7	102,2	103,0	103,5	102,9
publiczne	107,4	102,0	102,4	105,7	101,3	100,3	100,9	101,7	102,2	104,3	102,7
Akumulacja brutto.....	104,0	88,6	82,7	73,9	83,9	88,0	100,0	101,1	108,9	106,6	106,1
w tym nakłady brutto na środki trwałe	109,6	98,9	97,8	99,0	96,4	98,3	100,8	87,2	98,3	100,4	96,2
Eksport	107,1	93,2	90,3	88,2	89,2	93,4	102,2	110,1	114,7	109,6	111,5
Import.....	108,0	87,6	84,7	84,3	82,1	87,6	96,6	107,5	116,2	109,5	111,0
Popyt krajowy	105,6	99,0	98,2	98,3	97,4	98,7	101,1	102,0	104,0	104,2	103,4
Produkt krajowy brutto ..	105,1	101,7	101,1	100,5	101,0	101,7	103,2	103,0	103,5	104,2	103,6
Wartość dodana brutto...	105,1	101,8	101,3	100,9	101,0	101,9	103,4	102,8	103,0	103,8	103,2
w tym:											
przemysł	106,8	99,7	97,1	95,1	96,2	100,2	106,1	109,7	111,4	110,2	110,4
budownictwo	104,6	109,9	110,5	109,0	109,2	112,4	108,6	93,8	103,8	106,1	102,4
usługi rynkowe	105,9	100,9	101,0	101,3	101,3	100,3	100,7	99,9	100,8	102,0	100,9
w tym:											
handel i naprawy ...	104,0	104,1	103,5	102,1	102,7	105,7	105,9	103,1	103,3	104,5	103,6
transport, gospodarka magazynowa i łączność.....	100,8	101,4	101,1	99,7	102,1	101,4	102,1	103,3	104,5	104,9	104,3
usługi nierynkowe	101,9	102,4	102,5	104,1	101,0	102,1	102,1	103,8	99,4	99,9	101,2

^a Ceny średnioroczne roku poprzedniego.

Dynamika realna produktu krajowego brutto wyrównanego sezonowo^a

Wyszczególnienie	2008				2009				2010		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
	kwartały – analogiczny okres poprzedniego roku=100										
Spożycie	105,1	105,6	105,6	106,3	104,7	101,7	101,6	101,2	101,9	103,7	104,0
w tym:											
indywidualne.....	104,7	105,6	105,2	105,4	104,0	102,3	102,0	101,5	102,1	103,1	103,6
publiczne.....	104,1	108,4	108,1	107,7	106,3	100,6	101,0	101,8	102,2	103,3	104,5
Akumulacja brutto	112,2	108,3	101,3	92,2	87,4	86,5	89,5	98,0	102,9	107,7	108,2
w tym nakłady brutto na środki trwałe	114,3	112,8	106,8	105,1	99,9	98,9	99,4	98,6	87,7	99,3	100,2
Eksport	106,9	110,8	108,9	97,2	91,5	89,7	93,0	102,3	109,7	114,9	109,5
Import.....	106,3	111,7	108,6	98,3	88,5	80,2	85,3	93,6	107,9	115,9	109,7
Popyt krajowy	108,7	107,8	106,3	103,6	99,3	97,7	98,4	100,6	102,2	104,0	104,8
Produkt krajowy brutto	106,7	105,7	105,2	102,5	101,5	101,4	101,0	102,8	103,1	103,8	104,7
Wartość dodana brutto.....	106,3	104,8	105,0	103,2	101,1	102,2	101,6	102,3	103,6	102,7	103,2
w tym:											
przemysł.....	112,0	108,6	105,5	99,6	95,4	96,4	100,8	106,6	111,2	111,2	107,8
budownictwo.....	104,3	106,2	103,4	102,5	106,3	107,7	111,4	110,1	95,6	106,0	103,7
usługi rynkowe.....	107,0	105,7	105,9	104,4	102,4	102,1	99,9	99,9	100,3	100,2	101,8
w tym:											
handel i naprawy.....	104,6	103,7	103,2	102,6	102,5	103,1	104,4	104,7	103,8	103,6	103,3
transport, gospodarka magazynowa i łączność	105,7	100,9	100,1	97,5	97,2	100,4	101,4	104,2	104,9	105,3	105,6
usługi nierynkowe.....	100,3	101,5	102,3	103,8	103,6	102,6	103,2	100,9	101,6	101,1	100,3

^a Ceny stałe przy roku odniesienia 2000.

Dynamika realna produktu krajowego brutto wyrównanego sezonowo^a

Wyszczególnienie	2008				2009				2010		
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
	kwartały – okres poprzedni=100										
Spożycie.....	102,0	101,5	101,1	101,5	100,5	98,7	101,0	101,0	101,2	100,3	101,3
w tym:											
indywidualne.....	101,7	101,7	100,8	101,2	100,3	100,0	100,5	100,6	101,0	100,9	101,1
publiczne.....	101,5	105,8	100,1	100,2	100,2	100,2	100,4	101,0	100,7	101,2	101,6
Akumulacja brutto	101,4	99,6	97,1	94,1	96,1	98,6	100,4	103,0	100,9	103,1	100,9
w tym nakłady brutto na środki trwałe	103,9	101,3	99,1	100,7	98,7	100,3	99,6	100,0	87,8	113,5	100,6
Eksport.....	102,9	101,2	99,1	94,2	96,9	99,2	102,8	103,7	103,8	103,8	98,0
Import.....	102,3	104,6	99,9	92,0	92,1	94,8	106,2	101,0	106,1	101,9	100,5
Popyt krajowy	103,2	101,1	100,0	99,3	98,8	99,5	100,7	101,6	100,4	101,3	101,4
Produkt krajowy brutto	101,4	100,7	100,8	99,6	100,4	100,6	100,4	101,4	100,7	101,2	101,3
Wartość dodana brutto.....	101,7	100,3	101,0	100,1	99,7	101,3	100,4	100,8	100,9	100,5	100,9
w tym:											
przemysł.....	102,7	100,3	98,8	97,8	98,4	101,3	103,4	103,5	102,6	101,3	100,2
budownictwo.....	99,9	101,6	99,6	101,3	103,6	103,0	103,0	100,1	90,0	114,1	100,8
usługi rynkowe.....	101,8	100,6	101,5	100,4	99,8	100,3	99,3	100,4	100,3	100,3	100,9
w tym:											
handel i naprawy.....	101,5	100,1	100,3	100,8	101,4	100,7	101,5	101,0	100,5	100,5	101,2
transport, gospodarka magazynowa i łączność	100,5	98,0	99,9	99,2	100,2	101,2	100,9	101,8	100,9	101,5	101,2
usługi nierynkowe.....	100,6	101,3	100,7	101,2	100,4	100,3	101,3	99,0	101,0	99,8	100,5

^a Ceny stałe przy roku odniesienia 2000.

Skala wpływu poszczególnych kategorii na wzrost realny produktu krajowego brutto^a (w procentach)

Wyszczególnienie	2008	2009					2010		
	kwartały								
	I-IV	I-IV	I	II	III	IV	I	II	III
Popyt krajowy	5,7	-1,1	-2,0	-2,6	-1,3	1,1	2,0	3,9	4,2
Spożycie	4,7	1,7	3,3	1,0	1,5	1,1	1,9	2,3	2,9
w tym indywidualne	3,4	1,3	2,2	0,8	1,5	1,0	1,5	1,8	2,1
Akumulacja brutto.....	1,0	-2,8	-5,3	-3,6	-2,8	0,0	0,1	1,6	1,3
w tym nakłady brutto na środki trwałe	2,1	-0,2	-0,2	-0,8	-0,4	0,3	-1,9	-0,3	0,1
Saldo obrotów z zagranicą .	-0,6	2,8	2,5	3,6	3,0	2,1	1,0	-0,4	0,0
Produkt krajowy brutto	5,1	1,7	0,5	1,0	1,7	3,2	3,0	3,5	4,2
Wartość dodana brutto	4,5	1,6	0,9	0,8	1,7	2,9	2,6	2,6	3,3

^a Ceny stałe średnioroczne roku poprzedniego.

Wybrane wskaźniki sytuacji gospodarczej kraju

Wyszczególnienie a – 2009, b – 2010		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Bezrobotni zarejestrowani (w tys.)	a	1634,4	1718,8	1758,8	1719,9	1683,4	1658,7	1676,1	1689,0	1715,9	1744,3	1811,1	1892,7
	b	2052,5	2101,5	2076,7	1973,8	1907,9	1843,9	1812,8	1800,2	1812,6	1818,6	1858,3	
Stopa bezrobocia ¹ (w %)	a	10,4	10,9	11,1	10,9	10,7	10,6	10,7	10,8	10,9	11,1	11,4	12,1
	b	12,9	13,2	13,0	12,4	12,1	11,7	11,5	11,4	11,5	11,5	11,7	
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w tys. osób	a	5374	5352	5325	5309	5292	5280	5273	5270	5267	5267	5265	5255
	b	5301	5293	5294	5308	5320	5336	5350	5352	5364	5375	5381	
Produkcja sprzedana przemysłu ² :													
poprzedni miesiąc=100	a	93,7	102,4	115,6	93,1	98,2	106,0	97,4	95,6	115,0	101,9	96,8	94,6
	b	94,6	103,1	119,1	90,8	101,6	106,8	94,1	98,2	113,1	98,4	98,7	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	84,7	85,4	98,1	87,8	94,8	95,5	95,6	100,1	98,7	98,7	109,9	107,4
	b	108,5	109,2	112,5	109,7	113,5	114,3	110,5	113,6	111,8	108,0	110,1	
Produkcja budowlano-montażowa ²													
poprzedni miesiąc=100	a	37,9	117,2	115,1	112,0	107,7	116,2	105,5	99,2	106,1	107,6	85,5	141,0
	b	31,1	104,2	136,2	117,8	117,5	124,5	97,0	106,7	111,0	103,8	89,2	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	107,4	101,9	101,2	100,5	100,3	100,5	110,7	111,0	105,7	102,7	109,9	103,2
	b	84,7	75,3	89,1	93,7	102,3	109,6	100,8	108,4	113,4	109,4	114,2	
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	a	22096	31833	41498	54391	64300	76147	91619	103187	114841	130353	143922	160002
	b	12791	22655	34047	44852	53837	63778	75442	85990	97678	108110	120710	
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych:													
poprzedni miesiąc=100	a	100,5	100,9	100,7	100,7	100,5	100,2	100,1	99,6	100,0	100,1	100,3	100,0
	b	100,6	100,2	100,3	100,4	100,3	100,3	99,8	99,6	100,6	100,5	100,1	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	102,8	103,3	103,6	104,0	103,6	103,5	103,6	103,7	103,4	103,1	103,3	103,5
	b	103,5	102,9	102,6	102,4	102,2	102,3	102,0	102,0	102,5	102,8	102,7	
grudzień poprzedniego roku=100	a	100,5	101,3	102,0	102,7	103,2	103,4	103,5	103,1	103,1	103,3	103,5	103,5
	b	100,6	100,9	101,2	101,6	101,9	102,2	102,0	101,5	102,1	102,6	102,8	
Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu:													
poprzedni miesiąc=100	a	102,3	102,6	100,0	99,1	99,7	100,8	98,5	99,6	99,8	100,4	99,6	99,8
	b	100,4	99,9	99,8	101,4	102,0	101,0	100,1	99,8	100,1	100,0	100,3	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	103,6	105,7	105,5	104,8	103,7	104,1	102,8	102,2	101,6	102,0	101,9	102,1
	b	100,2	97,6	97,4	99,6	101,9	102,1	103,8	104,0	104,3	103,9	104,6	
Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej													
poprzedni miesiąc=100	a	99,9	99,8	99,9	99,9	99,8	100,0	99,9	99,9	100,0	100,1	100,1	100,0
	b	99,8	99,9	100,0	100,1	100,1	100,1	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	102,4	101,8	101,3	100,7	100,3	99,9	99,6	99,3	99,2	99,1	99,2	99,3
	b	99,3	99,4	99,5	99,7	100,0	100,1	100,2	100,2	100,2	100,1	100,0	

¹ Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. ² Wskaźniki dynamiki obliczono przy wykorzystaniu cen stałych z 2005 r.

(dok.)

Wyszczególnienie a – 2009, b – 2010		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nominalne brutto w sektorze przedsiębiorstw ¹ (w zł)	a	3215,75	3195,56	3332,65	3294,76	3193,90	3287,88	3361,90	3268,69	3283,18	3312,32	3403,92	3652,40
	b	3231,13	3288,29	3493,42	3398,67	3346,61	3403,65	3433,32	3407,26	3403,68	3440,22	3525,67	
poprzedni miesiąc=100	a	93,8	99,4	104,3	98,9	96,9	102,9	102,3	97,2	100,4	100,9	102,8	107,3
	b	88,5	101,8	106,2	97,3	98,5	101,7	100,9	99,2	99,9	101,1	102,5	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku=100	a	108,1	105,1	105,7	104,8	103,8	102,0	103,9	103,0	103,3	102,0	102,3	106,5
	b	100,5	102,9	104,8	103,2	104,8	103,5	102,1	104,2	103,7	103,9	103,6	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie realne brutto w sektorze przedsiębiorstw													
przeciętna miesięczna 2005=100	a	117,5	115,9	120,1	117,9	113,8	116,9	119,5	116,6	117,1	118,0	121,0	130,0
	b	114,4	116,2	123,1	119,3	117,2	118,8	120,1	119,6	118,8	119,6	122,5	
Wskaźnik rentowności obrotu brutto ² – od początku roku (w %).....	a	.	.	3,0	.	.	4,9	.	.	5,2	.	.	5,0
	b	.	.	5,0	.	.	5,3	.	.	5,5	.	.	
Wskaźnik rentowności obrotu netto ³ – od początku roku (w %).....	a	.	.	2,2	.	.	4,0	.	.	4,2	.	.	4,1
	b	.	.	4,0	.	.	4,4	.	.	4,6	.	.	
Wynik budżetu państwa – od początku roku (w mln zł)	a	2918,0	-5250,9	-11219,8	-15306,1	-16356,7	-16629,2	-15037,1	-15655,8	-21343,7	-23918,6	-24342,1	-23845,0
	b	-4779,2	-16835,6	-22707,6	-26957,0	-32046,2	-36800,3	-34870,3	-36975,9	-39535,5	-41890,2	-42524,8	
Średnie kursy walut w zł – NBP:													
100 dolarów USA	a	317,17	363,14	354,12	334,80	323,37	321,46	305,96	289,56	285,95	284,69	279,90	283,52
	b	285,18	293,85	286,72	287,99	321,37	335,71	319,50	308,94	303,18	284,82	289,13	
100 euro	a	421,81	464,42	462,37	441,93	441,05	450,81	430,53	413,11	416,35	421,73	417,34	414,27
	b	407,20	401,55	389,19	387,04	405,21	410,25	408,18	398,72	395,58	395,62	395,31	
Handel zagraniczny ⁴ w mln zł													
eksport	a	30128,8	34524,2	38626,9	34277,5	33699,6	36317,6	35359,8	30673,1	38551,6	40022,5	38055,8	33004,6
	b	33119,0	35905,4	39605,6	37712,1	39335,6	42302,1	39884,2	37412,9	43022,3	41770,1	.	
import	a	34497,6	37061,9	42350,0	37746,5	36435,5	40149,3	39360,7	34896,4	40494,8	42955,7	40790,8	36643,4
	b	35958,0	39464,1	44334,9	40762,1	43587,1	46187,6	44498,7	42644,8	46340,6	46166,2	.	
saldo	a	-4368,8	-2537,7	-3723,1	-3469,0	-2735,9	-3831,7	-4000,9	-4223,3	-1943,2	-2933,2	-2735,0	-3638,8
	b	-2839,0	-3558,7	-4729,3	-3050,0	-4251,5	-3885,5	-4614,5	-5231,9	-3318,3	-4396,1	.	

¹ Łącznie z obowiązkową składką na ubezpieczenia społeczne. ² Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. ³ Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. ⁴ Za 2010 r. – dane wstępne.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

A. Unia Europejska

Wyszczególnienie	PKB ^a			Handel zagraniczny				Zharmonizowana stopa bezrobocia ^b			Zharmonizowany wskaźnik cen konsumpcyjnych			Produkcja przemysłowa ^c			Produkcja w budownictwie ^c			
				eksport	import	saldo														
	2009	2010		I-IX 2010				I-IX 2009	2010		XI 2009	2010		X 2009	2010		X 2009	2010		
		II kw. ^b	III kw. ^b						IX	X		X	XI		IX	X		IX	X	
	zmiana w % w ujęciu rocznym				w mld euro				w %			zmiana w % w ujęciu rocznym								
UE-27	-4,2	2,0	2,2	.	.	.	.	9,4	9,6	9,6	1,0	2,3	2,3	-10,3	6,0	6,8	-7,6	-3,6	-1,8	
Strefa euro - 16 . .	-4,1	2,0	1,9	.	.	.	.	9,9	10,0	10,1	0,5	1,9	1,9	-11,1	5,4	6,9	-7,2	-7,7	-6,4	
Austria	-3,9	2,1	2,5	15,7	14,9	-3,2	-3,3	4,9	4,5	4,8	0,6	2,0	1,8	-7,6	5,9	.	-0,8	-4,6	.	
Belgia.	-2,8	2,6	2,0	17,9	16,5	14,1	9,8	8,0	8,5	8,5	0,0	3,1	3,0	-11,9	10,3	.	2,4	0,8	3,8	
Bułgaria	-4,9	-0,3	0,5	33,1	8,6	-2,3	-4,0	7,8	10,0	9,9	0,9	3,6	4,0	-15,0	8,9	4,3	-42,7	-13,0	-10,7	
Cypr	-1,7	0,3	1,6	13,3	7,5	-3,7	-3,5	6,1	7,1	7,3	1,0	3,2	1,7	-10,1	1,9	.	-11,4 ^d	-4,0 ^e	-2,8 ^f	
Dania	-5,2	3,0	3,1	8,9	6,2	7,5	5,7	6,9	7,6	7,8	0,9	2,4	2,5	-16,8	9,9	6,3	-17,9 ^d	-26,6 ^e	-21,9 ^f	
Estonia	-13,9	3,0	5,1	28,1	23,6	-0,5	-0,6	15,7	16,2	.	-2,1	4,5	5,0	-20,6	30,8	37,3	-28,4 ^d	-34,2 ^e	-16,9 ^f	
Finlandia	-8,0	4,4	3,5	13,6	15,4	-0,1	0,4	8,7	8,1	8,0	1,3	2,3	2,4	-19,2	8,3	11,8	-9,0	13,5	.	
Francja	-2,6	1,6	1,8	12,4	13,7	-46,3	-37,7	9,9	9,9	9,8	0,5	1,8	1,8	-9,7	4,2	5,5	-4,3	-1,4	-2,0	
Grecja.	-2,3	-4,0	-4,6	2,8	-11,7	-17,7	-21,8	9,2 ^d	11,1 ^e	12,2 ^f	2,1	5,2	4,8	-9,6	-10,0	-4,6	-13,9 ^d	-21,4 ^e	-18,3 ^f	
Hiszpania	-3,7	0,0	0,2	13,1	13,5	-39,0	-34,0	19,0	20,7	20,7	0,4	2,3	2,2	-9,1	-1,6	-1,9	-10,2	-35,4	-34,1	
Irlandia	-7,6	-1,8	-0,7	2,3	-1,2	31,8	30,0	13,0	14,1	14,1	-2,8	-0,8	-0,8	-3,2	10,7	7,8	-38,1 ^d	-34,1 ^e	-33,0 ^f	
Litwa	-14,7	-0,3	0,8	28,4	28,9	-1,4	-1,1	16,0	18,4	.	1,3	2,6	2,5	-9,7	8,3	17,1	-48,0 ^d	-42,9 ^e	-17,0 ^f	
Luksemburg	-3,7	5,3	.	-4,3	1,8	-2,5	-1,8	4,9	5,0	5,0	1,7	2,9	2,5	-4,2	-4,4	6,5	3,9	1,3	.	
Łotwa.	-18,0	-2,6	2,5	29,0	17,8	-1,0	-1,2	16,5 ^d	20,1 ^e	19,4 ^f	-1,4	0,9	1,7	-13,3	19,5	21,1	-32,4 ^d	-43,4 ^e	-35,3 ^f	
Malta	-1,9	4,1	3,7	15,4	2,7	-1,0	-1,1	6,9	6,2	6,2	-0,1	2,2	3,4	-12,9	3,0	-5,2	-1,6 ^d	-4,9 ^e	12,9 ^f	
Niderlandy	-3,9	2,7	1,9	21,0	22,7	30,6	28,5	4,1	4,4	4,4	0,7	1,4	1,4	-5,3	2,8	5,8	-8,5	-10,1	-6,7	
Niemcy	-4,7	3,9	3,9	18,7	19,3	113,5	97,9	7,5	6,7	6,7	0,3	1,3	1,6	-12,8	8,1	12,1	2,3	3,6	5,8	
P o l s k a	1,7	3,8	4,7	21,6	21,9	-8,8	-7,1	8,7	9,6	9,7	3,8	2,6	2,6	-0,2	12,0	10,4	2,7	13,4	10,4	
Portugalia	-2,5	1,4	1,4	15,0	8,9	-14,6	-14,7	10,2	11,1	11,0	-0,8	2,3	2,2	-5,6	-2,0	-2,8	-9,1	-10,1	-9,3	
Republika Czeska	-4,1	2,3	2,8	21,1	24,0	3,7	4,4	7,3	6,9	6,9	0,2	1,8	1,9	-5,1	12,5	9,6	0,3	-5,1	-0,2	
Rumunia	-7,1	-1,5	-2,2	26,1	19,0	-7,0	-7,1	6,4 ^d	7,3 ^e	7,1 ^f	4,6	7,9	7,7	-0,6	5,0	2,6	-25,6	-12,0	-6,8	
Słowacja	-4,8	4,4	4,2	21,9	24,6	-0,4	0,3	13,8	14,7	14,7	0,0	1,0	1,0	-6,2	13,3	13,3	-21,1	-3,9	5,3	
Słowenia	-8,1	1,4	1,3	17,0	17,1	-0,1	-0,1	6,4	7,4	7,6	1,8	2,1	1,6	-19,6	4,9	8,4	-28,3	-18,7	-17,6	
Szwecja.	-5,3	4,5	6,8	24,8	30,3	5,0	6,7	8,7	8,2	8,1	2,4	1,6	1,7	-14,3	9,1	9,1	-2,7	7,6	18,5	
Węgry	-6,7	0,6	2,2	21,4	19,0	4,0	2,5	10,6	10,8	10,9	5,2	4,3	4,0	-11,1	11,0	8,3	-2,9	-9,2	-12,2	
Wielka Brytania . .	-5,0	1,7	2,8	20,6	20,5	-84,8	-70,5	7,8	7,8	.	1,9	3,2	3,3	-8,3	4,8	3,8	-8,2	8,0	9,5	
Włochy	-5,0	1,2	1,1	14,3	20,9	-19,2	-4,1	8,2	8,3	8,6	0,8	2,0	1,9	-12,4	4,4	2,9	-11,2 ^d	-7,3 ^e	-3,5 ^f	

^a Według PKD 2004/NACE Rev. 1.1. ^b Dane wyrównane sezonowo. ^c Dane wyrównane dniami roboczymi. ^d II kw. 2009 r. ^e I kw. 2010 r. ^f II kw. 2010 r.

B. OECD i wybrane kraje świata

Wyszczególnienie	PKB ^{ab}			Handel zagraniczny ^b			Zharmonizowana stopa bezrobocia ^b			Wskaźnik cen konsumpcyjnych (CPI)			Produkcja przemysłowa ^b			Produkcja w budownictwie ^b			
				eksport	import	saldo													
	2009	2010		I-IX 2010			I-IX 2009	X 2009	2010		XI 2009	2010		X 2009	2010		X 2009	2010	
		II kw.	III kw.						IX	X		X	XI		IX	X		IX	X
	zmiana w % w ujęciu rocznym			w mld USD			w %			zmiana w % w ujęciu rocznym									
OECD (34)	-3,4	3,2	3,1	4,3	5,1	-385,9	-328,2	8,8	8,5	8,6	1,3	1,9	.	-7,2	6,5	.	.	.	.
w tym:																			
Australia	1,4	3,1	2,7	35,4	25,9	11,6	0,7	5,7	5,1	5,4	1,3 ^c	3,1 ^d	2,8 ^e	-2,3 ^c	6,9 ^d	5,0 ^e	-3,7 ^c	8,7 ^d	6,0 ^e
Chile	-1,5	6,4	7,1	29,3	39,0	6,6	7,4	10,4	7,6	.	-3,4	2,0	2,5	.	.	.	-24,2	11,0	-19,7
Islandia	-6,8	-7,3	-2,1	11,4	6,6	0,5	0,4	7,4 ^c	6,9 ^d	7,9 ^e	8,7	3,3	2,6	0,4 ^f	24,2 ^g	24,0 ^d	-48,6 ^f	-18,3 ^g	-18,5 ^d
Izrael ^h	0,8	4,1	4,2	27,6	26,3	-4,8	-4,1	7,7 ^c	6,4 ^d	6,6 ^e	3,8	2,5	2,3	-6,6 ^c	14,8 ^d	7,4 ^e	.	.	.
Japonia	-6,3	3,5	5,0	37,4	27,3	57,2	12,2	5,2	5,0	5,1	-1,9	0,2	.	-13,9	9,6	5,8	.	.	.
Kanada	-2,5	3,4	3,4	24,1	23,9	-5,3	-4,7	8,4	8,0	7,9	1,0	2,4	.	-9,4	6,8	.	-9,0	6,4	.
Meksyk	-6,1	7,3	5,3	33,6	30,9	-3,0	-5,8	5,7	5,3	5,5	3,9	4,0	4,3	-5,4	6,3	.	-8,5	4,2	.
Norwegia	-1,4	0,8	-1,4	10,0	13,6	39,5	37,6	3,2 ^c	3,6 ^d	3,4 ^e	1,5	2,0	1,9	-5,2	-11,2	-2,7	.	.	.
Nowa Zelandia	-1,7	1,9	.	26,8	20,1	0,9	-0,3	6,5 ^c	6,9 ^d	6,4 ^e	1,7 ^c	1,7 ^d	1,5 ^e	-10,0 ^f	4,7 ^g	1,1 ^d	-8,9 ^f	-6,2 ^g	3,5 ^d
Republika Korei	0,2	7,1	4,5	30,6	34,7	29,1	29,5	3,5	3,7	3,6	2,4	4,1	3,3	4,3	10,8	9,4	.	.	.
Stany Zjednoczone	-2,6	3,0	3,2	21,4	25,5	-492,0	-366,8	10,1	9,6	9,6	1,8	1,2	1,1	-5,6	5,6	5,3	-20,3	-6,7	-14,2
Szwajcaria	-1,9	3,0	3,1	-1,1	-0,6	12,4	13,2	4,4 ^f	4,5 ^g	4,4 ^d	0,0	0,2	0,2	-13,9 ^f	5,2 ^g	6,7 ^d	-11,7 ^f	8,5 ^g	2,1 ^d
Turcja	-4,7	9,8	6,9	11,3	29,8	-47,8	-26,1	13,1 ^f	11,4 ^g	10,6 ^d	5,5	8,6	7,3	6,3	9,3	.	.	.	.
Brazylia	-0,6	9,1	6,8	29,4	45,8	12,6	21,3	7,8 ⁱ	.	.	4,2	5,2	.	-2,6	7,0	4,1	-4,7	9,5	7,5
Chiny	8,7	11,1	10,6	20,3	28,6	134,1	160,4	.	.	.	-1,3 ^c	2,7 ^d	3,3 ^e	.	.	.	.	.	.
Indie	5,7	.	.	-0,3	10,8	-78,7	-59,3	.	.	.	13,5	9,7	.	10,4	4,2	.	.	.	.
Rosja	-7,9	5,3	.	24,3	12,8	105,9	72,6	8,2 ⁱ	7,2 ^j	7,2 ^j	9,1	7,5	.	-4,6	5,7	7,4	1,4 ^c	-14,9 ^d	-15,0 ^e

^a Według PKD 2004/ NACE Rev. 1.1. ^b Dane wyrównane sezonowo. ^c III kw. 2009 r. ^d II kw. 2010 r. ^e III kw. 2010 r. ^f II kw. 2009 r. ^g I kw. 2010 r. ^h Kraj członkowski OECD od 7 IX 2010 r. ⁱ Dane na podstawie badania LFS.

Uwaga do części B: przeliczeń danych dotyczących handlu zagranicznego, produkcji przemysłowej i produkcji w budownictwie w oparciu o dane zawarte w bazie OECD dokonano w Departamencie Opracowań Zbiorczych GUS.

Źródło: EUROSTAT, OECD – według stanu na dzień 21.12.2010 r., National Bureau of Statistics of China, GUS.